

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԹՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ
ԵՎ
ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ - 011301.00.6 ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ - 011301.01.6 «ՏԱՐՐԱԿԱՆ

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԵԹՈԴԻԿԱ»

ՈՐԱԿԱՎՈՐՈՒՄ- ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ԲԱԿԱԼԱՎՐ

ՎԱՆԱԶՈՐ 2023

ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

(Կրթական ծրագրի մասնագիր, ուսումնական պլան, դասընթացների նկարագրիչներ)

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

011301.00.6 ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ

(Մասնագիտության թվանիշը, անվանումը)

011301.01.6 «ՏԱՐՐԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ
ՄԵԹՈԴԻԿԱ»

(Կրթական ծրագրի թվանիշը, անվանումը)

ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ

ՄԱՍՆԱԳԻՐ

1. Մասնագիտության թվանիշը և անվանումը	011301006 Ընդհանուր մանկավարժություն
2. Կրթական ծրագրի թվանիշը և անվանումը	011301.01.6 «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա»
3. Շնորհվող որակավորումը	Մանկավարժության բակալավր
4. Կրեդիտների քանակը	240
5. Ուսումնառության լեզուն	Հայերեն
6. Ուսուցման ձևը	Առկա
7. Ուսումնառության ժամկետը	2023-2027թթ.
8. Կրթական ծրագրի ընդունելության պահանջները	«Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» մասնագիտության կրթական ծրագրի դիմորդը պետք է ունենա միջնակարգ կրթության վկայական և հաջողությամբ հանձնաժ լինի միասնական քննություններ «Հայոց լեզու» և «Մաթեմատիկա» առարկաներից:
9. Կրթական ծրագրի նպատակները	

Ծրագրի <i>նպատակը</i> տարրական դասարանների կոմպետենտ ուսուցչի պատրաստումն է, ով զբաղվելու է կրտսեր դպրոցական տարիքի սովորողների ուսուցման, դաստիարակության, բարոյահոգեբանական դրական կրթական միջավայրի ապահովմամբ՝ նպաստելով նրանց ստեղծագործական մտածողության, տրամաբանության, հետաքրքրասիրության, հարցասիրության, սեփական կարծիքն արտահայտելու կարողության զարգացմանը:
10. Կրթական ծրագրի կրթական վերջնարդյունքները
<u>Գիտենա՝</u> ☐ մանկավարժահոգեբանական գիտելիքներ, ☐ արդի և հիմնարար հասկացությունները, տեսություններն ու մեթոդները: <u>Կարողանա՝</u> ☐ կազմակերպել մասնագիտական գործունեություն, ☐ կիրառել ժամանակակից մեթոդներ, տեխնոլոգիաներ <u>Տիրապետի՝</u> ☐ ուսուցչական կոմպետենցիաներին, ☐ գիտելիքի կիրառման հմտություններին, ☐ տեղեկատվական, հաղորդակցական տեխնոլոգիաների (S2S) և տվյալների հետ աշխատելու հմտություններին, ☐ մանկավարժական գործունեության կազմակերպման և իրականացման գործիքակազմին, ☐ էթիկայի կանոններին,
11. Կրթական ծրագրի ուսումնական պլանը
Առկա է
12. Գնահատման ձևերը
ՎՊՀ–ում գործում է ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կարգ: Բակալավրիատի ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 100 միավորանոց սանդղակը, որը համապատասխանում է ECTS գնահատման համակարգին: Ուսանողների գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են. - ինքնուրույն կատարվող աշխատանքներ /գումարային 20 միավոր/, - գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցություն, նրա կողմից դրսևորած ակտիվությունը, հմտությունները և կարողությունները, /գումարային 40 միավոր/ - ընթացիկ քննություններ կամ ստուգումներ /գումարային 40 միավոր/:
13. Շրջանավարտների ապագա կարիերայի հնարավորությունները
«Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» մասնագիտությամբ մանկավարժության բակալավրը բուհն ավարտելուց անմիջապես հետո կարող է զբաղեցնել հետևյալ պաշտոնները՝ 1. տարրական դպրոցի ուսուցիչ

2. տարրական դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների գծով փոխտնօրեն 3. մանկավարժական գիտական-կրթական կենտրոնների աշխատակից 4. ազգային ինստիտուտում տարրական դպրոցի մեթոդիստ-մանկավարժ 5. ուսուցչի օգնական
14. Ուսումնառության օժանդակության ռեսուրսները և ձևերը
Համակարգչային լսարաններ, արտագնա լաբորատոր պարապմունքներ
15. Կրթական չափորոշիչները կամ ծրագրային կողմնորոշիչները, որոնք օգտագործվել են ծրագիրը մշակելիս
ՀՀ Կառավարության 2016 թվականի հուլիսի 7-ի N 714 - Ն որոշմամբ հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության որակավորումների ազգային շրջանակ»:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆ

Հաստատում եմ՝

[Signature]

ստորագրություն

30.04.2020

ՀՀ ԳԳՄՄՆ
ՎԱՆԱՉՈՐԻ Է. ԹՈՒՄՆԱՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆ

011301.00.6 Ընդհանուր մանկավարժություն

011301.01.6-ՏԱՐԴԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԵԹՈԴԻԿԱ

Մասնագետի որակավորման աստիճանը
մանկավարժության բակալավր

Ուսման տնօրոգություն՝ 4 տարի

Կրթության հիմքը՝ միջին (ըրկ) ընդհանուր
Կրթության ձևը՝ առկա

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹՅՈՒՆ ԳՐԱՖԻԿ

Կրթական մակարդակ	Մանկավարժական				Ընդհանուր				Մասնագիտական				Գործունեության				Ընդհանուր				Գործունեության				Ընդհանուր			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24				
I																												
II																												
III																												
IV																												

Ուսումնական հարցազրույցներ

Մասնագիտական հարցազրույցներ

Ընդհանուր հարցազրույցներ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹՅՈՒՆ ՊԼԱՆ

№	Առարկայի դասիչը	Առարկայի անվանումը	Ստուգում		Մշակատեմա		Բախտում		Բախտում		Բախտում		Բախտում		Բախտում		Կրթական մակարդակ			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14				
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
I		Աշխարհագրության և խոսքի ուսուցում																		
1	OL/Գ-111	Մասնագիտական ուսուցում լեզու-1		1		3	90		42			48	3							
2	OL/Գ-112	Մասնագիտական ուսուցում լեզու-2		2		3	90		42			48	3							
3	OL/Գ-113	Մասնագիտական օտար լեզու-1		1		3	90		42			48	3							
4	OL/Գ-114	Մասնագիտական օտար լեզու-2		2		3	90		42			48	3							
5	Պ/Գ-066	Հայոց պատմություն-I		1		2	60	14		14		32	2							
6	Պ/Գ-067	Հայոց պատմություն-II		2		2	60	14		14		32	2							
7	Պ/Գ-068	Փիլիսոփայություն		4		4	120	32		24		64				4				
8	ՄԻ/Գ-221	Կրթության տեղեկատվական համակարգերի ոլորտի		1		2	60		28			32	2							
Կամերալային դասընթացներ																				
9	Պ/Գ-064	Մշակութային ժառանգություն		3		2	60	14		14		32			2					
	Պ/Գ-061	Տրամաբանություն																		
	ՄԶ/Գ-058	Սոցիոլոգիա																		
10	ԷԻԿ/Գ-105	Իրավագիտություն		4		2	60	14		14		32				2				
	ԷԻԿ/Գ-091	Տնտեսագիտություն																		
	Պ/Գ-065	Բաղադրականություն																		
11	OL/Գ-115	Մասնագիտական օտար լեզու (անգլերեն, ռուսերեն)-3		3		3	90		42			48			3					
						29	870	88	238	80		464	10	8	5	6				
II Առողջապահական և բնագիտական կրթություն																				
1	ԲԿ/Գ-156	Երկրագիտական և բնագիտական հիմունքներ		1		2	60	14		14		32	2							
2	ԱՍ/Գ-051	Բաղադրականություն և արտադրականություն		5		2	60	14	14			32				2				
Կամերալային դասընթացներ																				
3	ԲԿ/Գ-235	Բժշկական հիմունքներ և առողջության պահպանում		5		2	60	14	14			32				2				
	ԲԿ/Գ-184	Արտադրականություն և արտադրականություն				6	180	42	28	14		96	2			4				
III Ընդհանուր մասնագիտական կրթություն																				
1	ԲԿ/Գ-141	Տարիքային ֆիզիոլոգիա		1		2	60	14	14			32	2							
2	ՄԶ/Գ-212	Մանկավարժություն (ֆիզիկական)		1		5	150	32	38			80	5							
3	ՄԶ/Գ-213	Մանկավարժություն (ֆիզիկական)		2		5	150	32	38			80		5						
4	ՄԶ/Գ-214	Մանկավարժություն (ֆիզիկական)		3		4	120	26	30			64			4					
5	ՄԶ/Գ-215	Դաստիարակչական աշխատանքի տեխնիկա		5		2	60	14	14			32				2				
6	ՄԶ/Գ-139	Երևանի մանկավարժություն		8		3	90	22	20			48								3
7	ՄԶ/Գ-136	Կրթության և մանկավարժական մտքի պատմություն		4		3	90	20		22		48				3				
8	ՄԶ/Գ-137	Մանկավարժական ժամանակակից տեսություններ		8		3	90	18		24		48								3
9	ՄԶ/Գ-124	Ընդհանուր հոգեբանություն		2		5	4	120	26	30		64		4						
10	ՄԶ/Գ-057	Տարիքային և մանկավարժական հոգեբանություն		3		4	120	26	30			64			4					
11	ՄԶ/Գ-177	Մասնագիտական կողմնորոշման հիմունքներ		8		2	60	14	14			32								2
12	ՄԶ/Գ-176	Մանկավարժական հետազոտության մեթոդաբանություն և մեթոդներ		7		2	60	14		14		32								2
13	ՄԶ/Գ-153	Մանկավարժական վարչապետություն և էթիկա		7		2	60	14	14			32								2
14	ՄԶ/Գ-138	Համառոտական մանկավարժություն		8		2	60	14	14			32								2
15	ՄԶ/Գ-179	Հատուկ մանկավարժություն		5		4	120	24	22	10		64				4				
Կամերալային դասընթացներ																				
16	ՄԶ/Գ-142	Մոցիական մանկավարժություն		7		3	90	22		20		48								3
	ՄԶ/Գ-175	Մարդաբանություն																		
17	ՄԶ/Գ-148	Երկրագիտական և բնագիտական հիմունքներ		7		2	60	14		14		32								2
	ՄԶ/Գ-149	Պրոֆեսիոնալ մանկավարժություն																		
18	ՄԶ/Գ-016	Մոցիական հոգեբանություն		8		3	90	24		18		48								3
	ՄԶ/Գ-055	Ընտանիքի հոգեբանություն					55	1650	370	278	122	880	7	9	8	3	6			9
IV Հատուկ մասնագիտական կրթություն																				
1	ՄԶ/Գ-131	Մասնագիտական ներածություն մանկավարժության հիմունքներով		1		3	90	20	22			48	3							
2	ՄԶ/Գ-192	Հայոց լեզու (նկարագրական)		2		4	120	24	32			64		4						
3	ՄԶ/Գ-193	Հայոց լեզու (բարձրագույն)		3		5	150	36	34			80			5					
4	ՄԶ/Գ-049	Հայոց լեզու (նկարագրական)-1		4		3	90	20	22			48				3				

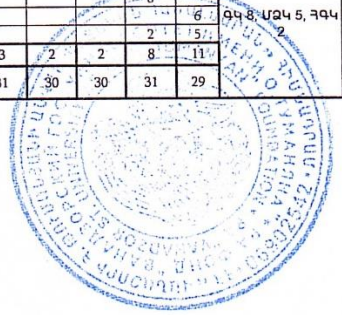
5	ՀԼԳ/բ-050	Հայոց լեզու (անաբանություն)-2	5		4	120	24	32		64					4		
6	ՀԼԳ/բ-051	Հայոց լեզու (շարահյուսություն) - 1	6		4	120	24	32		64					4		
7	ՀԼԳ/բ-052	Հայոց լեզու (շարահյուսություն) - 2	7			120	26	30		64						4	
8	ՀԼԳ/բ-161	Մանկական գրականություն		3	3	90	24	18		48		3					
9	ՀԼԳ/բ-161	Մանկական գրականություն	4		4	120	24	32		64			4				
10	ՀԼԳ/բ-053	Դարձվածաբանություն և բառարանագիտություն		4	2	60	14	14		32			2				
11	ԲԿ/բ-208	Երկրագիտություն և զավառագիտություն		7	2	60	12	16		32						2	
12	ՀԼԳ/բ-054	Խոսքի կուլտուրա		4	3	90	14	28		48			3				
13	ՀԼԳ/բ-175	Գրաբար	7		4	120	20	36		64						4	
14	ՀԼԳ/բ-163	Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա	5		5	150	34	36		80			5				
15	ՀԼԳ/բ-163	Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա	6	6	5	150	34	36		80					5		
16	ՄԻ/բ-072	Մաթեմատիկա	2		4	120	24	32		64		4					
17	ՄԻ/բ-073	Մաթեմատիկա	3		4	120	24	32		64		4					
18	ՄԻ/բ-074	Մաթեմատիկա	4		4	120	24	32		64			4				
19	ՄԻ/բ-075	Մաթեմատիկա	5		4	120	24	32		64				4			
20	ՄԻ/բ-076	Մաթեմատիկա	6		4	120	24	32		64					4		
21	ՄԻ/բ-077	Մաթեմատիկա	7		4	120	24	32		64						4	
22	ՄԻ/բ-078	Մաթեմատիկայի դասավանդման տեխնիկա և մեթոդիկա	5		5	150	34	36		80			5				
23	ՄԻ/բ-078	Մաթեմատիկայի դասավանդման տեխնիկա և մեթոդիկա	6	6	5	150	34	36		80					5		
24	ԱՍ/բ-046	Կենդանական աշխարհի էվոլյուցիոն և դասավանդման մեթոդիկա		1	3	90	18	24		48	3						
25	ԱՍ/բ-045	Երգեցողություն		4	3	90		42		48			3				
26	ԱՍ/բ-047	Երաժշտական դաստ. տեսություն և մեթոդիկա		1	3	90	22	20		48	3						
27	ԱՍ/բ-048	Աշխատանքի ուսուցում և նրա դասավանդման մեթոդիկա	3		4	120	24	32		64		4					
28	ԲԿ/բ-250	Բնագիտություն և դասավանդման տեխնոլոգիա և մեթոդիկա	8		5	150	38	32		80							5
29	ԱՍ/բ-101	Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն և մեթոդիկա		6	2	60	12	16		32					2		
30	ԱՍ/բ-097	Եախմատ		1	2	60		28		32	2						
31	ԱՍ/բ-097	Եախմատ		2	2	60		28		32	2						
32	ՄԶ/բ-150	Ներառական կրթության կազմակերպում	6		5	150	38	20	12	80						5	
Կամընտրական դասընթացներ																	
33	ՄԶ/բ-216	Մանկավարժական նորարարական տեխնոլոգիաներ		6	3	90	16	12		14	48				3		
	ՄԶ/բ-146	Ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ															
						121	3630	730	938	12	14	1936	11	10	16	19	18
																28	14
																	5
V	Հետազոտական կրթամաս																
1	Կուրսային աշխատանք				2	60				60					2		
2	Կուրսային աշխատանք				2	60				60					2		
3	Ուսումնական պրակտիկա				6	180				180		3		3			
4	Արտադրական (մանկավարժական)				6	180				180						6	
5	Արտադրական (մանկավարժական)				6	180				180						6	
6	Ավարտական աշխատանք				7	210				210						2	15
					29	870				870		3		3	2	2	8
															30	30	31
																	29
ԸՆԴԱՄԵՆԸ						240	7200	1230	1482	228	14	4246	30	30	29	31	

ԳԿ 2, ԳԿ 9, ԳԿ 10,
ՄԶԿ 4, ԳԿ 1, ԱԿ
6, ԱԿ 14,

ԳԿ 8, ՄԶԿ 5, ԳԿ 4

Հասարակական գիտությունների ֆակուլտետի դեկան

տ.գ.թ., ղեկավար Շ. Պապոյան

ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉՆԵՐԸ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՕԼԳ/Բ-111-Մասնագիտական ռուսաց լեզու-1			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	42
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում (ունկնդրել, կարդալ, խոսել, գրել):			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.			
	<i>Գիտելիք</i>			
	Գիտի			
	- կարդալու հիմնական կանոնները;			
	- շեշտի տեղը ամենատարածված բառերում,			
	- ուսումնասիրված բառային միավորների հիմնական իմաստները, որոնք ծառայում են ռուսալեզու հաղորդակցության իրավիճակներին առօրյա, սոցիալ-մշակութային և կրթական և մասնագիտական գործունեության ոլորտներում.			
	- կրթության տվյալ փուլի բանավոր և գրավոր հաղորդակցության մեջ օգտագործվող հիմնական քերականական երևույթները, կառուցվածքները.			
	- ռուսալեզու խոսքի վարքագծի տարրական նորմերը			
	<i>Հմտություն</i>			
	☐ գրավոր և բանավոր խոսքի բոլոր տեսակները կիրառելու հմտություններ;			
☐ կրթական և մասնագիտական հաղորդակցության ոլորտներում և իրավիճակներում ռուսաց լեզվի օգտագործման հմտություններ ձեռք բերելու տարրական տեխնիկա				

	(ռազմավարություն և մարտավարություն; ☐ բանավոր և գրավոր խոսքի մշակույթի նորմեր ձեռք բերելու հմտություն; ☐ գրագետ բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություն; ☐ տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվության հետ աշխատելու հմտություն; ☐ հրապարակային խոսքի, փաստարկի, քննարկման և վիճաբանության հմտություններ. <i>Կարողություն</i> <i>Կարող է</i> - կարդալ ցանկացած բովանդակության տեքստ; - որոշել տեքստի թեման; - բավարար ամբողջականությամբ և ճշգրտությամբ հասկանալ տեքստի հիմնական տեղեկատվությունը; - տարբերակել բառի ուղղակի և փոխաբերական իմաստը; - խոսքում օգտագործել հոմանիշներ, հականիշներ և բազմիմաստ բառեր, դարձվածքաբանական միավորներ; - ինքնուրույն արտադրել համահունչ, տրամաբանական հայտարարություններ ուսումնասիրված թեմաների վերաբերյալ տրված միջավայրին համապատասխան; - երկխոսություններ կառուցել; - օգտագործել ուղղակի և անուղղակի խոսք; - հասկանալ մենախոսության թեման և նրա մեջ պարունակվող հիմնական տեղեկատվությունը; - հասկանալ գրուցակցի հայտարարության բովանդակությունը, նրա հաղորդակցական մտադրությունները.
Դասընթացի բովանդակությունը	1 կիսամյակ Թեմա 1. Օտար լեզուների դերն ու նշանակությունը մարդու կյանքում Թեմա 2. Մարդ.Դիմանկար. Բնավորություն Թեմա 3. Կյանքի ոճ Թեմա 4. Դար ապրի- դար սովորի Թեմա5. Գեղեցկությունը կփրկի աշխարհը. Մշակույթ. Արվեստ Թեմա 6. Աշխարհը ճանապարհորդի աչքերով Թեմա 7. Տոներ. Ավանդույթներ. Սովորույթներ Թեմա 8. Հայրեր և երեխաներ. Սերունդների բախում
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում

	ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Русская грамматика. – Т. 1,2. М., 1980. 2. Современный русский язык / Под ред. Д.Э. Розенталя. Ч. 1,2. М., 1979. 3. Современный русский литературный язык / под ред. П.А. Леканта. М., 1988. 4. Новикова А.С. Русский язык. Фундаментальный курс. М., 1993 5. Костомаров В.Г., Максимов В.И. Современный русский язык. М., 2010. 6. Ремчукова Е.Н. Мофология современного русского языка. Учебное пособие. М., 2004. 7. Ипполитова Н.А., Князева О.Ю., Савова М.Р. Русский язык и культура речи. М., 2003. 8. Гончарова Т.В., Плеханова Л.П. Речевая культура личности: практикум. М., 2011. 9. Шулежкова С.Г. «И жизнь, и слезы, и любовь» Происхождение, значение, судьба 1500 крылатых слов и выражений русского языка. М., 2011. 10. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Элементарный уровень. Общее владение. СПб, 2012. 11. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Базовый уровень. Общее владение. СПб, 2011. 12. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Первый сертификационный уровень. Общее владение. СПб, 2011. 13. Лексический минимум по русскому языку как иностранному.

	Второй сертификационный уровень. Общее владение. Спб, 2013. 14. Программа по русскому языку для иностранных граждан. Первый сертификационный уровень. Общее владение. 1-й уровень спб, 2012. 15. Типовые тесты по русскому языку как иностранному. Элементарный уровень. Общее владение. Варианты. Книга + 1cd. Спб, 2012. 16. Типовые тесты по русскому языку как иностранному. Базовый уровень. Общее владение. Варианты. Книга + 1cd. Спб, 2012. 17. Типовые тесты по русскому языку как иностранному. Первый сертификационный уровень. Общее владение. Второй вариант. Книга + cd. М., спб, 2012. 18. Одинцова И.В. Что вы сказали? СПб, 2007. 19. Баско Н.В. Изучаем русский, узнаем Россию. М., 2011. 20. Киселева М.С. Русский язык как иностранный. М., 2010 Լրացուցիչ 1. Современный русский язык в трех частях / В.В. Бабайцева, Л.Ю. Максимов. М, 1987. 2. Современный русский язык. Теория. Анализ языковых единиц: В 2-х частях. – Часть II. Морфология. Синтаксис / под ред. Е.И. Дибровой. М., 2001. 3. Распопов И.П. Строение простого предложения в современном русском языке. М., 1970. 4. Лекант П.А. Синтаксис простого предложения в современном русском языке. М., 1974. 5. Современный русский язык / Р.Н. Попов, Д.П. Валькова, Л.Я. Маловицкий, А.К. Федоров. М., 1978. 6. Ковтунова И.И. Современный русский язык. Порядок слов и актуальное членение предложения. М., 1976. 7. Наши трёхязычные дети. Елена Мадден. СПб, 2011.
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՕԼԳ/բ-112-Մասնագիտական ուսաց լեզու-2			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	42

	Ինքնուրույն	48
	Ընդամենը	90
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <i>ստուգաթղթ</i>	
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում (ունկնդրել, կարդալ, խոսել, գրել):	
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ Գիտի կարդալու հիմնական կանոնները; ☐ շեշտի տեղը ամենատարածված բառերում, ☐ ուսումնասիրված բառային միավորների հիմնական իմաստները, որոնք ծառայում են ռուսալեզու հաղորդակցության իրավիճակներին առօրյա, սոցիալ-մշակութային և կրթական և մասնագիտական գործունեության ոլորտներում. ☐ կրթության տվյալ փուլի բանավոր և գրավոր հաղորդակցության մեջ օգտագործվող հիմնական քերականական երևույթները, կառուցվածքները. ☐ ռուսալեզու խոսքի վարքագծի տարրական նորմերը <i>Հմտություն</i> ☐ գրավոր և բանավոր խոսքի բոլոր տեսակները կիրառելու հմտություններ; ☐ կրթական և մասնագիտական հաղորդակցության ոլորտներում և իրավիճակներում ռուսաց լեզվի օգտագործման հմտություններ ձեռք բերելու տարրական տեխնիկա (ռազմավարություն և մարտավարություն); ☐ բանավոր և գրավոր խոսքի մշակույթի նորմեր ձեռք բերելու հմտություն; ☐ գրագետ բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություն; ☐ տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվության հետ աշխատելու հմտություն; ☐ հրապարակային խոսքի, փաստարկի, քննարկման և վիճաբանության հմտություններ. <i>Կարողություն</i> ☐ կարդալ ցանկացած բովանդակության տեքստ; ☐ որոշել տեքստի թեման; ☐ բավարար ամբողջականությամբ և ճշգրտությամբ հասկանալ տեքստի հիմնական տեղեկատվությունը; ☐ տարբերակել բառի ուղղակի և փոխաբերական իմաստը; ☐ խոսքում օգտագործել հոմանիշներ, հականիշներ և	

	բազմիմաստ բառեր, դարձվածքաբանական միավորներ; ☐ ինքնուրույն արտադրել համահունչ, տրամաբանական հայտարարություններ ուսումնասիրված թեմաների վերաբերյալ տրված միջավայրին համապատասխան; ☐ երկխոսություններ կառուցել; ☐ օգտագործել ուղղակի և անուղղակի խոսք; ☐ հասկանալ մենախոսության թեման և նրա մեջ պարունակվող հիմնական տեղեկատվությունը; ☐ հասկանալ զրուցակցի հայտարարության բովանդակությունը, նրա հաղորդակցական մտադրությունները.
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Գիտություն և տեխնիկա Թեմա 2. Բնությունը և մարդը Թեմա 3. Առողջ ապրելակերպ. Մնունդ Թեմա 4. Առողջ ապրելակերպ. Սպորտ Թեմա 5. ՋԼՄ. Ինտերնետ. Շփում սացցանցերում՝ դրական և բացասական կողմերը Թեմա 6. Թերթելով պատմության էջերը Թեմա 7. Գրավոր և բանավոր խոսքի մշակույթը գարծնական հաղորդակցման մեջ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգաքններ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Русская грамматика. – Т. 1,2. М., 1980. 2. Современный русский язык / Под ред. Д.Э. Розенталя. Ч.

	1,2. М., 1979.
	3. Современный русский литературный язык / под ред. П.А. Леканта. М., 1988.
	4. Новикова А.С. Русский язык. Фундаментальный курс. М., 1993
	5. Костомаров В.Г., Максимов В.И. Современный русский язык. М., 2010.
	6. Ремчукова Е.Н. Мофология современного русского языка. Учебное пособие. М., 2004.
	7. Ипполитова Н.А., Князева О.Ю., Савова М.Р. Русский язык и культура речи. М., 2003.
	8. Гончарова Т.В., Плеханова Л.П. Речевая культура личности: практикум. М., 2011.
	9. Шулежкова С.Г. «И жизнь, и слезы, и любовь» Происхождение, значение, судьба 1500 крылатых слов и выражений русского языка. М., 2011.
	10. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Элементарный уровень. Общее владение. Спб, 2012.
	11. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Базовый уровень. Общее владение. Спб, 2011.
	12. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Первый сертификационный уровень. Общее владение. Спб, 2011.
	13. Лексический минимум по русскому языку как иностранному. Второй сертификационный уровень. Общее владение. Спб, 2013.
	14. Программа по русскому языку для иностранных граждан. Первый сертификационный уровень. Общее владение. 1-й уровень спб, 2012.
	15. Типовые тесты по русскому языку как иностранному. Элементарный уровень. Общее владение. Варианты. Книга + 1cd. Спб, 2012.
	16. Типовые тесты по русскому языку как иностранному. Базовый уровень. Общее владение. Варианты. Книга + 1cd. Спб, 2012.
	17. Типовые тесты по русскому языку как иностранному. Первый сертификационный уровень. Общее владение. Второй вариант. Книга + cd. М., спб, 2012.
	18. Одинцова И.В. Что вы сказали? СПб, 2007.
	19. Баско Н.В. Изучаем русский, узнаем Россию. М., 2011.
	20. Киселева М.С. Русский язык как иностранный. М., 2010

	Լրացուցիչ 1. Современный русский язык в трех частях / В.В. Бабайцева, Л.Ю. Максимов. М, 1987. 2. Современный русский язык. Теория. Анализ языковых единиц: В 2-х частях. – Часть II. Морфология. Синтаксис / под ред. Е.И. Дибровой. М., 2001. 3. Распопов И.П. Строение простого предложения в современном русском языке. М., 1970. 4. Лекант П.А. Синтаксис простого предложения в современном русском языке. М., 1974. 5. Современный русский язык / Р.Н. Попов, Д.П. Валькова, Л.Я. Маловицкий, А.К. Федоров. М., 1978. 6. Ковтунова И.И. Современный русский язык. Порядок слов и актуальное членение предложения. М., 1976. 7. Наши трёхязычные дети. Елена Мадден. СПб, 2011.
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՕԼԳ/բ-113 // ՕԼԳ/բ-114 // -Մասնագիտական օտար լեզու-1, 2 ՕԼԳ/բ-115 Մասնագիտական օտար լեզու (անգլերեն,ռուսերեն)-3				
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ				
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի,1-ին, 2-րդ, կիսամյակ 2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ				
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42/	Դասախոսություն		
		42/	Մեմինար		
		42	Լաբորատոր աշխատանք		
			Գործնական աշխատանք	42/42/42	
	Ինքնուրույն	48/48/48			
	Ընդամենը	90/90/90			
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>				
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է անգլերեն լեզվի քերականության ընդհանուր կառուցվածքին զուգահեռ ուսանողի մոտ ձևավորել լեզվի հաղորդակցական կարողություններ և ձեռք բերված գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ: Այլ կերպ ասած, դասընթացի նպատակն է լուսաբանել անգլերեն լեզվի բառապաշարի և քերականականության հիմնահարցերը, սովորեցնել տեսական գիտելիքը գործնականում կիրառելու հմտություններ, ինչպես նաև. - ուսանողներին տալ գործնական գիտելիքներ անգլերեն լեզվի կառուցվածքի մասին, որն անհրաժեշտ է անգլերենի՝ որպես օտար լեզվի հաղորդակցման համար: - մշակել անգլերեն լեզվի հաղորդակցական կայուն հմտություններ^a դրսևորման բանավոր և գրավոր ձևերում:				

	Այսպիսի դասընթացի խնդիրներով է պայմանավորված ծրագրի ֆունկցիոնալ հաղորդակցական ուղղվածությունը:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք ✓ Անգլերեն լեզվի գործնական հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ✓ Անգլերեն լեզվի կադապարի շրջանակներում մտածելու կարողություն ✓ Մասնագիտական օտարալեզու գրականությունից օգտվելու հմտություններ ✓ Անգլերեն լեզվի քերականական կայուն հմտություններ, մինիմալ բառապաշարի տիրապետում բանավոր և գրավոր ձևերում Հմտություն - կատարել ինքնուրույն եզրակացություններ, համեմատություններ, զուգահեռներ անցկացնի դրանց միջև - ցուցաբերել համապատասխան լեզվամտածողություն - ձեռք բերել ուսուցանվող լեզվով հաղորդակցվելու հմտություններ և կարողություններ Կարողունակություն - հանձնառություն սովորողների առաջադիմության և ձեռքբերումների նկատմամբ - ուսուցման ժամանակակից մեթոդները և տեխնոլոգիաները ուսումնասիրելու, ներդնելու կարողություն - առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն - ժամանակը արդյունավետ օգտագործելու կարողություն - մասնագիտական կատարելագործման անհրաժեշտության իտակցում
Դասընթացի բովանդակությունը	<i>Թեմա 1.</i> Unit 1.Work, rest and play. 1A. Life stories. Vocabulary: day to day phrases, question words. Grammar: review of verb forms and questions 1B. Super commuters. Vocabulary: work, questions about travel. Grammar: subject questions. Word stress. 1C.Time to relax. Vocabulary: free time activities; frequency adverbs and expressions. Reading: a newspaper article. Listening: a survey 1D. Speed dating. Review and Progress Portfolio <i>Թեմա 2.</i> Unit 2.Beginnings. 2A. Starting small Vocabulary: Irregular verbs: past time phrases

	Grammar: Past Simple. 2 B. First meetings. Vocabulary; relationships. Grammar: Past Continuous. Week forms (1): was and were 2 C. The 1001 Nights. Vocabulary: connecting words. Reading: A book cover. Reading and listening: a story. Weak forms (2). 2D. Small talk. Reading and Writing: starting and ending conversations Review and Progress Portfolio <i>Øtuluw 3.</i> Unit 3. <u>The world of work</u> 3A. <u>Getting qualified</u> <u>Vocabulary</u>: employment <u>Grammar</u>: The Adjective (degrees of comparison) have to // had to HWL(Help with Listening): have to & have 3B. <u>Job Hunting</u> <u>Vocabulary</u>: looking for a job <u>Grammar</u>: present continuous & present simple; activity and state verbs 3C. <u>Strange jobs</u> <u>Vocabulary</u>: word building: noun endings <u>Skills</u>: <i>Reading</i>: a magazine article <i>Listening</i>: a radio interview 3D. <u>I'm really sorry!</u> Real world: apologies, reasons and promises 3.D Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio R: a formal letter W: a curriculum vitae(CV) <i>Øtuluw 4.</i> Unit 4. <u>That's entertainment</u> 4A. <u>The silver screen</u> <u>Vocabulary</u>: types of film <u>Grammar</u>: Personal Pronouns present perfect for life experiences (1): positive and negative 4B. <u>The rhythm of life</u> <u>Vocabulary</u>: music <u>Grammar</u>: present perfect for life experiences (2): positive and
--	---

	negative Do the Facts Support Your Educated Guess? (glossary) Psychological Methods of Collect data (glossary) 4C. <u>TV or not TV?</u> <u>Vocabulary:</u> TV nouns and verbs; -ed and -ing adjectives <u>Skills:</u> <i>Reading:</i> a newspaper article <i>Reading & Listening:</i> a magazine quiz 4D. <u>What do you think?</u> Real world: agreeing, disagreeing and asking for Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio R: a film review W: describing a film <i>ðəʊw5.</i> Unit 5 <u>Into the Future.</u> 5A. <u>Man or Machine</u> 5B. <u>Never Too Old</u> 5C. <u>Out of this World</u> 5D. <u>It is for Charity</u>
	Specific Professional Vocabulary Grammar: Future plans and Ambitions: be going to//be planning to, etc <i>ðəʊw 6.</i> Unit 6 <u>Family and Friends</u> 6A. <u>Life with Teenagers</u> 6B. <u>Roles People Play</u> 6C. <u>Family Business</u> 6D. <u>Call Me Back</u> ----- Specific Professional Vocabulary Grammar: Superlatives <i>ðəʊw7.</i> Unit 7 <u>You Need a Holiday</u> 7A. <u>50 Places to Go</u> 7B. <u>What are You Taking?</u> 7C. <u>Wish You were here</u> 7D. <u>I Have got a Problem</u> ----- Specific Professional Vocabulary Grammar: Future Cont. for future arrangements <i>ðəʊw 8.</i> Unit 8 <u>Different Cultures</u> 8A. <u>Home Sweet Home</u> 8B. <u>Meet the Parents</u>

	8C. <u>Cultural Differences</u> 8D. <u>What is Edinburgh like?</u> ----- Specific Professional Vocabulary Grammar: should; should not; must <i>Øtufu 9.</i> Unit 9. <u>Life isn't perfect</u> 9A. <u>Problems, problems</u> <u>Vocabulary</u>: everyday problems <u>Grammar</u>: first conditional; future time clauses with <i>when, as soon as, before, after, until</i> 9B. <u>Sleepless nights</u> <u>Vocabulary</u>: adjectives to describe feelings <u>Grammar</u>: too, too much, too many, (not) enough 9C. In the neighborhood <u>Vocabulary</u>: phrasal verbs <u>Skills</u>: <i>Reading</i>: a letter to a newspaper <i>Listening</i>: a news report 9D. <u>Invitations</u> Real world: invitations and making arrangements 9. Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio R: a personal email W: paragraphs; expressing sympathy and giving advice; an email(2) <i>Øtufu 10.</i> Unit 10. <u>Shop till you drop</u> 10A. <u>Going, going, gone</u> <u>Vocabulary</u>: verbs often used in the passive <u>Grammar</u>: present simple passive; past simple passive 10B. <u>Changing trends</u> <u>Vocabulary</u>: anything, someone, no one, everywhere, etc. <u>Grammar</u>: used to <u>HwL</u>: used to 10C. <u>Fashion victims</u> <u>Vocabulary</u>: use of articles: a, an, the, no article <u>Skills</u>: <i>Reading</i>: a magazine article <i>Reading & Listening</i>: a profile 10D. <u>Can I help you?</u> Real world: in a shop <u>Vocabulary</u>: shopping <u>HwL</u>: what shop assistants say Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio
--	---

	R: a letter to a newspaper W: connecting words(3); giving your opinion <i>Թեև 11.</i> Unit 11. <u>Gossip and news</u> 11A. <u>Guess what?</u> <u>Vocabulary</u>: verb-noun collocations(3) <u>Grammar</u>: present perfect for giving news with <i>just, yet, already</i> 11B. <u>Murder mystery</u> <u>Vocabulary</u>: crime <u>Grammar</u>: relative clauses with <i>who, which, that, where</i> 11C. <u>Here is today's news</u> <u>Vocabulary</u>: guessing meaning from context <u>Skills</u>: <i>Reading</i>: a newspaper article <i>Listening</i>: the news 11D. <u>Did you?</u> Review and Progress Portfolio Reading and Writing Portfolio R: stories W: use of verb forms; a narrative <i>Թեև 12.</i> Unit 12. <u>Achieving your goals</u> 12A. <u>A year off</u> <u>Vocabulary</u>: money <u>Grammar</u>: reported speech 12B. <u>Taking chances</u> <u>Vocabulary</u>: unusual activities <u>Grammar</u>: second conditional 12C. <u>Men of magic</u> <u>Vocabulary</u>: connecting words (2): <i>first, next, then, etc.</i> <u>Skills</u>: <i>Reading</i>: a magazine article <i>Reading & Listening</i>: a radio interview <u>HwL</u>: linking: review(2) ***** 12. Review and Progress Portfolio End of Course Review R: an online diary; a posting on a website W: common mistakes; describing your goals in a posting
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը

	գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	<i>Պարտադիր-</i> Face2face, Pre-intermediate, Cambridge University Press (Student' s book & Workbook <i>Լրացուցիչ-</i> 1. Լ.Համբարձումյան, English in Use, Երևան, 2013 2. Լ.Համբարձումյան, English Step by Step, Երևան, 2014 3. Առցանց տեղեկություններ թեմաներին համապատասխան

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	Պ/Բ-066-Հայոց պատմություն -I			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Մեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգարք</u>			
Դասընթացի նպատակը	Հայոց պատմության հիմնահարցեր առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարի և հայոց պետականության պատմության վերաբերյալ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> Հայոց պատմության հին,միջին և նոր շրջանների			

	ազատագրական պայքարը, հայոց պետականության պատմությունը, 5-րդ դարի ազատագրական պայքարից մինչև Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին: Հմտություն • տեղեկությո՜րը կառավարելու հմտություն (տեղեկությո՜րի ձեռք բերում, համակարգում, վերլուծում) • սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու հմտություններ • ձեռք բերած տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ Կարողունակություն • առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն • վերլուծության և համադրության կարողություն • քննադատության և ինքնաքննադատության կարողություն • պատմական փաստերը համադրելու և երևույթները համակողմանի գնահատել կարողություն • պատմական կոնկրետ փաստերն ու երևույթները ընդհանուր տեսությունների, գաղափարների տեսանկյունից բացահայտելու կարողություն
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. V դ. ազատագրական պայքարը Թեմա 2. VI-VII դդ. ազատագրական պայքարը Թեմա 3. VIII-IX դդ. ազատագրական պայքարը արաբական տիրապետության դեմ Թեմա 4. Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը Թեմա 5. Հայ ժողովրդի ազգային ազատագրության որոնումները XVII երկրորդ կեսին և XVIIIդ. առաջին քառորդին Թեմա 6. Հովսեփ Էմինը և Հայաստանի ազատագրության նրա ծրագրերը Թեմա 7. Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը XVIII դ. II կեսին Թեմա 8. Ազատագրական պայքարը Արցախում և Սյունիքում Թեմա 9. Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,

	▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունաբար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Միմոնյան Հր. «Հայ ժողովրդի պատմություն, հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը», Երևան, 2000թ. 2. Միմոնյան Հր. Հայոց պատմություն: Հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը, Երևան, 2012թ. 3. Մելքոնյան Ա, Մինասյան Է. «Հայ ժողովրդի պատմություն, հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը», Երևան, 2009թ. 4. Աշոտ Մելքոնյան «Հայոց պատմության ակնարկներ (հնագույն ժամանակներից մինչև XIX դարի վերջ» Երևան, 2018 5. Էդուարդ Դանիելյան, Աշոտ Մելքոնյան «Հայոց պատմություն: Հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը», Երևան, 2015 6. Հայ ժողովրդի պատմություն, հտ. IV–VIII, ՀԽՍՀ ԳԱ հրատ., 1967, 1970, 1972, 1974, 1981: 7. Ժամկոչյան Հ., Գ. Աբրահամյան Ա., Մելիք- Բախշյան Ս. « Հայ ժողովրդի պատմություն», Երևան, 1876: 8. Հայ ժողովրդի պատմություն, հտ. I-IV, ՀՀ ԳԱԱ հրատ., 2018 Լրացուցիչ 1. Աբրահամյան Ա.Գ., «Իսրայել Օրի», 1978թ. 2. Գալոյան Գ. Հայաստանը մեծ տերությունների աշխարհակալական առճակատումներում, 2004թ. 3. Համբարյան Ա.Ա., «Ազատագրական շարժումները Արևմտյան Հայաստանում», Երևան, 1999: 4. Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ.

	Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2014: Հ. 2, Գիրք II: Միջին դարեր: (IX դարի կես-XVII դարի I տասնամյակ): 5. Հայոց պատմություն /Խմբ. խորհուրդ՝ Վ. Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2010: Հ. 3,: Գիրք I: Նոր ժամանակաշրջան (XVII դարի II կես -XIX դարի վերջ):
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	Պ/Բ-067-Հայոց պատմություն-II			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	Հայոց պատմության հիմնահարցեր առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարի և հայոց պետականության պատմության վերաբերյալ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարը, հայոց պետականության պատմությունը, հայ հասարակական-քաղաքական հոսանքների ձևավորումից մինչև Հայաստանի անկախության հռչակագիրը. անկախ պետականության վերականգնումը Հմտություն - տեղեկույթը կառավարելու հմտություն (տեղեկույթի ձեռք բերում, համակարգում, վերլուծում) - սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու հմտություններ - ձեռք բերած տեսական գիտելիքները գործնականում			

	կիրառելու հմտություններ Կարողունակություն • առարկայական գիտելիքներին տիրապետելու կարողություն • վերլուծության և համադրության կարողություն • քննադատության և ինքնաքննադատության կարողություն • պատմական փաստերը համադրելու և երևույթները համակողմանի գնահատել կարողություն • պատմական կոնկրետ փաստերն ու երևույթները ընդհանուր տեսությունների, գաղափարների տեսանկյունից բացահայտելու կարողություն
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Հայ հասարակական-քաղաքական հոսանքները Թեմա 2. Արևմտահայ ազգային-ազատագրական շարժումների վերելքը XIXդ. 90ական թթ Թեմա 3. Հայկական հարցի ծագումը և նրա միջազգայնացումը Թեմա 4. Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը Թեմա 5. Ֆիդայական շարժումը Թեմա 6. Ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները Թեմա 7. Ազգային կուսակցությունների առաջացումը Թեմա 8. Հայկական հարցը 1912-1914 թթ Թեմա 9. Հայոց Մեծ եղեռնը Թեմա 10. 1915 թ. ինքնապաշտպանական մարտերը Թեմա 11. 1918 թ. մայիսյան հերոսամարտերը. Հայաստանի հանրապետության հռչակումը Թեմա 11. Հայաստանի Առաջին հանրապետությունը 1918-1920 թթ Թեմա 12. Արցախյան շարժման նոր փուլը, Հայաստանի անկախության հռչակագիրը. անկախ պետականության վերականգնումը Թեմա 13. ՀՀ պետական խորհրդանիշները, դրոշը, օրհներգը, զինանշանը Թեմա 14. Զանգեզուրի ինքնապաշտպանությունը 1919-1921թթ.: Գարեգին Նժդեհ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական

	առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունաբար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Միմոնյան Հր. «Հայ ժողովրդի պատմություն, հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը», Երևան, 2000թ. 2. Միմոնյան Հր. Հայոց պատմություն: Հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը, Երևան, 2012թ. 3. Մելքոնյան Ա, Մինասյան Է. «Հայ ժողովրդի պատմություն, հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը», Երևան, 2009թ. 4. Աշոտ Մելքոնյան «Հայոց պատմության ակնարկներ (հնագույն ժամանակներից մինչև XIX դարի վերջը) Երևան, 2018 5. Էդուարդ Դանիելյան, Աշոտ Մելքոնյան «Հայոց պատմություն: Հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը», Երևան, 2015 6. Հայ ժողովրդի պատմություն, հտ. IV–VIII, ՀԽՍՀ ԳԱ հրատ., 1967, 1970, 1972, 1974, 1981: 7. Ժամկոչյան Հ., Գ. Աբրահամյան Ա., Մելիք- Բախշյան Ս. « Հայ ժողովրդի պատմություն», Երևան, 1876: 8. Հայ ժողովրդի պատմություն, հտ. I-IV, ՀՀ ԳԱԱ հրատ., 2018 9. Խաչատրյան Կ. «Հայ-ռուսական հարաբերությունները 1920-1922 թթ.», Երևան, 2007: Լրացուցիչ 1. Գալոյան Գ. Հայաստանը մեծ տերությունների աշխարհակալական առճակատումներում, 2004թ. 2. Համբարյան Ա.Ա., «Ազատագրական շարժումները Արևմտյան Հայաստանում», Երևան, 1999: 3. Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ.

	Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2014: Հ. 2, Գիրք II: Միջին դարեր: (I X դարի կես- XVII դարի առաջին տասնամյակ): 4. Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ. Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2010: Հ. 3,: Գիրք I : Նոր ժամանակաշրջան (XVII դարի երկրորդ կես - XIX դարի վերջ): 5. Ավետիսյան Հ.Ա. «Հայկական հարցը 1918թ.». Երևան, 1997 6. Վրացյան Ս. «Հայաստանի Հանրապետություն», Երևան, 1993 7. Սիմոնյան Հր. «Անդրանիկի ժամանակը», գիրք 1-2, Երևան, 1996:
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	Պ/Բ-068-Փիլիսոփայություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	32
			Սեմինար	24
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Փիլիսոփայություն առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ աշխարհայացքի, նրա տարատեսակների և ձևերի մասին, բացահայտել իրականության սկզբնապատճառը, զարգացման օրենքներն ու օրինաչափությունները, մեկնաբանել շարժման մեխանիզմը, ձևերը և դրանց դերը զարգացման գործընթացում: Ուսանողները գիտելիքներ են ստանում նաև հասարակության, նրա առանձնահատկությունների և գործառույթների մասին: Դասընթացը ներկայացնում է փիլիսոփայական գիտելիքների պատմականությունը, ուսումնասիրման ընթացքում ուսանողը գաղփար կունենա նորագույն շրջանի փիլիսոփայական տեսությունների և ուղղությունների, հայ փիլիսոփայական մտքի զարգացման շրջանների մասին: Առարկայի ուսումնասիրումը հնարավորություն կտա կատարել ընդհանրացումներ աշխարհայացքի, տարբեր գաղափարական			

	հոսանքների, տեսությունների և հիմնադրույթների վերաբերյալ: Փիլիսոփայություն առարկայի ուսումնասիրմամբ ուսանողը միաժամանակ կշիվի տրամաբանության, մշակութաբանության, քաղաքագիտության և այլ գիտությունների հետ: Փիլիսոփայություն առարկան նախատեսված է ներկայացնել բոլոր բաժինների համար, որպեսզի ապագա մասնագետի մոտ ձևավորվի իրականության վերաբերյալ ընդհանրական գիտելիքներից եզրահանգումներ կատարելու հմտություն և կարողություն:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> 1 ☐ ինքնուրույն վերլուծել փիլիսոփայական հիմնախնդիրները 2 ☐ տարբերել փիլիսոփայական տարբեր ուղղությունների գաղափարական հիմնավորումները 3 ☐ տարբարակել փիլիսոփայության մտքի պատմության հիմնական էտապները, յուրաքանչյուրի հիմնական մոտեցումները 4 ☐ Ներկայացնել հասարակական գիտակցությունը ձևերը, դրանց ընդհանրությունն ու տարբերությունը 5 ☐ հասկանալ փիլիսոփայական հասկացությունների, կատեգորիաների և օրենքների էությունը, կիրառման բնագավառը <i>Հմտություն</i> 1. գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն 2. հետազոտություններ կատարելու ունակություններ 3. սովորելու ունակություն 4. առաջնորդի հատկություններ 5. որակի կարևորության գիտակցում 6. Կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները <i>Կարողունակություն</i> 1. Վերլուծման և համադրման ունակություն 2 ☐ կազմակերպման և պլանավորման ունակություն 3 ☐ հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ 4 ☐ տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն, տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն 5 ☐ քննադատական վերլուծություն և ինքնաքննադատման ունակություն 6 ☐ միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն
Դասընթացի	Թեմա 1. Փիլիսոփայությունը որպես գիտություն

բովանդակությունը	Թեմա 2. Փիլիսոփայության զարգացման պատմական փուլերը Թեմա 3. Մատերիալ և կեցություն Թեմա 4. Հոգևորի / գիտակցության/ պրոբլեմը փիլիսոփայության մեջ Թեմա 5. Զարգացման հիմնախնդիրը/ օրենքները և կատեգորիաները/ Թեմա 6. Իմացության տեսություն: Գիտական իմացություն Թեմա 7. Սոցիալական փիլիսոփայություն, հասարակության սոցիալ-տնտեսական համակարգը Թեմա 8. Հասարակության քաղաքական և հոգևոր համակարգը Թեմա 9. Հասարակական գիտակցություն Թեմա 10. Մարդու հիմնախնդիրը փիլիսոփայության մեջ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգաքնններ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Մ. Հակոբյան – Փիլիսոփայության դասընթաց, Երևան 2005 2. Մ. Ասատրյան – Փիլիսոփայության ներածություն, Երևան 2004 3. Վ. Կանկե - Փիլիսոփայություն, Երևան, 2000 4. Հ. Շաքարյան – Փիլիսոփայություն, Երևան, 2005 5. Փիլիսոփայական բառարան, Երևան, 1975. 6. Ս. Զաքարյան – Փիլիսոփայության պատմություն, Երևան 2005

	Լրացուցիչ 1 ☐ Իովչուկ – Փիլիսոփայության պատմության համառոտ ակնարկ, Երևան, 1979 2 ☐ Էդ ☐ Հարությունյան, Քաղաքական համակարգի զարգացման հիմնախնդիրները անցումային հասարակությունում, Երևան, 2005 3. И.Т. Фралов, Введение философии
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄԻ/Բ-221_Կիրառական տեղեկատվական համակարգերը ըստ ոլորտի			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	-
			Սեմինար	-
			Լաբորատոր աշխատանք	-
			Գործնական աշխատանք	28
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգարք</u>			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին ծանոթացնել մասնագիտական ոլորտում կիրառական տեղեկատվական համակարգերի տեղին և դերին: Զինել ժամանակակից կիրառական տեղեկատվական ծրագրային համակարգերի մասին գիտելիքներով: Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր պրակտիկ գիտելիքները համակարգչային կիրառական ծրագրային փաթեթների վերաբերյալ: Դասընթացի արդյունքում ուսանողները պետք է հստակ կարողանան օգտվել համակարգչից և կիրառական տեղեկատվական համակարգերից: Տիրապետել համապատասխան ծրագրային փաթեթների հետ աշխատանքի սկզբունքներին, դրանք կիրառել մասնագիտական ոլորտում:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> Իմանա մասնագիտական ոլորտում կիրառական տեղեկատվական համակարգերի ծրագրային փաթեթների կիրառման անհրաժեշտ գործիքները, մասնագիտական ոլորտի խնդիրների լուծման համար դրանց գործնական կիրառությունը, իմանա առցանց տեղեկատվական հարթակներից օգտվելու, կիրառական ծրագրերից օգտվելու հիմնական սկզբունքները և այդ շրջանակներում կատարել			

	ինքնուրույն եզրահանգումներ: <i>Հմտություն</i> կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում մասնագիտական ոլորտում, կարողանա ըստ թեմատիկ առաջադրանքների չափանիշների իրականացնել կամ լուծել մասնագիտական ոլորտի խնդիրը կարողանա մասնագիտական առաջադրանքների կատարման ընթացքում օգտվել անցանց և առցանց համապատասխան ծրագրային միջոցներից <i>Կարողունակություն</i> տիրապետի համակարգչային սարքավորումներին, տեքստային, հաշվարկային և այլ ծրագրերին, մասնագիտական ոլորտի վերաբերյալ տեղեկատվական համակարգերի կիրառմամբ խնդիրների լուծմանը, հետազոտության, մասնագիտական ոլորտի տվյալների մշակման ծրագրային մեթոդներին
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Ժամանակակից կիրառական տեղեկատվական համակարգերի դերը մասնագիտության ոլորտում, նրանց կիրառությունը մասնագիտական խնդիրների գործընթացում, ինֆորմացիոն-որոնողական համակարգեր Թեմա 2 MS Word տեքստային խմբագիր ծրագիր: Տեքստային ծրագրի աշխատանքների հիմնական սկզբունքները և դրանց կիրառությունը մասնագիտական գործընթացում Թեմա 3 MS Power Point շնորհանդեսային ծրագիրը և դրա դերը մասնագիտության մեջ Թեմա 4 MS Excel աղյուսային խմբագիր: Բանաձևերի, դիագրամմաների ստացումը և ֆունկցիաների կիրառությունը մասնագիտական տվյալների մշակման գործում Թեմա 5 Internet, mail, տեղեկատվական առցանց համակարգերի կիրառությունը մասնագիտության մեջ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի

	ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր- Ս Կոստյան MS EXCEL ԱՂՅՈՒՍԱԿԱՅԻՆ ԽՄԲԱԳԻՐ (ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱԴՐ), 2017 Симонович С. Информатика. Базовый курс. Учебник для вузов. Стандарт третьего поколения Изд. 3, 2020 Լրացուցիչ- Վ. Սիրադեղյան «Ուսուցման և գիտելիքների ստուգման գործընթացների ինտեգրումը ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ներդրմամբ», Կրթություն, բարեփոխումներ, հիմնախնդիրներ, հանրապետական գիտաժողովի նյութեր, Եր. Իրավունք, 2008 Հովսեփյան Վ. Ս. - "Ինֆորմատիկայի և հաշվողական տեխնիկայի հիմունքներ", Ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, 2005 Карчевский Е.М., Филиппов И.Е. - Excel 2007 в примерах, 2010 Харитонов И.А. Microsoft Office Access 2007, СПб.: БХВ – Петербург, 2008 Էլեկտրոնային- https://office-guru.ru/excel/samouchitel-excel-dlja-chainikov-1.html https://www.youtube.com/watch?v=tj2USpibb7Y Lesson-word.pdf

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	Պ/բ-064- Մշակութաբանություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգարք</u>			
Դասընթացի նպատակը	- Մշակութաբանություն դասընթացի ծրագրային բովանդակության տիրապետումը, մշակույթի, մարդու, հասարակության ու աշխարհի մասին ընդհանուր գիտելիքների յուրացում: - աշխարհայացքային կողմնորոշումների հստակեցում - մասնագիտական, ընդհանուր գիտական և մշակութաբանական			

	խնդիրների փոխառնչությունների պարզաբանման սկզբունքային մոտեցումների իմացում - մասնագիտական գիտելիքների զարգացմանը նպաստող մշակութա-մեթոդաբանական մտածելակերպի տարրերի ձևավորում - համաշխարհային և ազգային մշակույթի նվաճումներին հաղորդակից լինելը և մշակութաբանության բարդ հիմնախնդիրների համակարգում ճիշտ կողմնորոշվելը
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Մշակութաբանության որպես ինքնություն գիտության ձևավորումը, հետազոտման մեթոդները: Մշակույթ հասկացության մեկնաբանումը և սահմանումները: Մշակույթի գործառույթները: Մշակույթի դասակարգման հիմնական չափորոշիչները, մշակույթի առանձին տիպերի բնութագիրը, կրոն և մշակույթ, բարոյականություն, արվեստ, գիտություն: Բնությունն իբրև փիլիսոփայական և մշակութաբանական կատեգորիա: Արժեք հասկացության բնորոշումը, մշակույթի և արժեքների կապը, արժեքների դասակարգումը: Քաղաքակրթություն հասկացության բնութագիրը, քաղաքակրթության և մշակույթի ընդհանրություններն ու տարբերությունները: Հմտություն - մշակութային երևույթների օրինաչափությունները, կառուցվածքը, տիպաբանությունը, պատճառա-հետևանքային կապերը հասկանալու ունակություն - մշակույթի վերաբերյալ եղած սկզբնաղբյուրների հետ աշխատելու ունակություն - ունեցած ինֆորմացիայի և տեղեկատվության տարբեր ձևերը օգտագործելու հմտություններ - մշակույթի վերաբերյալ ունեցած գիտելիքների համակարգում և վերլուծություն - մասնագիտական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններ - տեղեկատվության հավաքման, պահպանման և մշակման ունակություն, - միջանձնային գործնական հմտություններ Կարողունակություն - Ինքնուրույն աշխատելու ունակություն - Հետազոտություններ կատարելու ունակություն - Անկախ սովորելու ունակություն - Հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները - Համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվություն,

	- Հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության տեսությունների զարգացման մեթոդները - Ցուցաբերել ուսումնասիրման ոլորտում հետազոտությունների որակի իմացություն
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Մշակութաբանության ուսումնասիրության առարկան, մեթոդները, գործառույթները Թեմա 2. Զանգվածային և էլիտար մշակույթ Թեմա 3. Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը Թեմա 4. Մարդ, բնություն, մշակույթ Թեմա 5. Մշակույթ և արժեքներ, մշակույթ և քաղաքակրթություն Թեմա 6. Մշակութային երկխոսություն և գլոբալիզացիա
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ - գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, - ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, - դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, - ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	<i>Պարտադիր-</i> Մելքումյան Գ.Ա. Մշակութաբանություն, 2001 Գուրևիչ Ս., Մշակութաբանություն, 1996 Բորև Յու.Բ., Գեղագիտություն, 1989 Սարգսյան Ս.Ա., Մշակութաբանություն, 1996 <i>Լրացուցիչ-</i> Հովհաննիսյան Ս., Կուլտուրան և բնությունը, Երևան, 1984 Макарян Э.С. , Теория культуры и современная наука, Ереван 1984 Малюра Ю.А. Культурология, Москва, 1999 Лосев А.Д. Философия. Мифология. Культура, Москва, 1991 Культурология. История мировой культуры, Москва, 1995 Розин В.М. Введение в культурологию, Москва, 1994 Швейцер А. Культура и этика, Москва, 1994 Шнен О. Закат Европы, Москва, 1991 Философский словарь, Москва, 1983 Փիլիսոփայական բառարան

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	Պ/բ- 061- Տրամաբություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	32		
Ընդամենը	60			
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակը մտածողության օրենքների և օրինաչափությունների, մտքի քերականության կանոնների յուրացումն է, որի արդյունքը նոր գիտելիքների ստանալն ու յուրացնելն է ոչ միայն մտածողության, այլև իրականության մասին ընդհանրապես: Դասընթացի նպատակն է ցույց տալ, թե ինչպես շաղկապել մտքերը, որպեսզի ճշմարիտ նախադրյալներից ստանանք ճշմարիտ եզրակացություն:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <u>Գիտելիք</u> - Հասկացության էությունը: Հասկացությունների տեսակները, նրանց հարաբերությունը: - Դատողության էությունը, տեսակետները, իմացաբանական և հաղորդակցային յուրահատկությունները - Միջնորդավորված մտահանգում: Պայմանական և բաժանարար մտահանգումներ: Միլլոգիզմը որպես մտահանգման յուրահատուկ ձև: Մտահանգման դերը ուսուցման գործընթացում: Անմիջական մտահանգումներ: Փոխակերպում և շրջում - Տրամաբանության հիմնական օրենքները: Օրենք-օրինաչափություն-մտածողություն <u>Հմտություն</u> Տրամաբանության օրենքների, կատեգորիալ ապարատի և մեթոդների կիրառման շնորհիվ հանգել նյութականի իդեալականացման, օբյեկտիվը սուբյեկտիվացնելու և սուբյեկտիվն էլ օբյեկտիվացնելու հիմնական սկզբունքներին <u>Կարողունակություն</u>			

	• վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն, • կազմակերպելու և պլանավորելու ունակություն, • տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն • գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն, • առկա փաստերը վերլուծելու, նոր գաղափարներ առաջ քաշելու ունակություն,
Պատրաստագրվող արդյունքներ	<u>Թեմա 1.</u> Տրամաբանության առարկան և նշանակությունը <u>Թեմա 2.</u> Հասկացության էությունը <u>Թեմա 3.</u> Դատողության էությունը <u>Թեմա 4.</u> Մտահանգում <u>Թեմա 5.</u> Ապացուցում և հերքում <u>Թեմա 6.</u> Տրամաբանության հիմնական օրենքները <u>Թեմա 7.</u> Տրամաբանության մեթոդաբանական նշանակությունը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգաքննություններ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունաբար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Բրուտյան Գ.Ա., Ձևական տրամաբանության դասընթաց, Եր., 1967: 2. Բրուտյան Գ.Ա., Տրամաբանության դասընթաց, Եր., 1976: 3. Հարությունյան Էդ. Շ., Դեդուկտիվ տրամաբանության տեսության հարցեր, Եր., 1972: Լրացուցիչ 1. Кондаков Н.И. Логический словарь - справочник. М., 1975 2. Бочаров В. А., Маркин В. И. Введение в логику. М., 2010 3. Гетманова А. Д. Учебник по логике. М., 1995. 4. Канеман Д. Думай медленно... решай быстро. М., 2013.

	5. Кондаков Н. И. <u>Введение в логику</u>. М., 1967 6. Ивлев Ю. В. Учебник логики: Учебник. М., 2003. 7. Бочаров В. А., <u>Маркин В. И.</u> Основы логики: Учебник. М., 2001 8. <u>Горский Д. П.</u> <u>Логика: Учебное пособие для педагогических училищ.</u> Изд. 3-е., М., 1961. 9. <u>Челпанов Г. И.</u> <u>Учебник логики</u>. М., 1994.
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-058 - Սոցիոլոգիա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Մեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողների մոտ գիտելիքներ ձևավորել սոցիոլոգիայի պատմական անհրաժեշտության, հասարակության ուսումնասիրության համար ունեցած դերի, սոցիոլոգիական աշխարհայացքի բազմազանության և բազմաձևության մասին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթականծրագրիհետևյալվերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> Հասարակությունն իբրև համակարգ, դրա հիմնական տարրերը, դրանց միջև փոխկախվածության գործընթացները և վերահսկողության մեխանիզմները: <i>Հմտություն</i> Սոցիոլոգիական տեսությունների հիմնական ձևերին, մեթոդներին, գործիքներին, վերլուծության եղանակներին: <i>Կարողունակություն</i> Նախագծել սոցիալական որևէ երևույթի ուսումնասիրմանն ուղղված սոցիոլոգիական հետազոտության ծրագիր:			
Դասընթացի	Թեմա 1 Սոցիոլոգիայի ձևավորման նախադրյալները.			

բովանդակությունը	պատմական ակնարկ: Ուսումնասիրության օբյեկտը, առարկան, ֆունկցիաները, կապն այլ գիտությունների հետ: Թեմա 2 Հասարակության կառուցվածքային տարրերը. անհատ, խումբ (տեսակները), կազմակերպություն, ինստիտուտ: Թեմա 3 Հասարակության վերահսկողության մեխանիզմներ. մշակույթ և սոցիալականացում: Թեմա 4 Հասարակության շերտավորում: Թեմա 5 Սոցիոլոգիական հետազոտության մեթոդները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Կրավչենկո «Սոցիոլոգիա» Եր.2004 2. Մկրտչյան Ե.Ռ., Բալայան Ն.Մ., Սոցիոլոգիա, Երևան 2002 3. Социология, Учебник для студентов вузов, Батурын В.К., 2012 4. Giddens, Anthony, Duneier, Mitchell, Applebaum, Richard. 2007. <i>Introduction to Sociology. Sixth Edition</i>. New York: W.W. Norton and Company. Chapter Լրացուցիչ- 1. Социология, Волков Ю.Е., 2012 2. История теоретической социологии, Предыстория социологии, Учебное пособие для вузов, Давыдов Ю.Н., 2010 3. Социология, Курс лекций, Акимова И.А., Багдасарьян Н.Г., 2010

	4. Steven Loyal "The Sociology of Anthony Giddens", 2003
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԷԻԿ/Բ-105- Իրավագիտություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Մեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն,ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	☐ ուսանողներին զինել գիտելիքներով հանցավորության և դրա հետ կապված հարաբերությունների մասին, ☐ ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, իրավագիտական աշխարհայացքը, ☐ նախապատրաստել ուսանողներին ուսումնասիրված նյութի գործնական կիրառմանը, ☐ խորացնել ընդհանուր իրավագիտական գիտությունների առարկայաշարի ուսումնասիրությունը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ Իրավունքի հիմնական ճյուղերի (մասնավորապես՝ սահմանադրական իրավունքի, վարչական իրավունքի և վարչական դատավարության, քաղաքացիական իրավունքի և քաղաքացիական դատավարության, աշխատանքային իրավունքի, քրեական իրավունքի և քրեական դատավարության, էկոլոգիական իրավունքի, միջազգային հանրային իրավունքի, դրանց սկզբունքների, ինստիտուտների, նորմերի ծագումնաբանության և էության, այդ ինստիտուտների և նորմերի օրենսդրական ամրագրման և կիրառման գործընթացի վերաբերյալ հիմնարար և համակարգված գիտելիք: <i>Հմտություն</i> ☐ Կարող է կիրառել մասնագիտական գիտելիքներն առավել հաճախ հանդիպող իրավական խնդիրների լուծման համար: <i>Կարողունակություն</i> ☐ Ունակ է՝ պարբերաբար ուսումնասիրելու օրենսդրությունը և իրավակիրառ պրակտիկան,			

	մասնագիտական գրականությունը և ինտեգրվելու հարափոփոխ բազմամշակութային աշխատանքային միջավայրին:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1- Պետության և իրավունքի առաջացումը, Թեմա 2- Պետության էությունը և գործառույթները, Թեմա 3- Իրավունքը սոցիալական նորմերի համակարգում, Թեմա 4- Սոցիալական նորմերի հասկացությունն ու տեսակները, Թեմա 5- Իրավունք և իրավագիտակցություն, Թեմա 6- Օրինականություն և իրավակարգ, Թեմա 7- Իրավունքի համակարգը, Թեմա 8- Իրավական պետություն, Թեմա 9- Սահմանադրական իրավունք, Թեմա 10- Սահմանադրական կարգ հասկացությունը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունաբար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. ՀՀ Սահմանադրություն 2. Վ.Ն Խոռպանյուկ «Պետության և իրավունքի տեսություն», 2001թ. 3. Վ.Ս. Ներսեսյանց «Իրավունքի և պետության տեսություն», 2001թ. 4. Ապիյան Ն. «Պետության և իրավունքի հիմնահարցեր», 2003թ. 5. Васильев А. В. «Теория государства и права, 1998 6. Алексеев С Г« Теория государства и права. 2004

	Լրացուցի՛չ 1. www.yandex.ru. 2. www.google.ru 3. www.lib.ru 4. www.books.ru
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	Էիկ/ Բ- 091- Տնտեսագիտություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Մեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	Ամեն մի արտադրաեղանակի նպատակը հասարակության և նրա անդամների պահանջմունքների բավարարումն է: Հենց դրան է ուղղված արտադրության գործընթացը, որտեղ լուծվում է տնտեսական երկու հիմնախնդրի միջև առաջացող մշտական հակասությունը: Ներկայումս խառը տիպի տնտեսության պայմաններում, հիմախնդիրը շուկայական գործընթացի գործողությունը, շուկայական հարաբերությունների զարգացման օրինաչափություններն ու առանձնահատկություններն են: Սահմանափակ ռեսուրսների պայմաններում, ավելի շատ պահանջմունքներ բավարարելու գործում մարդկանց ունեցած վարքագիծը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ տնտեսական կատեգորիաներն ու օրենքները ☐ տնտեսագիտական գիտելիքների դերը և գործառույթները տնտեսության տարբեր ոլորտներում ☐ առարկայի կարևորությունը հասարակական տնտեսական հարաբերությունների բնագավառում ☐ հասարակության զարգացման պատմական փուլերի տնտեսական առանձնահատկությունները <i>Հմտություն</i> ☐ մեկնաբանել տնտեսական երևույթներն ու տնտեսագիտություն առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին ☐ շուկայական հարաբերությունների օրինաչափություններին այն բոլոր մեթոդներին, որոնք անհրաժեշտ են տնտեսական հավասարակշռություն և համաչափություն պահպանելու համար <i>Կարողունակություն</i> ☐ մեկնաբանել տնտեսական երևույթներն ու գործընթացները, դրանց պատճառահետևանքային կապերը ☐ կարողանա կատարել ճիշտ եզրահանգումներ ☐ ճիշտ ներկայացնել մարդ-տնտեսություն-տնտեսական			

	քաղաքականություն փոխհարաբերությունը
Դասընթացի բովանդակությունը	<u>Թեմա 1</u> Տնտեսագիտության ծագումն ու զարգացումը: Ուսումնասիրման առարկան և մեթոդները: Տնտեսագիտության ծագումն ու զարգացումը: Տնտեսագիտության հիմնական ուղղությունները: Տնտեսագիտություն առարկան, նպատակները և խնդիրները: Տնտեսական կատեգորիաներ և տնտեսական օրենքներ: Տնտեսագիտության տեսությունը որպես մեթոդոլոգիական գիտություն՝ մեթոդոլոգիա և մեթոդ: Տնտեսագիտության միկրո, մեզո, մակրո և մեզա շերտային կառուցվածքը:
	<u>Թեմա 2</u> Շուկայական տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը: Շուկա, շուկայի հասկացությունը, ծագման պայմանները, սեփականության բազմաձևությունը: Շուկայի հիմնական տարրերը, ֆունկցիաները, գործունեության սկզբունքները, կառուցվածքը, ենթակառուցվածքները, օբյեկտները, սուբյեկտները: Շուկայի դասկարգումն ըստ ապրանքային խմբերի, տարածքային հատկանիշների, մրցակցության ձևի, շուկայի սուբյեկտների տեսակների: Շուկայական տնտեսության դրական և բացասական կողմերը:
	<u>Թեմա 3</u> Տնտեսական համակարգեր: Տիպերը և մոդելները: Տնտեսական համակարգերը: Դրանց կազմակերպման հիմնական ձևերը: Ապրանքային արտադրության բնորոշ գծերը: Տնտեսական համակարգերի տիպերը և մոդելները:
	<u>Թեմա 4</u> Շահույթ և շահութաբերություն: Ձեռնարկատիրական եկամուտ և աշխատավարձ: Շահույթ և շահութաբերություն: Շահույթի էության և աղբյուրների մեկնաբանությունները: Շահույթի մեծությունը որոշող գործոնները: Շահույթի ֆունկցիաները: Շահույթի տեսակները (հաշվապահական, տնտեսական, ընդհանուր հաշվեկշռային և այլն): Մոնոպոլ շահույթ: Ձեռնարկատիրական եկամուտ: Աշխատավարձի տնտեսական հիմքերը: Աշխատավարձի ձևերը, տեսակները ու համակարգերը: Անվանական և իրական աշխատավարձ: Աշխատավարձի կազմակերպման տարիֆային համակարգի էությունը:
	<u>Թեմա 5</u> Տնտեսական աճ: Տնտեսական զարգացման փուլայնությունը: Տնտեսական աճի էությունը: Դրան բնութագրող հիմնական ցուցանիշները: Տնտեսական աճի վրա ազդող գործոնները: Տնտեսական աճի տիպերը (էքստենսիվ, ինտենսիվ և խառը): Տնտեսական ճգնաժամ: Ճգնաժամի տեսակները:
	<u>Թեմա 6</u> Ինֆլյացիա և գործազրկություն:

	Ինֆլյացիայի բնորոշումը և հիմնական տեսակները: Առաջացման պատճառները և սոցիալ-տնտեսական հետևանքները: Տնտեսության պարբերական տատանումները և գործազրկությունը: Գործազրկության տեսակները և դրանց վրա ազդող գործոնները: Գործազրկության մակարդակը և ինֆլյացիայի տեմպերը: <u>Թեմա 7</u> Դրամա-վարկային համակարգի էությունը: Բանկեր: Փող. տեսակները, պահանջարկը և առաջարկը: Հավասարակշռությունը դրամական շուկայում: Տոկոսադրույքի ձևավորումը որպես փողի գին: Դրամաշրջանառություն: Շրջանառության համար անհրաժեշտ փողի քանակության որոշումը: Վարկ. էությունը, ձևերը և ֆունկցիաները: Բանկային համակարգ: Բանկերի տեսակները: Կենտրոնական Բանկի հիմնական խնդիրները և ֆունկցիաները: Առևտրային բանկերը և դրանց գործարքները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր- Գ. Կիրակոսյան՝ Տնտեսագիտության տեսություն, 2009թ. 1. Գևորգյան Մ.Ա. „Տնտեսագիտության տեսություն“ Երևան 1998 2. Գոռթնի Դ. Ջեյմս, Ռիչարդ Լ. Ստրոուպ, Ա.Հ.Սթոլենմունդի, Ռասել Ս. Սոբելի „Տնտեսագիտություն: Մասնավոր և հասարակական

	ընտրություն: «Թարգմանություն՝ գլխ. խմբագիր պրոֆ. Գ. Կիրակոսյան Երևան 1999 3. Թովմասյան Ռ.Ա. „Տնտեսագիտության տեսություն“ Երևան 2006 4. Խաչատրյան Գ. Հ. „Տնտեսագիտության տեսություն“ Երևան 2007 5. Ղուշյան Հ. Բ. „Մակրոէկոնոմիկա“ Երևան 1992 6. Մարկոսյան Ա., Սաֆարյան Ռ. „Շուկայական տեսության հիմնախնդիրները“ Երևան 2002 7. “Մենեջմենթ” Յ.Մ, Սուվարյանի խմբ. Երևան 2002 Լրացուցիչ- 1. Войтов А. Г. „Экономика. Общий курс“ (фундаментальная теория экономики). Учебник М. 2003 2. Гугасян Г. М. „Экономическая теория. Ключевые вопросы.“ Учебник М. 2004 3. Липсиц И.В. . „ Экономика. Учебник для вузов“: М.2004 4. Макконелл К.Р. Брю С.Л. Экономикс: Принципы, проблемы и политика. В 2-х томах. М.1996 5. Носова С. С. . „ Экономическая теория Краткий курс. “ М.2001 6. Носов С. С. „ Основы Экономики.“ Учебник М. 2004 7. Основы экономической теории. Курс лекции Под общ. ред. А.А.Кочеткова М.2004 8. Райзберг Б. А. „ Основы Экономики.“ Учебник пособие. М. 2000 Стенлейк Дж.Ф. . „ Экономикс для начинающих. “ М.1994 9. Торосян К. М. „ Теория оптимальной цивилизации.“ Гл.12-14 Ереван 2002 10. „ Экономическая теория.“ Учебник. Под ред. Камаева В. Д. М. 2000 11. „ Экономическая теория.“ Учебник. Под общ. ред. В.И.Видяпина и др. М.2005 12. „ Экономика. “ Учебник под ред. А.С.Булатова М.2001 Янова В.В. „ Экономика. “ Учебник М.2007
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	Պ/բ-065 Քաղաքագիտություն
Դասընթացին հատկացվող	2 կրեդիտ

կրեդիտը				
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի,2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային ն	28	Դասախոսություն	14
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն,ընթացիկ քննություն, <u>ստուգարք</u>			
Դասընթացի նպատակը	Քաղաքագիտություն առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ քաղաքական պատմության, գործընթացների և զարգացման փուլերի մասին: Դասընթացի ուսումնասիրման ընթացքում ուսանողը պետք է գաղափար ունենա քաղաքական համակարգի, պետության կառավարման տիպերի և ձևերի, քաղաքական իշխանության, քաղաքական կուլտուրայի, քաղաքական կազմակերպությունների, իշխանության ձևավորման սկզբունքների, միջազգային քաղաքական կազմակերպությունների մասին: Առարկայի ուսումնասիրումը հնարավորություն կտա պատկերացում կազմել հայ ժողովրդի մշակութային նվաճումների մասին, գնահատել գեղեցիկն ու մշակութային արժեքները: Քաղաքագիտություն առարկայի ուսումնասիրմամբ ուսանողը միաժամանակ կշփվի համաշխարհային քաղաքական պատմության, մշակութաբանության, փիլիսոփայության և այլ գիտությունների հետ: Քաղաքագիտություն առարկան նախատեսված է ներկայացնել ոչ մասնագիտական բաժիններին, որպեսզի ապագա մանկավարժը գիտելիքներ ունենա քաղաքական համակարգի և պետական կառավարման մասին			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> 1. ինքնուրույն վերլուծել քաղաքական իրադարձությունները 1. տարբերել քաղաքաքան և քաղաքագիտական սուբյեկտների գործառույթները 2. տարբարակել պետական կառավարման համակարգի տիպերը 3. տարբերակել պետության տիպերն ու ձևերը 5□ հասկանալ քաղաքական կոնֆլիկտների տիպերն ու կառուցվածքը, լուծման ուղիները <i>Հմտություն</i>			

	1 ☐ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն 2 ☐ հետազոտություններ կատարելու ունակություններ 3 ☐ սովորելու ունակություն 4 ☐ առաջնորդի հատկություններ 5 ☐ որակի կարևորության գիտակցում <i>Կարողունակություն</i> 1. վերլուծման և համադրման ունակություն 2 ☐ կազմակերպման և պլանավորման ունակություն 3 ☐ հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ 4 ☐ տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն, տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն 5 ☐ քննադատական վերլուծություն և ինքնաքննադատման ունակություն 6 ☐ միջառարկայական թիմում աշխատելու ունակություն
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Քաղաքագիտության առարկան, խնդիրները, մեթոդները, կապը հասարակական այլ գիտությունների հետ Թեմա 2. Քաղաքագիտության սուբյեկտները: Հասարակական քաղաքական համակարգ Թեմա 3 ☐ Պետություն, տիպերը, ձևերը Թեմա 4 ☐ Քաղաքական իշխանություն Թեմա 5 ☐ Քաղաքական գործընթացներ և կոնֆլիկտներ: Քաղաքական կուլտուրայի տիպերը Թեմա 6 ☐ Մարդու դերը քաղաքականության մեջ Թեմա 7 ☐ Անցումային հասարակության քաղաքական համակարգը: Իրավական պետություն
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝

	առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1 Վ. Թումանյան «Քաղաքագիտություն», 1992թ. 2□Քաղաքագիտության ներածություն, 1994թ. 3□Քաղաքագիտություն ներածություն, Երևան, 1996թ. 4□Ռ. Պետրոսյան, Քաղաքագիտություն, Երևան 2002թ. 5.ՀՀ Սահմանադրություն, Երևան, 2015թ. Լրացուցիչ 1.Հ. Մանուչարյան «Դրվագներ հայ քաղաքական մտքի պատմության» Երևան, 2002թ. 2.Գ. Միրումյան «Քաղաքական ուսմունքների պատմություն» 2006թ 3□Зеркин, Основы политологии, 1999г. 4□Բ□ Խաչատրյան, Քաղաքագիտություն, 2017թ□

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/բ-156 - Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմնահարցեր			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	36		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողների մոտ ձևավորել գիտելիքներ բույսերի, կենդանիների և շրջակա միջավայրի փոխհարաբերությունների և օրինաչափությունների վերաբերյալ, ուսանողներին ապահովել էկոլոգիական գործունեության, բույսերի, կենդանիների առանձին խմբերի յուրահատուկ վերաբերմունքն արտաքին միջավայրի և որոշ էկոլոգիական օրինաչափությունների, համակեցությունների հարմարվողական դերի մասին, կենսահամակեցությունների կառուցվածքի և թվակազմի կարգավորման մեխանիզմների մասին, ներտեսակային և միջտեսակային փոխհարաբերությունների, սուկցեսիաների և բույսերի կյանքի ձևերի մասին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i>			

	☐ Էկոլոգիական գործոնների ազդեցությունը բույսերի վրա և նրանց միջև ստեղծվող փոխհարաբերությունների մասին, ☐ համակեցությունների կառուցվածքի, նրանցում ընթացող միջտեսակային և ներտեսակային փոխհարաբերությունների մասին: ☐ համակեցությունների առաջնային և երկրորդային հերթափոխության մասին: <i>Հմտություն</i> ☐ Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ ուսումնասիրման մեթոդներին, ☐ բնության օրինաչափությունների վերլուծությանը: ☐ Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքների բնագավառում գործնական հմտություններին: <i>Կարողունակություն</i> ☐ Յուրացնելով բույսերի Էկոլոգիական առանձնահատկությունների մասին գիտելիքները իրականացնել բույսերի, կենդանիների պահպանության միջոցառումներ ☐ Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ առարկայի վերաբերյալ տեսական գիտելիքներն ու ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ, ☐ հանձնարարված գրականության հիման վրա կազմել ռեֆերատներ
Դասընթացի բովանդակությունը	<u>Թեմա 1.</u> Դասընթացի ծրագրի ներկայացում և ուսումնական գործողությունների պլանավորում: Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ առարկան» խնդիրները զարգացման տարբեր էտապներում: Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ զարգացման պատմությունը: Ժամանակակից Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ առարկայի կառուցվածքն ու խնդիրները, դիրքը կենսաբանական գիտությունների համակարգում: Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ որպես բնության պահպանության և բնության ու ացիոնալ օգտագործման տեսական հիմք: <u>Թեմա 2.</u> Բույսերի, կենդանիների վրա արտաքին գործոնների ազդեցության ընդհանուր օրինաչափությունները: Հասկացողություն Էկոլոգիական գործոնների մասին: Աբիոտիկ» բիոտիկ» անթրոպոգեն, էդաֆիկ գործոններ: Սահմանափակող գործոններ: Գործոնի ազդեցության ուժ: Օպտիմում և պեսիմում: Կրիտիկական կետեր: Տեսակի Էկոլոգիական վալենտականություն: Օրգանիզմների Էկոլոգիական դասակարգման սկզբունքները:

	<u>Թեմա 3.</u> Լույսի դերը բույսերի, կենդանիների կյանքում: Բույսերի, կենդանիների էկոլոգիական խմբերը լույսի նկատմամբ և դրանց ադապտացիոն յուրահատկությունները: Լուսապարբերականություն: Բույսերի, կենդանիների հարմարվողականությունը թույլ լուսավորվածության պայմաններին: <u>Թեմա 4.</u> Ջերմության նկատմամբ բույսերի, կենդանիների էկոլոգիական վալենտականությունը: Ջերմաստիճանի ազդեցությունը օրգանիզմների կենսագործունեության վրա: Բույսերի, կենդանիների ջերմային ռեժիմի յուրահատկությունը: Բույսերի, կենդանիների մոտ ջերմակարգավորման հիմնական ուղիները: Բույսերի, կենդանիների ջերմային ռեժիմը և նրանց ոչնչացման պատճառները ցածր և բարձր ջերմաստիճանի դեպքում: <u>Թեմա 5.</u> Խոնավության նշանակությունը ցամաքային օրգանիզմների կյանքում: Ցամաքի վրա խոնավության ձևերը և աղբյուրները: Բույսերի մոտ խոնավության մուտքի և ելքի ուղիները: Բույսերի էկոլոգիական խմբերը ըստ ջրային հաշվեկշռի, հիդրոֆիտներ՝ մեզոֆիտներ և քսերոֆիտներ: Ջրի տարբեր ձևերի ազդեցությունը բույսերի վրա: <u>Թեմա 6.</u> Տեղումների տեսակը և դրանց էկոլոգիական դերը: Բույսերի, կենդանիների կյանքում եղաֆիկ գործոնը: Օդի կազմը և շարժումը: Քամու դերը տեսակների էկոլոգիայում: Հողը որպես կյանքի միջավայր: Հողի յուրահատկությունը: Հողերի ջրային ռեժիմը: Հողի մեխանիկական կազմի էկոլոգիական նշանակությունը բույսերի, կենդանիների համար: <u>Թեմա 7.</u> Ժամանակը որպես էկոլոգիական գործոն բույսերի, կենդանիների կյանքում: Կենսաբանական ժամացույց: Բույսերի, կենդանիների, կենդանիների օրական և ցիրկադային ռիթմը: Բույսերի, կենդանիների էկոլոգիական խմբերն ըստ օրական ակտիվության: Հիմնական ադապտացիաները: Լուսնային ռիթմեր, դրանց յուրահատկությունը: Մակընթացության և տեղատվության ռիթմերը օվկիանոսում: Մեզոնային ռիթմեր: Դրանց ադապտիվ բնույթը: Բույսերի, կենդանիների հարմարվածությունը տարվա անբարենպաստ պայմաններին: Մեզոնային զարգացումը ղեկավարող գործոններ: Բույսերի, կենդանիների մոտ պերիոդիզմի երևույթի էությունը: <u>Թեմա 8.</u> Բիոտիկ կապերի հիմնական տիպերը՝ դրանց դրսևորման յուրահատկությունը միջտեսակային և ներտեսակային հարաբերություններում: Գրշատիչ-զոն»
--	--

	մակաբույծ-տեր փոխհարաբերությունները: Այդ կապերի ընդհանուր գծերը և յուրահատկությունը: <u>Թեմա 9.</u> Համակեցություն: Հասկացողություն բուսական համակեցության մասին, համակեցության կառուցվածքը: Ստաբիլ և ոչ ստաբիլ համակեցություններ Հասկացողություն կենսացենոզի մասին: Ֆիտոցենոզ: Կենսացենոզի կառուցվածքը: Սահմանային էֆեկտ: Կենսացենոզի տարածական կառուցվածքը: Ջրային և ցամաքային կենսացենոզների տարբերությունը: <u>Թեմա 10.</u> Համակեցության ստաբիլության հիմնախնդիրը: Սուկցեսիաների ընդհանուր օրինաչափությունները: Առաջնային և երկրորդային սուկցեսիաներ: Սուկցեսիաների յուրահատուկ տարբերակները: <u>Թեմա 11.</u> Բույսերի, կենդանիների վրա միջավայրի գործոնների ձևառաջացնող ազդեցությունը: Հասկացողություն բույսերի, կենդանիների կյանքի ձևերի մասին: Կյանքի ձևերի ձևավորման հարմարվողական նշանակությունը: Կյանքի ձևերի դասակարգումը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Двороковский М. С.- Экология растений-1983 г. 2. Горышина Т. К.- Экология растений-1978 г. 3. Березина Н.А., Афанасьева Н.Б.- Экология

	растений.2009г 4. Մելքունյան- Էկոլոգիա, 2009թ. 5. В.А.Радкевич “Экология” Минск. 6. Н. М. Черпова, А.М.Былова “Экология”, М., 1980թ. 7. А.А. Хван “Экология” М., 2002թ. 8. Հարությունյան Լ. Վ.- Հնդհանուր էկոլոգիա,1998թ. Լրացուցիչ- 1. Юджин, Одум “Экология”. В 2-х томах. 1986 2. Чернова Н.И., Былова А.М.- “Общая экология”. 2004 3. Бигон “Экология” М., 1999.
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԱՄ/Բ-051 - Քաղապաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	14
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին ծանոթացնել քաղապաշտպանության համակարգին և հիմնական խնդիրներին, ինչպես նաև, արտակարգ իրավիճակներում վարքի կանոններին և բնակչության պաշտպանության հիմնահարցերին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> <i>Ուսանողը պետք է իմանա</i> ☐ արտադրական իրավիճակների դասակարգումը, բնութագիրը, կանխարգելման միջոցները, ինչպես նաև բնական, էկոլոգիական, տեխնածին աղետներից պաշտպանվելու միջոցառումները: ☐ զանգվածային ոչնչացման գեների տեսակների, դրանց կիրառման ժամանակ առաջացած հետևանքների, պայքարի ու կանխարգելիչ խնդիրները ☐ բնակչության պաշտպանության միջոցները արտադրական իրավիճակներում և պատերազմի ժամանակ ☐ ապաստարանների, հակաճառագայթային թաքստոցների կառուցվածքները, տարհանման և ապակենտրոնացման կազմակերպման սկզբունքները ☐ ռիսկի գործոնը արտակարգ իրավիճակներում,			

	ճգնաժամային կառավարման մի շարք հարցերի գաղափարները: <i>Հմտություն</i> ☐ բնակչության պաշտպանությանը անհատական և կոլեկտիվ միջոցներով ☐ հակազագից օգտվելու կանոններին ☐ շնչառական օրգանների պաշտպանության պարզագույն միջոցներին ☐ մարդասիրական օգնության կազմակերպմանը արտակարգ իրավիճակներում: <i>Կարողունակություն</i> ☐ դիմակայել բնական, էկոլոգիական, տեխնածին աղետներին ☐ միջուկային, քիմիական, կենսաբանական զենքերից պաշտպանվել ապաստարաններում, հակաճառագայթային թաքստոցներում ☐ ցուցաբերի առաջին բուժօգնություն տուժածներին ☐ աշխատել փրկարարական ջոկատներում:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Արտակարգ իրավիճակներ, առաջացման պատճառները, զարգացման փուլերը և դասակարգումը: Թեմա 2. Տարերային աղետներ, վտանգավոր երևույթներ, առաջացման պատճառները: Տեխնածին աղետներ բնակչության պաշտպանության հրատապ միջոցները: Թեմա 3. Ջանգվածային ոչնչացման զենքի տեսակները, բնութագիրը և բնակչության պաշտպանությունը նրանից: Թեմա 4. Բնակչության պաշտպանության կազմակերպումը արտակարգ իրավիճակների և պատերազմի ժամանակ: Թեմա 5. Քաղաքացիական պաշտպանությունը, նրա նպատակները և խնդիրները: Քաղաքացիական պաշտպանության պաշտպանական կառույցները: Թեմա 6. Արտակարգ իրավիճակների ռիսկի գնահատումը: Ռիսկի նվազեցման համալիր ծրագիր: Թեմա 7. Փրկարար աշխատանքի կազմակերպումը ԱԻ և պատերազմի ժամանակ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ

	քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	1. Պարտադիր -Հ[□]Մ[□]Գրիգորյան-«Արտակարգ իրավիճակների և քաղաքացիական պաշտպանության հիմնահարցեր», Երևան 2014թ[□] 2. Ալավերդյան Ռ., Սարաֆյան Կ., «Ջրհեղեղներ», Երևան 2000 թ[□] 3. Ասրյան Հ., Մամիկոնյան Յու., Մաթևոսյան Հ., Սարաֆյան Կ., «Ձեռնարկ ռազմական և արտակարգ իրավիճակներում վարելակերպի կանոնների մասին», Երևան 2001թ[□] 4. Բալասանյան Ս., «Սեյսմիկ պաշտպանությունը և նրա կազմակերպումը», Գյումրի, Էլդորադո, 200 թ[□] 5. Մաթևոսյան Հ., Սարաֆյան Կ. և ուրիշներ «Ռազմական և արտակարգ իրավիճակներում վարվելակերպի կանոնների մասին», Ձեռնարկ, Երևան 2001թ[□] 6. Հովհաննիսյան Ս., «Աղետների ռիսկերի նվազեցման կրթություն», Երևան, Փրինթինֆո 2011թ[□] 7. Հարությունյան Ս[□], Արտակարգ իրավիճակների և քաղապաշտպանության հիմունքներ, Երևան, Տնտեսագետ 2003 թ[□] Լրացուցիչ- 1. Հայաստանի Հանրապետության օրենքը «Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության մասին»1998 թ. 2. 2-ը դեկտեմբերի 3. Հայաստանի Հանրապետության օրենքը «Քաղաքացիական պաշտպանության մասին»,2002 թ. 4. 5-ը մարտի 5. ՀՀ օրենք «Տեղական ինքնակառավարման մասին», Երևան, Նորք-ֆիրմա ՍՊԸ1996 թ 6. ՀՀ օրենքը «Սեյսմիկ պաշտպանության մասին», Երևան 2007թ[□] 7. ՀՀ օրենքը «ԱԻ-ում բնակչության պաշտպանության մասին»1998 թ[□] 8. ՀՀ օրենքը «Քաղաքացիական պաշտպանության մասին» 2002 թ[□]

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/Բ-235- Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում
-------------------------------------	--

Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	14
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	«Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում» առարկայի հիմնական նպատակն է ուսանողների տալ գիտելիքներ բժշկագիտության հիմունքների, հիվանդությունների դասակարգման, առաջացման պատճառների, ընթացքի, կանխարգելման մասին: Նրանց մոտ զարգացնել անհրաժեշտ հմտություններ աղետների օջախում տուժածներին առաջին և մինչբժշկական օգնություն ցույց տալու համար, պատրաստել նրանց պրակտիկ աշխատանքի բժշկական օգնություն ցուցաբերելու համար արտակարգ իրավիճակների պայմաններում: Ուսանողների մոտ արմատավորել հմտություններ և կարողություններ կատարելու վիրակապություն, դնել բեկակալ, չափել հիվանդի կամ տուժվածի զարկերակային ճնշումը, որոշել պուլսը, շնչառության հաճախականությունը, չափել մարմնի առավելագույն ջերմությունը, վերահսկել տուժվածի վիճակը,կանխել վնասվածքային շոկի առաջացումը, կազմակերպել ճիշտ օգնություն վնասվածքների ժամանակ, կատարել ճիշտ տեղափոխություն: Գաղափար կազմել առողջ ապրելակերպի, սեռական դաստիարակության մասին: Ծրագրով նախատեսված են դասախոսություններ և գործնական պարապմունքներ լսարաններում և կաբինետներում, իսկ կլինիկային հատկացված ժամերը անց են կացվում հիվանդանոցում և պոլիկլինիկայում:			
Դասընթացի վերջնաքննությունները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնաքննությունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ Հիվանդությունը (ոչ վարակիչ և վարակիչ): ☐ Հիվանդի (վարակիչ և ոչ վարակիչ) հետազոտությունը և ախտորոշումը: ☐ Հիվանդի խնամքը՝ սիրտ-անոթային, շնչառության, մարսողության, էնդոկրին, միզազատական և վարակիչ			

	հիվանդությունների ժամանակ: ☐ Միրտ-անոթային օրգանների հիվանդություններ: ☐ Միրտ անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի նվազման պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Միրտ անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի կանգի պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Արյան գերճնշման պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Բրոնխների բորբոքումը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը: ☐ Բրոնխների ասթման՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Թոքերի բորբոքումը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Մաքսիլարի օրգանների հիվանդությունները՝ ☐ Ստամոքսի բորբոքումը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Խոցային հիվանդություն՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Էնդեմիկ խալիպ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Շաքարախտը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Երիկամի բորբոքում՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Մեզահեռացնող ուղու բորբոքումը՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Վարակիչ հիվանդությունների (անվանախմբավորումները, պատճառները): ☐ Դիզենտերիա՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: ☐ Լյարդի բորբոքում՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը: ☐ Ջրծաղիկ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: ☐ Դիֆտերիա՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: ☐ Էպիդեմիկ պարոտիտ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը: ☐ Բժավոր տիֆ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը:
--	---

	☐ Բրուցեյյոգ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը:
	☐ Սիբիրախտ՝ պատճառը, ախտանշանները, ախտորոշումը, բուժումը, կանխարգելումը:
	☐ Իմունիտետը: Պատվաստումը:
	☐ Անոթազարկի հաճախականությունը չափելը:
	☐ Մեխանիկական ճնշումաչափիչով և հնչյունալսիչով արյան ճնշման չափելը:
	☐ Մեխանիկական ճնշումաչափիչով առանց հնչյունալսիչով արյան ճնշման չափելը:
	☐ Շնչառության շարժումների հաճախականություն չափելը:
	☐ Դեղանոթից դեղանյութի զետեղումը ներարկիչի մեջ:
	☐ Դեղանյութի ենթամաշկային ներարկումը:
	☐ Դեղանյութի ներմկանային ներարկումը:
	☐ Դեղանյութի ներանոթային ներարկումը:
	☐ Դեղանյութի ներմուծումը ականջի մեջ:
	☐ Դեղանյութի ներմուծումը քթի խոռոչ:
	☐ Մարմնի ջերմաստիճան չափել:
	☐ Արյան տեղային արյունահորդություն առաջացնող միջոց դնել:
	<i>Հմտություն</i>
	☐ Ձեռք բերված տեսական և գործնական գիտելիքների կիրառում:
	☐ անոթազարկի հաճախականություն չափել:
	☐ մեխանիկական ճնշումաչափիչով և հնչյունալսիչով արյան ճնշման չափել:
	☐ շնչառության շարժումների հաճախականություն չափել:
	☐ դեղանոթից դեղանյութ զետեղել ներարկիչի մեջ:
	☐ մարմին ենթամաշկային ներարկել դեղանյութ
	☐ մարմին ներմկանային ներարկել դեղանյութ
	☐ մարմին ներանոթային ներարկել դեղանյութ
	☐ Դեղանյութ ներմուծել ականջի մեջ:
	☐ Դեղանյութ ներմուծել քթի խոռոչ:
	☐ Մարմնի ջերմություն չափել:
	☐ Արյան տեղային արյունահորդություն առաջացնող միջոց դնել
	<i>Կարողունակություն</i>
	☐ Հիվանդի հետազոտության մեթոդներին և առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելուն
	☐ անձնական հիգիենայի կանոններին
	☐ հիվանդի խնամքի կազմակերպմանը
	☐ առողջությունը պայմանավորող բաղադրիչների ճիշտ

	կիրառումը
Դասընթացի բովանդակությունը	<u>Թեմա 1.</u> Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում առարկայի նպատակը, խնդիրները, առանձնահատկությունները և հետազոտության մեթոդները: Հիվանդություն (ոչ վարակիչ, վարակիչ), հիվանդի (ոչ վարակիչ, վարակիչ) հետազոտությունը և ախտորոշումը: <u>Թեմա 2.</u> Սիրտ-անոթային օրգանների հիվանդություններ՝ սիրտը անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի նվազում՝ առաջին բուժօգնությունը, սիրտը անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի կանգ՝ առաջին բուժօգնությունը, արյան գերճնշում: <u>Թեմա 3.</u> Շնչառության օրգանների հիվանդություններ՝ բրոնխի բորբոքում (բրոնխաբորբ), բրոնխների ասթմա (բրոնխադժվարաշնչառություն), թոքի բորբոքում (թոքաբորբ): Թեմա 4 . Մարսողության օրգանների հիվանդություններ՝ ստամոքսի բորբոքում (ստամոքսաբորբ), բարակ աղու խոց: Ներզատիչ օրգանների հիվանդություններ՝ շաքարախտ, էնդեմիկ խալիպ: Դիզենտերիա (Աղիքամանրեախտ): Լյարդի բորբոքում: Իմունիտետ: Ջրծաղիկ, կարմրուկ, էպիդեմիկ պարոտիտ: Թեմա 5. Մեզագոյացնող և մեզ հեռացնող օրգանների հիվանդություններ՝ երիկամի բորբոքում (երիկամաբորբ), մեզահեռացնող ուղու բորբոքում (մեզաուղաբորբ): Վարակիչ հիվանդություններ: Դիֆտերիա, բժավոր տիֆ, բրուցելոզ, սիբիրախտ, դաբաղ: Թեմա 6. Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում առարկայի նպատակը, խնդիրները, առանձնահատկությունները և հետազոտության մեթոդները: Հիվանդություն (ոչ վարակիչ, վարակիչ), հիվանդի (ոչ վարակիչ, վարակիչ) հետազոտությունը և ախտորոշումը: Անոթազարկի հաճախականության չափումը: Արյան ճնշման չափումը: <u>Թեմա 7.</u> Սիրտ-անոթային օրգանների հիվանդություններ՝ սիրտը անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի նվազում՝ առաջին բուժօգնությունը, սիրտը անոթավորող արյունատար անոթում արյան հոսքի կանգ՝ առաջին բուժօգնությունը, արյան գերճնշում: Դեղանյութի զետեղումը դեղանոթից ներարկիչի մեջ, դեղանյութի ենթամաշկային ներարկումը, դեղանյութի ներմկանային ներարկումը, դեղանյութի ներանոթային ներարկումը: <u>Թեմա 8.</u> Շնչառության օրգանների հիվանդություններ՝ բրոնխի բորբոքում (բրոնխաբորբ), բրոնխների ասթմա (բրոնխադժվարաշնչառություն), թոքի բորբոքում (թոքաբորբ):

	Շնչառության շարժումների հաճախականության չափումը: Հիվանդի անհատական հիգիենան և պահպանման կանոնները: <u>Թեմա 9.</u> Մարսողության օրգանների հիվանդություններ՝ ստամոքսի բորբոքում (ստամոքսաբորբ), բարակ աղու խոց: Ներզատիչ օրգանների հիվանդություններ՝ շաքարախտ, էնդեմիկ խալիպ: Արյան տեղային արյունահոսքում: Ստամոքսի լվացում: <u>Թեմա 10.</u> Մեզագոյացնող և մեզ հեռացնող օրգանների հիվանդություններ՝ երիկամի բորբոքում (երիկամաբորբ), մեզահեռացնող ուղու բորբոքում (մեզաուղաբորբ): Վարակիչ հիվանդություններ: Իմունիտետ, պատվաստում: Դիզենտերիա (Աղիքամանրեախտ): Լյարդի բորբոքում: Ջրծաղիկ: Հոգնաների տեսակները և դրան տեխնիկան: <u>Թեմա 11.</u> Դիֆտերիա, էպիդեմիկ պարոտիտ, կարմրուկ, բծավոր տիֆ: Բուժական սնունդ և դիետիկ սեղաններ: <u>Թեմա 12.</u> Բրուցելոզ, սիբիրախտ, դաբաղ: Բնական, խառը և արհեստական սնուցում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Ն. Ավետիսյան , "Ներքին հիվանդություններ", 2004 2. Վ. Աստվածատրյան, "Կլինիկական մանկաբուժություն ", 2000 3. В.И.Покровский. Популярная медицинская энциклопедия. 1989

	4. А. Воробьева. Учебное пособие для подготовки медицинский сестер. 2001 5. Ա. Ն. Մուրատով , Վիրաբուժություն և հիվանդների խնամքը , 1989 6. Գ. Ստամբուլցյան , " Ներքին հիվանդություններ " , 2000 7. Ս. Մինասյան, Առողջագիտություն , 2008 8. Օ. Ջուհարյան , Կենսագործունեության անվտանգություն , 2005 9. А. Воробьева. Справочник практического врача. 2000 10. Վ. Ս. Մադոյան, Լ. Վ. Եդոյան, Մեթոդական ցուցումներ բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում ու արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժօգնություն առարկաների գործնական պարապմունքների վերաբերյալ, 2018 Լրացուցիչ- 1. Винакмен. Инфекционные болезни. 2000 2. Կարմիր խաչ, Առաջին օգնության հիմունքներ, 1999 3. Վ. Մադոյան , "Մեթոդական ցուցումներ բժշկագիտության հիմունքներ առարկայից " , 2000 4. Е.А.Федина. Справочник провизора – консультанта. 2005 5. Է. Ս.Գաբրիելյան , Ֆարմակոլոգիա, 1998 6. Վ. Ա. Աբովյան , Առաջին օգնություն / հանրամատչելի ձեռնար/, 2012
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/բ-184 Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	14
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգարք</u>			
Դասընթացի նպատակը	«Արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժ. օգնություն» առարկայի հիմնական նպատակն է ուսանողների տալ գիտելիքներ արտակարգ և մարտական իրավիճակներում տուժվածի կամ հիվանդի վիճակի գնահատման, համակարգված և պրակտիկ թերապևտիկ օգնության ձևերի, պաթոլոգիկ պրոցեսների			

	ուսումնասիրության, պրոֆիլակտիկայի և բուժման, մասնագիտական գործունեության ընթացքում զարգացած հիվանդությունների (անբարենպաստ պայմաններ, տարբեր թունավոր գործոնների ազդեցություն և այլն) առաջացման պատճառների, կանխարգելման, բուժօգնության կազմակերպման նորմայից շեղվածքի վիճակների ծագման և զարգացման վերաբերյալ, բժշկական եվակուացիայի, հիվանդների և վիրավորների հետազոտության հաջորդականության, տարահանման տարբեր փուլերի, մարտի դաշտում և տարբեր տիպի զանգվածային բնաջնջման զենքի կիրառման ժամանակաշրջանի մասնագիտական թերապևտիկ օգնության վերաբերյալ: Ծրագրով նախատեսված են դասախոսություններ և գործնական պարապմունքներ լսարաններում և կաբինետներում, իսկ կլինիկային հասկացված ժամերը անց են կացվում հիվանդանոցում և պոլիկլինիկայում:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ Հիվանդությունը (վնասվածքը, թունավորումը): ☐ Հիվանդի (վնասվածքով, թունավորված) հետազոտությունը, ախտորոշումը: ☐ Արյունահոսությունը, ձևերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Բազուկի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Նախաբազուկի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Ձեռնաթաթի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Ազդրի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Սրունքի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Ոտնաթաթի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Գլխի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Ողնաշարի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Կոնքի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Կրծքավանդակի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները,

	ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Որովայնի վնասվածքի տեսքերը, պատճառները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Բազուկ-թիակ-անրակային հոդապոկախտը, պատճառը, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Տարբերամարմնամասանույնատեսքի վնասվածքը, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Տարբերամարմնամասատարբերատեսքի վնասվածքը, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Թունավորման ուղիները, ախտանշանները, առաջին բուժօգնությունը: ☐ Անոթագարկի հաճախականություն չափելը: ☐ Մեխանիկական ճնշումաչափիչով և հնչյունալսիչով արյան ճնշում չափելը: ☐ Մեխանիկական ճնշումաչափիչով արյան ճնշում չափելը: ☐ Գլխի վերքակապումը: ☐ Շնչառության շարժումների հաճախականություն չափելը: ☐ Կրծքավանդակ վերքակապելը: ☐ Որովայն վերքակապելը: ☐ Արյան տեղային հոսունությունը նվազեցնող միջոց դնելը: ☐ Բազուկի վերքակապումը: ☐ Նախաբազուկի վերքակապումը: ☐ Ձեռնաթաթի վերքակապումը: ☐ Բազուկ-նախաբազուկային հոդի վերքակապումը: ☐ Բազուկ-թիակ-անրակային հոդի վերքակապումը: ☐ Ազդրի վերքակապումը: ☐ Սրունքի վերքակապումը: ☐ Կոնք-ազդրային հոդի վերքակապումը: ☐ Ազդր-սրունքային հոդի վերքակապումը: ☐ Սրունք-ոտնաթաթային հոդի վերքակապումը: ☐ Ոտնաթաթի վերքակապումը: ☐ Արյան տեղային արյունահորդություն առաջացնող միջոց դնելը: ☐ Դեղանյութի զետեղումը ներարկիչի մեջ: ☐ Դեղանյութի ենթամաշկային ներարկումը: ☐ Դեղանյութի ներմկանային ներարկումը: ☐ Դեղանյութի ներանոթային ներարկումը: <i>Հմտություն</i> ☐ Ձեռք բերված տեսական և գործնական գիտելիքների կիրառում:
--	--

	☐ անոթագարկի հաճախականությունը չափել ☐ մեխանիկական ճնշումաչափիչով և հնչյունալսիչով արյան ճնշումը չափել ☐ մեխանիկական ճնշումաչափիչով և առանց հնչյունալսիչի արյան ճնշումը չափել ☐ գլխի վնասվածք վերքակապել ☐ շնչառության շարժումների հաճախականություն չափել ☐ կրծքավանդակի վնասվածք վերքակապել ☐ որովայնի վնասվածք վերքակապել ☐ արյան տեղային հոսունությունը նվազեցնող միջոց դնել ☐ արյան տեղային արյունահորդում առաջացնող միջոց դնել ☐ բազուկի վնասվածք վերքակապել ☐ նախաբազուկի վնասվածք վերքակապել ☐ ձեռնաթաթի վնասվածք վերքակապել ☐ բազուկ-նախաբազուկային հոդի (շուրջբոլորի) վնասվածք վերքակապել ☐ բազուկ-թիակ-անրակային հոդի (շուրջբոլորի) վնասվածք վերքակապել ☐ ազդրի վնասվածք վերքակապել ☐ սրունքի վնասվածք վերքակապել ☐ ազդր-սրունքային հոդի (շուրջբոլորի) վնասվածք վերքակապել ☐ ոտնաթաթի վնասվածք վերքակապել ☐ կոնք-ազդրային հոդի (շուրջբոլորի) վնասվածք վերքակապել ☐ արյան տեղային արյունահորդություն առաջացնող միջոց դնել ☐ արհեստական շնչառություն և սրտի անուղղակի սեղմում կատարել ☐ դեղանոթից դեղանյութ զեղտեղել ներարկիչի մեջ ☐ մարմին ենթամաշկային ներարկել դեղանյութ ☐ մարմին ներմկանային ներարկել դեղանյութ ☐ մարմին ներանոթային ներարկել դեղանյութ: <i>Կարողունակություն</i> ☐ Հիվանդի (վնասվածքով, թունավորված) հետազոտության մեթոդներին և առաջին բուժօգնություն ցուցաբերելուն ☐ անձնական հիգիենայի կանոններին ☐ հիվանդի (վնասվածքով, թունավորված) խնամքի կազմակերպմանը ☐ առողջությունը պայմանավորող բաղադրիչների ճիշտ կիրառումը
--	--

**Դասընթացի
բովանդակությունը**

Թեմա 1. Արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժօգնություն առարկայի նպատակը, խնդիրները, առանձնահատկությունները և հետազոտության մեթոդները: Հիվանդություն (վնասվածք, թունավորում): Հիվանդի (վնասվածքով, թունավորված) հետազոտությունը և ախտորոշումը: Արյունահոսություն, առաջին բուժօգնությունը

Թեմա 2. Բազուկի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Նախաբազուկի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Ձեռնաթաթի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Բազուկ-թիակ-անրակային հոդապոկում (հոդապոկախտ)

Թեմա 3. Ազդրի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Սրունքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Ոտնաթաթի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը:

Թեմա 4. Գլխի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Կրծքավանդակի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Որովայնի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը:

Թեմա 5. Տարբերամարմնամասանույնատեսքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Տարբերամարմնամասատարբերատեսքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը:

Թեմա 6. Արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժօգնություն առարկայի նպատակը, խնդիրները, առանձնահատկությունները և հետազոտության մեթոդները: Հիվանդություն (վնասվածք, թունավորում): Անոթազարկի հաճախականության չափումը: Արյան ճնշման չափումը:

Թեմա 7. Հիվանդի (վնասվածքով, թունավորված) հետազոտությունը և ախտորոշումը: Արյունահոսություն, առաջին բուժօգնությունը: Արյան տեղային արյունահորդում: Դեղանյութի զետեղումը դեղանոթից ներարկիչի մեջ: Դեղանյութի ենթամաշկային ներարկումը: Դեղանյութի ներմկանային ներարկումը: Դեղանյութի ներանոթային ներարկումը:

Թեմա 8. Բազուկի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Նախաբազուկի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Ձեռնաթաթի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Բազուկ-թիակ-անրակային հոդապոկում (հոդապոկախտ): Բազուկի վերքակապումը: Նախաբազուկի վերքակապումը: Ձեռնաթաթի վերքակապումը:

Թեմա 9. Ազդրի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Սրունքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Ոտնաթաթի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Ազդրի վերքակապումը: Սրունքի վերքակապումը: Ոտնաթաթի վերքակապումը:

Թեմա 10. Գլխի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը:

	Կրծքավանդակի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Որովայնի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Գլխի վերքակապումը: Կրծքավանդակի վերքակապում: Որովայնի վերքակապումը: <u>Թեմա 11.</u> Ողնաշարի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Կոնքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Թունավորում, առաջին բուժօգնությունը: <u>Թեմա 12.</u> Տարբերամարմնամասանոյնատեսքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Տարբերամարմնամասատարբերատեսքի վնասվածք, առաջին բուժօգնությունը: Բազուկ-թիակ-անրակային հոդի վերքակապումը, բազուկ-նախաբազուկային հոդի վերքակապումը, նախաբազուկ-ձեռնաթաթային հոդի վերքակապումը: Կոնք-ազդրային հոդի վերքակապումը, ազդր-սրունքային հոդի վերքակապումը, սրունք-ոտնաթաթային հոդի վերքակապումը, մարմնի ջերմաստիճանի չափում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. В.И.Покровский. Популярная медицинская энциклопедия. 1989 2. А. Воробьева. Учебное пособие для подготовки медицинский сестер. 2001 3. Ա. Ն. Մուրատով . Վիրաբուժություն և հիվանդների խնամքը , 1989

	4. Գ. Ստամբուլյան , " Ներքին հիվանդություններ ", 2000 5. Ս. Մինասյան , Առողջագիտություն , 2008 6. Օ. Ջուհարյան , Կենսագործունեության անվտանգություն , 2005 7. А. Воробьева. Справочник практического врача. 2000 8. Վ. Ս. Մադոյան, Լ. Վ. Եդոյան, Մեթոդական ցուցումներ բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում ու արտակարգ իրավիճակներում առաջին բուժօգնություն առարկաների գործնական պարապմունքների վերաբերյալ, 2018 Լրացուցիչ- 1. Կարմիր խաչ, Առաջին օգնության հիմունքներ, 1999 2. Վ. Մադոյան , "Մեթոդական ցուցումներ բժշկագիտության հիմունքներ առարկայից " , 2000 3. Е.А.Федина. Справочник провизора – консультанта. 2005 4. Է. Ս.Գաբրիելյան , Ֆարմակոլոգիա, 1998 5. Վ. Ա. Աբովյան , Առաջին օգնություն / հանրամատչելի ձեռնար/, 2012
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/Բ-141. Տարիքային ֆիզիոլոգիա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	14
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է խորացնել և ամրապնդել ուսանողների գիտելիքները օնոթոգենեզի հիմնական փուլերի, տարիքային պարբերացման, օրգանիզմի գործունեության տարիքային առանձնահատկությունների, երեխաների ու դեռահասների օրգանիզմի կենսագործունեության վրա միջավայրի տարբեր գործոնների ազդեցության մասին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք - Տարիքային պարբերացման մասին - Աճի ու զարգացման հիմնական օրինաչափությունները			

	• Ֆիզիկական զարգացման, արտելերացիայի, դեցելերացիայի մասին • Յուրաքանչյուր տարիքային փուլի բնութագիրը • Օրգան-համակարգերի տարիքային առանձնահատկությունները Հմտություն • փորձարարական աշխատանքների կատարման մեթոդներին • վերլուծություն կատարելու մեթոդական հմտություններին: Կարողունակություն • ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում • տիրապետել ֆիզիոլոգիական գործընթացների ուսումնասիրման մեթոդներին, • կարողանալ կատարել ֆիզիոլոգիական գործընթացների ուսումնասիրման փորձեր, • որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ • հանձնարարաված գրականության հիման վրա կազմել ռեֆերատներ, • տարբեր թեմաների մշակում
Դասընթացի բովանդակությունը	<u>Թեմա1</u> Ներածություն:Տարիքային ֆիզիոլոգիան որպես գիտություն: Տարիքային ֆիզիոլոգիայի ուսումնասիրության մեթոդները: Երեխաների և դեռահասների աճի ու զարգացման ընդհանուր օրինաչափությունները <u>Թեմա2.</u>Նյարդային համակարգի ֆիզիոլոգիա Նյարդային համակարգի նշանակությունը, կառուցվածքը: Նեյրոն, զարգացման տարիքային առանձնահատկությունները:ԿՆՀ-ի ֆիզիոլոգիա <u>Թեմա 3</u> Բարձրագույն նյարդային գործունեություն Ի.Պ. Պավլովի ուսմունքը բարձրագույն նյարդային գործունեության տիպերի մասին: <u>Թեմա 4</u>Վերլուծիչների ֆիզիոլոգիա Վերլուծիչների գործունեության տարիքային առանձնահատկությունները: <u>Թեմա 5.</u> Ներզատական գեղձերի ֆիզիոլոգիական ֆունկցիաների հորմոնային կարգավորումը, հորմոնների հատկությունները: Ներզատական համակարգի տարիքային առանձնահատկությունները: <u>Թեմա 6.</u> Հենա-շարժողական համակարգի տարիքային առանձնահատկությունները:Կմախքի Բաժինները,զարգացումը:Մկանային համակարգ: Հենա-

	շարժողական համակարգի խախտումները: <u>Թեմա 7.</u> Արյունատար համակարգ, արյան կազմը և ֆունկցիաները: Արյան խնբեր, ռեզուս-գործոն: Իմունիտետ: Արյան համակարգի տարիքային առանձնահատկությունները: <u>Թեմա 8.</u> Սիրտ-անոթային համակարգի տարիքային առանձնահատկությունները: <u>Թեմա 9.</u> Շնչառական համակարգի տարիքային առանձնահատկությունները <u>Թեմա 10.</u> Մարսողության համակարգի կառուցվածքագործառնության բնութագիրը, տարիքային առանձնահատկությունները: <u>Թեմա 11.</u> Նյութափոխանակության տարիքային առանձնահատկությունները <u>Թեմա 12.</u> Արտազատական համակարգի տարիքային առանձնահատկությունները
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Ս.Կ. Կարապետյան, Ս. Ս. Շախբեյան , Տարիքային ֆիզիոլոգիա - Երևան « լույսե հրատարակչություն 1981 թ. 2. М. М. Безруких, В.Д. Сонькин, Д.А. Фарбер, Возрастная физиология.: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб.заведений- Москва издательский центр «Академия է 2003.-416 с.

	3. М.Р.Сапина, З. Г. Брыксина, Анатомия и физиология детей и подростков: Учеб. пособие для студ. пед. вузов - Москва издательский центр «Академия» , 2004.-456 с. 4. А.А. Маркосян, Вопросы возрастной физиологии: Москва «Просвещение» 1974 .- 223с. 5. А.Г. Хрипкова, М.В. Антропова, Д.А. Фарбер, Возрастная физиология и школьная гигиена: М. «Просвещение». 1989 Լրացուցիչ- 1. Դ. Ն. Խուդավերդյան, Վ. Բ. Ֆանարջյան, Մարդու ֆիզիոլոգիայի հիմունքներ, դասագիրք ուսումնական հաստատությունների համար, Երևան, Դուրին, 1998,-720 էջ: 2. Ս.Ս.Մինասյան, Ծ.Ի.Ադամյան, Ն.Վ.Սարգսյան, Մարդու և կենդանիների ֆիզիոլոգիա: Դասագիրք բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների համար: -Եր.: Երևանի համալսարան, 2006 3. А.С.Солодков, Е.Б.Сологуб, Физиология человека: Учебник. Изд. 2-е. - М. Олимпия Пресс. 2005 4. Популярная медицинская энциклопедия под ред. В. И. Покровского, 1991 5. Н.Н.Леонтьева, К.В.Маринова, Анатомия и физиология детского организма: Учеб. пособие для студ. пед. вузов-М. «Просвещение». Первая часть. 1975 6. Н.Н.Леонтьева, К.В.Маринова, Анатомия и физиология детского организма: Учеб. пособие для студ. пед. вузов-М. «Просвещение». 2 часть. 1976
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-212- Մանկավարժություն (Դիդակտիկա)			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	70	Դասախոսություն	32
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	38
	Ինքնուրույն	80		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			

Դասընթացի նպատակը	Զինել ուսուցման գործընթացի կազմակերպման և իրականացման գիտելիքներով
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք • Դիդակտիկական որպես գիտություն և ուսումնական առարկա: Դիդակտիկայի օբյեկտը, առարկան, հասկացությունները, խնդիրները: • Անընդմեջ կրթության համակարգը Կրթության բովանդակությունը, ազգային կրթության էությունը, առանձնահատկությունները: Հմտություն • դիդակտիկայի հիմնական հասկացությունների բնութագրմանը, տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելուն, • ուսուցման նպատակի սահմանման գործընթացին, • մանկավարժական վարպետությանը: Կարողունակություն • ներկայացնել դիդակտիկայի ժամանակից կարևորագույն խնդիրները, • հիմնական հասկացությունները, • ուսուցչին ներկայացվող պահանջները, • մանկավարժական ընդունակությունները:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Դիդակտիկական որպես գիտություն և ուսումնական առարկա: Դիդակտիկայի օբյեկտը, առարկան, հասկացությունները, խնդիրները Թեմա 2 Անընդմեջ կրթության համակարգը, կրթության բովանդակությունը, ազգային կրթության էությունը, առանձնահատկությունները Թեմա 3 Ուսուցումը որպես դպրոցականի անձի ձևավորման ու զարգացման յուրահատուկ գործընթաց Թեմա 4 Ուսուցման գործընթացի օրինաչափությունները, շարժիչ ուժերը, սկզբունքները և տեխնոլոգիան: Թեմա 5 Ուսուցման մեթոդները, հնարները, միջոցները և սովորողների ճանաչողական գործ-ն ակտիվությունը Թեմա 6 Ուսումնական աշխատանքի կազմակերպման ձևերը դպրոցում և նրանց պատմական զարգացումը Թեմա 7 Սովորողների ուսումնա-ճանաչողական գործունեության արդյունքների վերահսկումը, գիտելիքների հաշվառումը և գնահատումը
Գնահատման մեթոդները և	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով,

չափանիշները	հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Յու. Ամիրջանյան, Ա. Սահակյան, Մանկավարժություն, Երևան, 2005թ. 2. В.А. Слостенин, И.Ф. Исаев, Е.Н. Шиянов, Общая педагогика, часть 2, Москва 2002 3. Գ. Ե. Ղույումյան, Մանկավարժություն, 1,2 գիրք, Երևան 2005թ. 4. Մանուկյան Մ., Մանուկյան Ա., Մանկավարժական տեխնիկա և տեխնոլոգիա, Երևան, 2000թ. 5. Մանուկյան Մ., Ընդհանուր մանկավարժագիտություն, Երևան, 2005թ. Լրացուցիչ 1. Ս. Մանուկյան. Ա. Լալաբեգյան «Մանկավարժագիտությունը հարցերում և պատասխաններում», Երևան, 2004թ. 2. Խրիպկովա Ա. Գ., Կոլեսով Դ. Վ., Տղա-ղեռահապատանի, Երևան 1982 3. Բ. Վարդանյան «Մանկավարժական բառարան», Երևան, 2001թ 4. Մանուկյան Մ.Մ., Արտադասարանական դաստիարակչական աշխատանքի հարցերը դպրոցի ռեֆորմի լույսի ներքո, Երևան 1980 5. Մկրտչյան Կ.Մ., Գեղագիտություն, դաստիարակություն, կրթություն, Երևան 1997

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-213- Մանկավարժություն (Դաստիարակության տեսություն)			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	70	Դասախոսություն	32
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	38
	Ինքնուրույն	80		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	1. Ուսանողներին տալ հարուստ և հիմնավորված տեղեկատվություն անձնավորության դաստիարակության, զարգացման, ձևավորման գործոնների վերաբերյալ: 2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական գիտելիքները: 3. Ուսանողներին գաղափար տալ անձնավորության զարգացման օրինաչափությունների մասին: 4. Ուսանողների մեջ ձևավորել ինքնուրույն մտածելու կարողություններ և հմտություններ՝ կոնկրետ իրավիճակներում ճիշտ գնահատելու և լուծելու համար:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <u>Գիտելիք</u> • դաստիարակության նպատակի հիմնախնդիրը, • դաստիարակության գործընթացի էությունը, առանձնահատկությունները, • դաստիարակության օրինաչափությունները, սկզբունքները, • դաստիարակության մեթոդները և կազմակերպման ձևերը, • կոլեկտիվի դերը անձնավորության զարգացման և ձևավորման գործում • դաստիարակության բաղադրամասերը, <u>Հմտություն</u> • դաստիարակության հիմնական հասկացությունների բնութագրերին, • տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելուն • մանկավարժական վարպետությանը			

	• Դաստիարակչական իրավիճակներ ստեղծելու և լուծելու արվեստին • Սանի հետ տարբեր հարաբերություններ ձևավորելու տեխնոլոգիաներին <i>Կարողունակություն</i> • վերլուծել դաստիարակության տեսության հիմնական հասկացությունները, • Տարբերակել դաստիարակություն, ինքնադաստիարակություն և վերադաստիարակություն հասկացությունները, • կիրառել դաստիարակության կազմակերպման տարբեր ձևերը, մեթոդները և միջոցները • Տարբերակել վերջնարդյունքը և կոմպետենսցիան • արագ կողմնորոշվել տարաբնույթ դաստիարակչական իրավիճակներում, • տիրապետի մանկավարժական տեխնիկային,
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Դաստիարակության տեսության առարկան, խնդիրները: Թեմա 2 Դաստիարակության հիմնական հասկացությունները, առանձնահատկությունները, օրինաչափությունները, շարժիչ ուժերը Թեմա 3 Դաստիարակության սկզբունքները Թեմա 4 Դաստիարակության մեթոդները: Մեթոդների դասակարգումը: Թեմա 5 Կոլեկտիվի դերը անձնավորության ձևավորման գործում: Թեմա 6 Աշխարհայացքի դերը անձնավորության ձևավորման գործում: Թեմա 7 Դաստիարակության բաղադրամասերը Թեմա 8 Դասղեկի դաստիարակչական աշխատանքների կազմակերպումը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում

	առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Յու. Ամիրջանյան, Ա. Սահակյան, Մանկավարժություն, Երևան, 2005թ. 2. В.А. Слостенин, И.Ф. Исаев, Е.Н. Шиянов, Общая педагогика, часть 2, Москва 2002 3. В. С. Селиванов, Основы общей педагогики: теория и методика воспитания, Москва 2000 4. И. П. Подласый, Педагогика 1,2 том, Москва 2002 5. Գ. Ե. Ղույումյան, Մանկավարժություն, 1,2 գիրք, Երևան 2005թ. 6. Մանուկյան Մ., Մանուկյան Ա., Մանկավարժական տեխնիկա և տեխնոլոգիա, Երևան, 2000թ. 7. Մանուկյան Ս., Ընդհանուր մանկավարժագիտություն, Երևան, 2005թ. Լրացուցիչ 1. Ս. Մանուկյան. Ա. Լալաբեգյան «Մանկավարժագիտությունը հարցերում և պատասխաններում», Երևան, 2004թ. 2. Խրիպկովա Ա. Գ., Կոլեսով Դ. Վ., Տղա-ղեռահապատանի, Երևան 1982 3. Բ. Վարդանյան «Մանկավարժական բառարան», Երևան, 2001թ 4. Մանուկյան Մ.Ս., Արտադասարանական դաստիարակչական աշխատանքի հարցերը դպրոցի ռեֆորմի լույսի ներքո, Երևան 1980

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-214- Մանկավարժություն (Դպրոցի կառավարում)
Դասընթացին հատկացվող	4 կրեդիտ

կրեդիտը				
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	26
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	30
	Ինքնուրույն	64		
Ընդամենը	120			
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	գինել կառավարչական գիտելիքներով, կարողություններով ու հմտություններով			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ Դպրոցի կառավարման տեսությունն ու պրակտիկան դպրոցի գործունեության գնահատման չափանիշներ: ☐ Դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների կառավարումը: Դպրոցի ուսուցիչը: Նրա անձնային և մասնագիտական որակները: ☐ Դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների պլանավորումը: Մեթոդական աշխատանքի կազմակերպումը դպրոցում: ☐ Դպրոցի առաջավոր և նորարական փորձի ուսումնասիրումը և օգտագործումը: <i>Հմտություն</i> ☐ Կառավարչական գործունեության կազմակերպում <i>Կարողունակություն</i> ☐ Դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների պլանավորումը: ☐ Մեթոդական աշխատանքի կազմակերպումը դպրոցում:			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Դպրոցի գործունեության գնահատման չափանիշները Թեմա 2 Դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների կառավարումը: Դպրոցի ուսուցիչը , նրա անձնային և մասնագիտական որակները: Թեմա 3 Դպրոցի մանկավարժական խորհուրդը Թեմա 4 Ներդպրոցական վերահսկողության ձևերը Թեմա 5 Դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների պլանավորումը, մեթոդական աշխատանքի կազմակերպումը դպրոցում Թեմա 6 Դպրոցի առաջավոր և նորարական փորձի			

	<i>ուսումնասիրումը, տեղայնացումը և օգտագործումը</i>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Յու. Ամիրջանյան, Ա. Սահակյան, Մանկավարժություն, Երևան, 2005թ. 2. В.А. Слостенин, И.Ф. Исаев, Е.Н. Шиянов, Общая педагогика, часть 2, Москва 2002 3. Գ. Ե. Ղուլումյան, Մանկավարժություն, 1,2 գիրք, Երևան 2005թ. 4. Մանուկյան Մ., Մանուկյան Ա., Մանկավարժական տեխնիկա և տեխնոլոգիա, Երևան, 2000թ. 5. Մանուկյան Ս., Ընդհանուր մանկավարժագիտություն, Երևան, 2005թ. Լրացուցիչ 1. Ս. Մանուկյան. Ա. Լալաբեգյան «Մանկավարժագիտությունը հարցերում և պատասխաններում», Երևան, 2004թ. 2. Խրիպկովա Ա. Գ., Կոլետով Դ. Վ., Տղա-դեռահաս-պատանի, Երևան 1982 3. Բ. Վարդանյան «Մանկավարժական բառարան», Երևան, 2001թ 4. Մանուկյան Մ.Մ., Արտադասարանական դաստիարակչական աշխատանքի հարցերը դպրոցի ռեֆորմի

	լույսի ներքո, Երևան 1980
--	--------------------------

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ - 215 Դաստիարակչական աշխատանքների նախագծում			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	14
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	Ընդլայնել և խորացնել դաստիարակչական աշխատանքի տեսության, մեթոդիկայի և նախագծման ասպարեզում ուսանողների ունեցած գիտելիքները և կարողությունները, ձևավորել կոնկրետ դաստիարակչական խնդիրներ լուծելու հմտություններ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա</u> - դաստիարակչական աշխատանքներում կիրառվող նոր տեխնոլոգիաները, մեթոդները - տարիքային և անհատական առանձնահատկությունները, - կազմակերպել կրթադաստիարակչական գործընթացները : <u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.</u> - Հստակ պատկերացում կազմել դաստիարակչության խնդիրների, սկզբունքների և մեթոդների մասին - Հասկանալ, որ ուսումնադաստարակչական աշխատանքների կազմակերպման ընթացքում կարևոր է տարիքային և անհատական առանձնահատկությունները <u>Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.</u> - կարողանան ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, - տիրապետեն դաստիարակչության մեթոդներին և սկզբունքներին - դաստիարակչական խնդիրների առաջադրում - սովորողների և աշակերտական կոլեկտիվի ուսումնասիրման աշխատանքներին			
Դասընթացի բովանդակությունը	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները: Դաստիարակչական աշխատանքի համակարգը դպրոցում:			

	Սովորողների և աշակերտական կոլեկտիվ ուսումնասիրման մեթոդիկան: Դաստիարակչական աշխատանքների պլանավորումը դպրոցում: Դպրոցի մանկավարժական կոլեկտիվի և հասարակական կազմակերպությունների համատեղ դաստիարակչական աշխատանքներ նախագծում: Դպրոցներում արտադասարանային դաստիարակչական աշխատանքների նախագծում: Դաստիարակի անձնավորությունը: Մանկավարժական հաղորդակցում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Ա.Ա. Բալյան, Խնդիր-առաջադրանքներ մանկավարժությունից, Ե. 1989 2. Ս.Գևորգյան, Մտորումներ դաստիարակության մասին, Երևան, 2002 3. Մ. Խաչիկյան, Ժ.Հարությունյան, Սեռական առողջության այբբենարան, Երևան, 1999թ.: 4. Ա. Գ. Խրիպկովա, Զրույց դժվարին թեմայի շուրջ, Լույս՝ 1975: 5. Դ.Լ. Կոլետով, Զրույցներ սեռական դաստիարակության մասին, Երևան, 1981թ.: 6. Մանկավարժության բոլոր դասագրքերը: Լրացուցիչ 1. Բալյան Ա.Ա. , Մանկավարժական վարպետության

	հիմունքներ, 1988 2. Ամիրջանյան Յու., Երեխայի առաջին աշխարհը, 1982 3. Լիխաչև Բ.Տ., Դաստիարակության էսթետիկա, 1973 4. Ավագյան Կ.Շ., Բարձր դասարանցիների դաստիարակության ձևերն ու մեթոդները, 1980
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-139- Էթնոմանկավարժություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի,2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	22
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	20
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթք</u>			
Դասընթացի նպատակը	հետաքրքրություն ձևավորել ժողովրդի մանկավարժական ավանդույթների, նրա բարոյական, հոգևոր, գեղարվեստական արժեքների, ազգային մշակույթի նկատմամբ: Հավաքել և համակարգել երիտասարդ սերնդի կրթության և դաստիարակության մասին այն բոլոր տվյալները, որոնք կան ազգային մշակույթներում:			
Դասընթացի վերջնաարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնաարդյունք(ներ)ը.			
	Գիտելիք			
	1. Էթնոմանկավարժության առանձնահատկությունները, խնդիրները, կառուցվածքը			
	2. Էթնոմանկավարժության հիմնական հասկացությունները			
	3. Էթնոմանկավարժության տեղը և դերը մարդաբանական գիտությունների համակարգում			
	4. ժողովրդի բազմադարյան փորձի, բարոյական արժեքների սերնդե սերունդ փոխանցման կարևորությունը			
	5. ժողովրդական մանկավարժության մեջ օգտագործվող ավանդական մեթոդների և միջոցների վերածնման կարևորությունը:			
	Հմտություն			
	1. մանկավարժական տարբեր իրավիճակներում կիրառել			

	յուրացված տեսական գիտելիքները 2. ձևակերպել սեփական տեսակետը ժողովրդական մանկավարժության հիմնախնդրի վերաբերյալ 3. արտահայտել և հիմնավորել սեփական տեսակետը ժողովրդի մշակութային անցյալի արժեւորման մասին: <i>Կարողունակություն</i> 1. էթնոմանկավարժական գիտելիքների անհրաժեշտ մակարդակին 2. էթնոմանկավարժության հիմնական հասկացությունների համակարգին 3. ժողովրդական մանկավարժության ժամանակակից միջոցներին:
Դասընթացի բովանդակությունը	1. ԷԹՆՈՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆ ԵՎ ԽՆԴԻՐՆԵՐ Էթնոմանկավարժության առարկան և խնդիրները: Էթնոմանկավարժության հիմնական կատեգորիաները և հասկացությունները: Մարդկային հոտ, տոհմ, ցեղ: Էթնոս, ժողովուրդ, ազգ, ազգություն: Ընդհանուր և հատուկ էթնոմանկավարժություն: Ժողովրդական մանկավարժության կապը գիտական մանկավարժության հետ: Էթնոմանկավարժության աղբյուրները և գործառույթները: Էթնոմանկավարժության մեթոդները և կապը այլ գիտությունների հետ: 2. ԷԹՆԻԿԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆԱՑՈՒՄ ԵՎ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ Անհատի սոցիալականացում: Էթնիկական սոցիալականացում. բնորոշումը, նպատակները, մեխանիզմները: Էթնիկական սիմվոլային սոցիալականացում: Կոնֆորմիզմ և էթնիկական սոցիալականացում: 3. ԲՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱՑՈՂՈՒՄԸ ԷԹՆՈՄԻ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹՈՒՄ Բնության պաշտամունք: Բնության սիմվոլացումն ու սրբացումը/Լոռի/: Բնությունը՝ բարոյական նորմերի աղբյուր: Էկոլոգիական դաստիարակություն: Բնության նկատմամբ վանդալիստական վերաբերմունքը և էթնոսի բարոյազրկման խնդիրները: 4. ՆԱԽԱԴԱՐՅԱՆ ԷԹՆՈՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԷԹՆՈՄԻ ԾԱԳՄԱՆ /ԷԹՆՈԳԵՆԵԶ/ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ Գիր չունեցող էթնոսների մանկավարժական և հոգեբանական մշակույթը: Հեքիաթներ(բանավոր պատմություններ), լեգենդներ,

	առասպել: Հայկական օդաների դերը երեխաների սոցիալականացման գործում: Էթնոմանկավարժական համակարգի տեսակները: Հայկական էթնոգենետիկ առասպելի մանկավարժական ասպեկտները
	5. ԿՐՈՆԱԿԱՆ ՊԱՀԱՆՁՄՈՒՆՔ ԵՎ ՃԱԿԱՏԱԳՐԱՊԱՇՏՈՒԹՅՈՒՆ Մարդու կրոնական պահանջմունքի բնույթն ու ծագումը: Կրոնական պատվիրաններ, թ²ե մոգություն:
	6. ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ Քրիստոնեություն, քրիստոնյա ժողովուրդ: Մկրտությունը ժողովրդի կյանքում: Աստվածաշունչ տալը պատվիրանները: Քրիստոնեական արժեքաբանություն /աքսիոլոգիա/: Հարստություն և ազափություն: Խոսք և գործ: Աշխատասիրություն և ծուլություն: Երեխաների նկատմամբ վերաբերմունքը: Համբերության հոգեբանություն: Մաղթանք, խրատ, աղոթք, անեծք: Տերունական աղոթքը: Կրոնական սիմվոլները: Հայ Առաքելական եկեղեցու դեր էթնոսի կյանքում:
	7. ԷԹՆԻԿԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԻՄԱՑՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ Սոցիալական նորմերի և արժեքների իմացություն: Էթնոսոցիալական իմացություն: Սոցիալական համեմատություն: Մարդկային բնավորությունների բազմատեսակության մասին
	8. ՄԱՐԴՈՒ ԲՆԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՊԱՏԿԵՐԱՑՈՒՄՆԵՐԸ ԺՈՂՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ Էթնոսները բնավորության դրական գծերի մասին: Համբերություն, զիջողականություն, ազնվություն, հմպատիա: Ժողովրդական մշակույթը բնավորության բացասական գծերի մասին: Նախանձ, ստախոսություն, պարծենկոտություն, վախկոտություն: Ասացվածքներ բնավորության գծերի մասին
	9. ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՊԱՏԿԵՐԱՑՈՒՄՆԵՐԸ ՄԱՐԴՈՒ ԸՆԴՈՒՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ Գիտելիք, հմտություն, կարողություն: Հիշողության մասին ժողովրդական պատկերացումները: Բնությունը և էթնոդիդակտիկան: Ասացվածքներ և իմացական այլ խնդիրներ:
	10. ՀԱՆԵԼՈՒԿՆԵՐԻ ԷԹՆՈՄԱՆԿԱՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԷԹՆՈՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ Հանելուկի հոգեբանական կառուցվածքը և գործառույթները: Հանելուկների տեսակները: Հանելուկները ժողովրդական ստեղծագործությունների այլ ձևերում: Հանելուկ

	և ասացվածք: Հանելուկը որպես հոգեբանական թեստ: Գաղտնիք և հանելուկ: Լոռվա հանելուկները
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	1. Հարությունյան Ս.Բ., Հայ ժողովրդական հանելուկներ, 1965 2. Նալչաջյան Ա.Ա., Էթնիկական մանկավարժություն, 2003 3. Նալչաջյան Կ., Էթնիկական ինքնագիտակցություն, 2002 4. Յու. Սահակյան, Հայ ժողովրդական հանելուկներ, 2004 5. Г.Н.ВОЛКОВ ЭТНОПЕДАГОГИКА, 1999 6. Ս.Ա.Վիրաբյան, Գ.Եթիմյան, Մեծ Ղարաքիլիսա, հատոր 1, 2002 7□ Մ. Խորենացի «Պատմություն հայոց», 1981 8□ Ե.Լալայան, Երկեր, հատոր 3, /Լոռու մարզ/, 1998

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-136-Կրթության և մանկավարժական մտքի պատմություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	20
			Սեմինար	22
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	

	Ինքնուրույն	48
	Ընդամենը	90
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <i>ստուգաթղթ</i>	
Դասընթացի նպատակը	☐ Ուսանողներին զինել մանկավարժական մտքի, դպրոցի, դաստիարակության բազմաբնույթ գիտելիքներով ☐ Խորացնել մանկավարժական գիտելիքները, որպեսզի ուսանողը կարողանա վեր լուծել, համեմատել և համապատասխան եզրահանգումներ կատարել անցյալի մանկավարժական վերաբերյալ ☐ Ուսանողը ճիշտ իմաստավորի անցյալի մանկավարժական փորձը և այն ստեղծագործաբար կիրառի	
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ Դաստիարակության պատմական բնույթը ☐ Մանկավարժական գործունեության հիմնական բնութագրերը	
	<i>Հմտություն</i> ☐ Բացահայտել դաստիարակության, կրթության և ուսուցման տեսականի ու գործնականի, դպրոցի զարգացման ընթացքը՝ մանկավարժական մտքի ականավոր գործիչների գործունեությամբ ☐ Բացատրել և հիմնավորել դաստիարակության պատմական բնույթը ☐ Ընդգծել դաստիարակության տեսության գործնականի սերտ կապը ու զարգացումը ☐ Ցույց տալ մանկավարժական մտքի զարգացման որակական փոփոխությունները, լուսավորության բնագավառի գործիչների հայացքները լուսաբանելիս և զատել այն դրականը, որը կնպաստի մանկավարժության տեսության առաջընթացի	
	<i>Կարողունակություն</i> ☐ Ուսուցչի մասնագիտության ժամանակակից խնդիրներին ☐ Ուսումնադաստիարակչական աշխատանքները ավելի արդյունավետ դարձնելու կարողություններին և հմտություններին ☐ Ժամանակակից մանկավարժական տեսություններին ☐ Ճիշտ իմաստավորել անցյալի մանկավարժական փորձը և այն կիրառել ստեղծագործաբար Բուհում ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքների ձևերին, իրավունքներին և պարտականություններին	

**Դասընթացի
բովանդակությունը**

Դպրոցն ու դաստիարակությունը միջնադարում
Եկեղեցական դպրոցներ, ասպետական դաստիարակություն
Վերածնունդ

1. Ներկայացնել մշակույթը և գիտությունը միջնադարում, եկեղեցական համքարային, գիղիական դպրոցները:
2. Գաղափար տալ ասպետական դաստիարակության մասին:
3. Դպրոցը և մանկավարժական միտքը վերածննդի դարաշրջանում (Վիտորինո դա Ֆելտրե, Ֆ.Ռաբլե, Թոմաս Մոր):

Յ. Ա. Կոմենսկի, Ջ.Լոկկ:

1. Յան Ամոս Կոմենսկի – Նոր ժամանակի մանկավարժության հիմնադիր: Կյանքը և մանկավարժական գործունեությունը: Փիլիսոփայական հայացքները: Հումանիզմը որպես Կոմենսկու մանկավարժության տեսության հիմք: Մարդկային հասարակության վերակառուցման պլանը: Բնահարմար դաստիարակության հասկացությունը: Տարիքային պարբերացման հիմնավորումը: Դպրոցական սիստեմը: Դիդակտիկական սկզբունքները, կանոնները, ուսուցման մեթոդները: Դաս-դասարանային համակարգ: Ուսուցումը մայրական և մայրենի լեզվի դպրոցում: Կոմենսկին ուսուցչի դերի և նրան ներկայացվող պահանջների մասին: Կոմենսկու դասագրքերը. «Զգայական աշխարհ նկարներով», «Մայրական դպրոց», «Մեծ դիդակտիկա»:

2. Ջոն Լոկկի մանկավարժական հայացքները: Մոցիալ փիլիսոփայական հայացքները. «Մաքուր տախտակի տեսությունը», «Ջենտլմենի դաստիարակությունը», դաստիարակության խնդիրները, միջոցները, կրթության բովանդակությունը: Ջոն Լոկկի կողմից դասային ֆեոդալական դաստիարակության համակարգի քննադատությունը: Ջոն Լոկկի ազդեցությունը Հելվեցիուսի վրա:

Ժ.Ժ. Ռուսոյի, Պեստալոցցու մանկավարժական ուսմունքը

1. Ժ.Ժ. Ռուսոյի մանկավարժական տեսությունը: Հասարակական, քաղաքական և փիլիսոփայական հայացքները: Պայքարը ֆեոդալական հասարակության, դոգմատիկ դաստիարակության դեմ: Երեխայի անձի նկատմամբ հարգանքը, նրա իրավունքների պաշտպանությունը, համամարդկային դաստիարակության անհրաժեշտությունը: Դաստիարակության երեք աղբյուրը: Երեխայի ազատ և բնական դաստիարակության պահանջը: Երեխայի զարգացման տարիքային պարբերացումը և յուրաքանչյուր շրջանի համար բնորոշ առանձնահատկությունները՝ նպատակը, խնդիրները, բովանդակությունը, մեթոդները: «Էմիլ կամ դաստիարակության

	մասին» մանկավարժական վեպը: Կնոջ դաստիարակությունը: Ռուսոյի մանկավարժական հայացքների թերությունները: 2. Պեստալոցցու մանկավարժական գործունեությունն ու տեսությունը: Հումանիստ մանկավարժի կյանքը և մանկավարժական գործունեությունը: Դաստիարակության բովանդակությունն ու նշանակությունը: Երեխաների ընդունակությունների զարգացումը ուսուցման գործընթացում, գնականության սկզբունքի հոգեբանական հիմնավորումը: Տարրական կրթության տեսության և պրակտիկայի զարգացումը: Բոլոր գիտությունների պարզագույն էլեմենտները: Տարրական դպրոցում ուսումնական առարկաների, մասնավոր մեթոդիկաների հիմունքների ստեղծումը: «Լինհարտ և Հերտրուդա», «Հերտրուդան ինչպես էր սովորեցնում իր երեխաներին», «Կարապի երկը», «Ուսմունք թվի մասին» աշխատությունները: <u>Ա.Դիստերվեգ, Հերբարտ</u> 1. Դիստերվեգի դիդակտիկական հայացքները հիմնված բնահարմարության սկզբունքի վրա: Դիստերվեգը զարգացնող ուսուցման և ուսուցչի մասին: 2. Ի. Հերբարտը ուսուցման պրոցեսի կառուցվածքի և նրա աստիճանների մասին : Հերբարտը բարոյական դաստիարակության բովանդակության մասին: 3. Հերբարտի մանկավարժության ազդեցությունը դաստիարակության և ուսուցման պրակտիկայի վրա: Ռուսական դպրոցը 18-րդ դարում: Մ.Լոմոնոսով Լոմոնոսովի դերը ռուս մանկավարժական մտքի զարգացման գործում: Լոմոնոսովի դերը գիտության և մանկավարժական մտքի զարգացման գործում; <u>Ռուսական դպրոցը 19-րդ դարում:Ն. Պիրոգով, Լ.Տոլստոյ</u> 1. Մանկավարժական գործիչները, լուսավորիչների գաղափարները (19-րդ դ.) Վ.Գ.Բելինսկին դաստիարակության մասին: 2 Ն.Հ.Պիրագովի մանկավարժական գաղափարները «Կյանքի հարցեր» հոդվածը: Համամարդկային դաստիարակության գաղափարները: 3. Լ.Ն.Տոլստոյի մանկավարժական գաղափարները և գործունեությունը: Յասնայա Պոլյանայի դպրոցը.ազատ դաստիարակության սկզբունքների կիրառումը: «Այբենարան»-ի կազման սկզբունքները, բովանդակությունը: Նրա մանկավարժական համակարգի առանձնահատկությունները:
--	--

	<u>Կ.Դ.Ուշինսկի</u> 1. Կ.Դ.Ուշինսկին գիտական-մանկավարժության հիմնադիր, ժողովրդայնության գաղափարը որպես դաստիարակության և կրթության հիմք: 2. Մանկավարժությունը որպես գիություն և արվեստ: «Մանկավարժական մարդաբանություն»: 3. Բարոյական դաստիարակության հիմունքների մշակումը: Ուշինսկու գաղափարները նախնական կրթության վերաբերյալ և դրանց պրակտիկ կիրառումը դասագրքերում և ձեռնարկներում: 4. Տարրական դպրոցի ուսուցիչների պատրաստման համակարգը: Ուշինսկու ազդեցությունը գիտական մանկավարժության և տարրական դպրոցի զարգացման վրա: <u>Ա.Մակարենկո</u> Աշխատանքային դաստիարակության տեսության մշակումը: Մակարենկոն կոլեկտիվի մասին՝ “Դրոշներ աշտարակի վրա”: 1. Աշխատանքային դաստիարակության տեսության մշակումը: 2. Մակարենկոն կոլեկտիվի մասին՝ “Դրոշներ աշտարակի վրա”: 3. Մակարենկոն ընտանեկան դաստիարակության մասին: «Մանկավարժական պոեմ»: <u>Մինչևմեսրոպյան հայագիր դպրոցները, Մ.Մաշտոց</u> 1. Դպրոցն ու դաստիարակությունը մինչև Մեսրոպյան հայագիր դպրոցը: 2. Տեղեկություն հայկական լեռնաշխարհի և հայ ժողովրդի սկզբնավորման և կազմավորման պատմության վերաբերյալ: 3. Դաստիարակությունը ն/դ հասարակարգում և ստրկատիրության նախնական շրջանակում: Դաստիարակությունը կապված մարդու կյանքի, մեծերի և փոքրերի համատեղ աշխատանքի հետ /հաշվառելով տարիքային և սեռային առանձնահատկությունները/: Ընդօրինակման դերը դաստիարակության մեջ: Ավագ սերնդի կանխամտածված ներգործությունը որպես ուսուցման նախնական ձև: Գեղամա լեռների իմաստային ժայռապատկերները/աստղադիտարան, աստղային երկինք, երկրագնդի գնդաձևության պատկերում/: Մեծամորի մետաղաձուլարանը, աստղադիտարանը որպես անվերապահ լինելիության գրավական: Դաստիարակության բովանդակությունը դպրոցից դուրս հիմնականում եղել է աշխատանքային և ռազմաֆիզիկական: Դաստիարակությունն
--	---

	ու դպրոցը Ուրարտուի /Արարատյան/ պետության և հայկական առաջին թագավորության ժամանակաշրջանում/ մինչև 4-րդ դարավերջ/։ Մշակույթը, տնտեսությունը, սեպագիրը, դպրոցները / Մեյհանական/ նախասահմանված աշխարհիկ և հոգևոր ավագանու համար։ Դաստիարակության և կրթության բովանդակությունը՝ մտավոր, բարոյական, գեղագիտական, վերնախավի համար նաև ռազմաֆիզիկական։ Հայկական դպրոցների հետագա զարգացումը, Երվանդունիների թագավորության և հելլենիզմի ժամանակաշրջանում. / Ողյումպ քուրմ, Տիրան,Արտավազդ/։ Դպրոցի տիպերը; Մեյհանական նշանագրերը։ Դաստիարակության և կրթության բովանդակությունը հելլենիստական դպրոցներում-մտավոր, բարոյական, գեղագիտական, որոշ չափով ֆիզիկական։ Մեյհանական դպրոցներում – մտավոր, բարոյական, գեղագիտական, կրոնական։ Ուսուցումը նախատեսված է եղել միայն տղաների համար։ Քրիստոնեության մուտքը. մեյհանական դպրոցների փակումը / 3-րդ դարավերջ, 4-րդ դարասկիզբ/։ Քրիստոնեական վարդապետությունը քարոզող դպրոցների բացումը։ 354թ. Աշտիշատի կանոնադիր ժողովը։ Դպրոցն ու դաստիարակությունը 5-10-րդ դարերում <u>Ա. Շիրակացու դպրոցը։ Ս. և Ս. Սյունեցիներ։ Գ. Մագիստրոս</u> 1. Անանիա Շիրակացի – 7-րդ դ.ճշգրիտ գիտությունների զարգացումը։ Նրա գիտական և մանկավարժական գործերը։ 2. Ստեփանոս և Սահակադուխտ Սյունեցիներ /8-րդ դար/։ Նրանց գիտական և մանկավարժական գործունեությունը, մասնագիտական երաժշտական դպրոցի բացումը։ 3. Դպրոցի և մանկավարժական մտքի զարգացումը հայկական վերածննդի ժամանակաշրջանում։ Գր.Մագիստրոս 990-1058թթ./,Հովհ. Իմաստասեր Սարկավազ / 1045-1129թթ./, նրանց մանկավարժական հայացքները։ Դպրոցական ցանցի ընդարձակումը, ուսուցման բովանդակությունը, մեթոդները, սկզբունքները,դասի կազմակերպման ձևերը։ Նոր դասագրքերը /քերականություն, թվաբանություն/։ <u>Հ.Իմաստասեր։ Անիի և Հաղպատի դպրոցները</u> 1. Հովհ. Իմաստասեր Սարկավազ (1045-1129թթ.) նրանց մանկավարժական հայացքները։ Դպրոցական ցանցի ընդարձակումը, ուսուցման բովանդակությունը, մեթոդները, սկզբունքները,դասի կազմակերպման ձևերը։ Նոր դասագրքերը /քերականություն, թվաբանություն/։ 2. Անիի դպրոցները։
--	--

	3. Հաղպատի դպրոցները: <u>Ն. Շնորհալի, Մ.Գոշ</u> 1. Ներսես Շնորհալի, Պահլավունի (1101-1173թ.): Դպրոցի քննադատությունը, նոր ոճով աշխատանքների կազմակերպումը: Շնորհալու Առակ-հանելուկները, դրանց կրթադաստիարակչական նշանակությունը: 2. Մխիթար Գոշ (1130-1213թթ.): Գետիկի և Նոր Գետիկի դպրոցներ: «Դատաստանագիրք Հայոց»-ում լուսավորության հարցերը: Գոշի առակների դաստիարակչական նշանակությունը Գլաձորի, Տաթևի համալսարան: Ե.Նչեցի Գ. Տաթևացի 1. Եսայի Նչեցի (1250/54-1338թթ.): Գլաձորի համալսարան: Ուսուցչի, սովորողների աշխատասիրության, ինքնուրույնության, անհատի ձևավորման գործում բարոյական գործունեության մասին: Նչեցու դիդակտիկական հայացքները: 2. Գրիգոր Տաթևացի (1346-1409թթ.). Մանկավարժական հայացքները: «Մահմանադրություն դաստիարակության» գիրքը: Անձի ձևավորման գործում դաստիարակության միջավայրի և ժառանգության դերի գնահատումը՝ «Լվացած մագաղաթ կամ մաքուր պնակիտ»: Տարիքային պարբերացումն ըստ Տաթևացու: Ուսուցչի դերի գնահատումը: Նրա ետադիմական հայացքները կանանց կրթության և մարմնական պատիժների հարցում Մասնագիտական դպրոցներ, Արհեստագործական ուսումնարաններ 1. Ժամանակաշրջանը և դպրոցի մանկավարժության վիճակը: Ցարիզմի և թուրքական բռնապետության ազգահալած քաղաքականությունը: Բարեգործական ընկերությունները: Հայ ուսուցիչների 1882թ.առաջին համագումարը: Ուսուցչական կադրերի պատրաստման հարցերը և ուսումնական հաստատությունները: Հայ պարբերական մամուլը: «Դաստիարակ», «Դպրոց», «Մանկավարժական թերթ», «Մանկավարժանոց», «Պսակ», «Աղբյուր» և այլ հանդեսներ: Գիշերօթիկ դպրոց, դպրոց-որբանոցներ: Արհեստագործական ուսումնարաններ, ուսուցման բովանդակությունը: Ռ. Պատկանյանի «Արական արհեստագործական ուսումնարանը, Ռ.Պատկանյան (1830-1892թթ.)- մանկապարտեզի, արհեստագործական ուսումնարանների և աղջիկների դաստիարակության, դպրոցական գործի կազմակերպում: 2. Մ. Խրիմյանի և Ս. Վիչենյանի արհեստագործական ուսումնարանները», Սանասարյան վարժարան:
--	---

	3. Ծաղկոց-մանկապարտեզ. I մանկապարտեզ նոր տիպի (ֆրյոբելյան) 1882թ. Թիֆլիս, հետագայում՝ Եևան-Ալեքսանդրապոլ, Ջմյունիա, Կ.Պոլիս: Դպրոցի և լուսավորության ասպարեզի ականավոր գործիչներ: Դպրոցը հայկական գաղթավայրերում 1. Դպրոցի վիճակը հայկական գաղթավայրերում: 1512 թ. Վենետիկում հայերեն առաջին գրքի տպագրությունը: Մխիթարյանների լուսավորչական գործունեությունը, դպրոցների հիմնումը: (Մխիթարյան միաբանություն): 2. Մովսես Բաղրամյանի և Շահամիր Շահամիրյանի մոտեցումը լուսավորության գործին որպես ազգային ազատագրական պայքարի միջոց «Նոր տետրակ», «Որոգայթ փառաց» աշխատությունները: <u>19-րդ դարի ճեմարանները</u> 1. Մոսկվայի Լազարյան ճեմարան (1815թ.): Էջմիածնի Գևորգյան (1874թ.) և Սկյուտարի (1838թ.) ճեմարանները: Ներկայացնել նրանց հիմնադիրներին և նրանց դերը հայ դպրոցի լուսավորության գործում: <u>Ներսիսյան դպրոց - Հ. Ալամդարյան</u> Ալամդարյանը որպես Թիֆլիսի Ներսիսյան դպրոցի առաջին տեսուչ: Լազարյան ճեմարանում նրա կատարած բեղմնավոր աշխատանքը և բարեփոխումները կրթության գործում <u>Խ.Աբովյան</u> 1. Աբովյանը որպես աշխարհաբարի հիմնադիր: 2. «Նախաշավիղ», «Պատմություն Տիգրանի» աշխատությունները: 3. Աբովյանի մանկավարժական հայացքները: Աբովյանը ֆիզիկական և աշխատանքային դաստիարակության մասին: <u>Ղ. Աղայան</u> 1. Աղայանի մանկավարժական գործունեությունը: 2. Աղայանի դասագրքերը: 3. Երեխաների անհատական, տարիքային առանձնահատկությունների, մեթոդների, սկզբունքների հաշվառումը: <u>Հայկական դպրոցը սփյուռքում</u> 1. Սփյուռքահայ դպրոցների դերն ու կարևորությունը երեխաների հայեցի դաստիարակության գործում: 2. Աշխարհասփյուռ հայ դպրոցների կարևորությունը: <u>Գ.Էդիսյան, Ա. Շավարշյան, Գ. Նազիկյան</u> 1. Մանկավարժության պրոֆեսոր Գ. Էդիսյանը 1903թ. ավարտելով Գևորգյան ճեմարանի դասարանական դասընթացը 1 տարի անց մեկնում է Գերմանիա, սովորում է Էնայի, իսկ
--	--

	հետո Լայպցիկի համալսարաններում: Բեռնի համալսարանում պաշտպանում է «Քննադատություն Յիլլերի ձևական աստիճանի» դոկտորական դիսերտացիան: Վերադառնալով հայրենիք աշխատում է Գևորգյան ճեմարանում, Ներսիսյան դպրոցում, ապա Երևանում: Նրա հեղինակությամբ 1930-ական թ. լույս են տեսնում 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ դասարանների «Հայոց լեզու» դասագրքերը: 2. Շավարշյանը հեղինակել է 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ դասարանների «Կյանք և հաշիվ» թվաբանության դասագիրքը: Կազմել է հայ մանկավարժության պատմության ամբողջական դասընթացը, կազմել է մանկավարժության պատմություն քրեստոմատիա-ձեռնարկները: 1958թ. լույս է տեսել Շավարշյանի «Հայ մանկավարժների»-Ա և Բ գրքերը: 3. Ա. Մովսիսյանի կատարաշ աշխատանքը «Հայ դպրոցի և մանկավարժական մտքի պատմության» մշակման գործում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	1. Յ. Ռ. Միմոնյան «Հայ մանկավարժության պատմություն» 2006 2. Խ. Աբովյան «Պատմություն Տիգրանի կամ բարոյական խրատներ հայ մանուկներին» 3. Յան Ամոս Կոմենսկի «Մեծ դիդակտիկա», 4. Ն. Ա. Կոնսանտինով, Ե. Ն. Մեդինսկի, Մ. Ֆ. Շաբաևա «Մանկավարժության պատմություն»,

	5. Կ. Դ. Ուշինսկի «Մանկավարժական ընտիր երկերե, 2 հատոր, Երևան, 1958թ1959թ. 6. Ժ.Ժ. Ռուստ «Էմիլ կամ դաստիարակության մասինե, 2 հատոր, Երևան, 1960թ., 1962թ. 7. Յ. Ռ. Սիմոնյան «Հայ մանկավարժության պատմություն», 2 հատոր, Երևան, 1988 և 2000թ. 8. Յ. Ռ. Սիմոնյան «Ակնարկներ հայ դպրոցի և մանկավարժական մտքի պատմությունից», Երևան, 1971թ. 9. Ա. Խ. Մովսիսյան «Ուրվագծեր հայ դպրոցի և մանկավարժության պատմության», Երևան, 1958 թ.
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-137-Մանկավարժական ժամանակակից տեսություններ			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	18
			Մեմինար	24
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	Ձևավորել ուսանողների գիտական աշխարհայացքը, ընդլայնել նրանց մանկավարժական մտահորիզոնը, կատարելագործել մանկավարժական վարպետությունը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ Ժամանակակից մանկավարժական տեսությունների ընդհանուր բնութագրերը: ☐ Մանկավարժության տեսաբանների հայեցակարգերը, ☐ Մարդու մտածողության տեսակներին, պահանջմունքներին, ☐ Զարգացման «մերձավոր և ակտուալ գոտիներ», ☐ «Ճանաչողության հոգեբանություն», ☐ «Տեխնիկական ուսուցման», «Բազմաբնույթ մտածողության», ☐ «Քննադատական մտածողության», ☐ «Պահանջմունքների ստորակարգության» <i>Հմտություն</i> ☐ մանկավարժական տեսությունների բնութագրմանը, ☐ տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում: <i>Կարողունակություն</i> ☐ ներկայացնել ժամանակակից մանկավարժության տեսությունները, ☐ արդյունավետ օգտվել մանկավարժության տեսություններից, ☐ հիմնավորել տեսություններից համալիր օգտվելու անհրաժեշտությունը:			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 ☐ Մանկավարժական տեսությունների համառոտ բնութագիրը:			

	Թեմա 2 ☐ Ջոն Դյուիի պրագմատիստական մանկավարժության տեսությունը: Թեմա 3 ☐ Լև Վիգոտսկու ճանաչողության զարգացման տեսությունը: Թեմա 4 ☐ Ժան Պիաժեի ճանաչողության զարգացման տեսությունը: Թեմա 5 ☐ Ռուդոլֆ Շտայների տեսությունը, մանկավարժական գործունեությունը: Թեմա 6 ☐ Հովարդ Գարդների բազմաբնույթ մտածողության տեսությունը: Թեմա 7 ☐ Աբրահամ Մասլոուի պահանջմունքների ստորակարգության տեսությունը: Թեմա 8 ☐ Բենջամին Բլումի ճանաչողության տեսությունը: Թեմա 9 ☐ Համագործակցային ուսուցում, քննադատական մտածողության տեսությունը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Ժամանակակից մանկավարժական մոտեցումներ, տեսություններ, մեթոդներ, գնահատում, ԱՅՌԵՔՄ, Երևան 2005: 2. Ժամանակակից մանկավարժական մոտեցումներ, Քսաներորդ դարի ժամանակակից տեսություններ, «Նոյան տապան», Երևան 2005: 3. Փիլիսոփայական բառարան, «Հայաստան»

	հրատարակչություն, Երևան-1975: 4. Բ. Թ. Վարդանյան, Մանկավարժական բառարան, Երևան-2001: 5. Ձեռնարկ ուսուցիչների պատրաստման համար, նոր մոտեցումներ ուսուցիչների պատրաստման գործընթացին, գործիմաց մոտեցում, տեսություն և պրակտիկա, ԱՅՌԵՔՍ, Երևան 2004: 6. http://doshkolnuk.com/sovremennye Современные педагогические теории воспитания и развития ребенка-дошкольника Լրացուցիչ 1. https://studopedia.org/10-68717.html Современные педагогические теории воспитания и развития ребенка 2. https://nsportal.ru/blog/shkola/obshcheshkolnaya-tematika/all/2011/11/04/sovremennypedagogicheskie-tehnologii Современные педагогические технологии
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-124-Ընդհանուր հոգեբանություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	26
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	30
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	Քննություն , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Առարկայի նպատակն է. 1. Ուսանողներին զինել հոգեբանության մասին գիտելիքներով: 2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, հոգեբանական և մեթոդական գիտելիքները: 3. Ուսանողներին գաղափար տալ ընդհանուր հոգեբանության օրինաչափությունների մասին: 4. Ընդհանուր հոգեբանության բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: 5. Նախապատրաստել հոգեբանական գիտությունների շարքի առարկաների (սոցիալական հոգեբանություն,			

	սոցիոլոգիա, սպորտային հոգեբանություն և այլն) հետագա առավել գիտական և լուրջ ուսումնասիրություններին:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ հոգեբանության սահմանումը, ☐ հոգեբանության առարկան, ☐ հոգեբանության հիմնական մեթոդները, ☐ հոգեբանության կողմից լուծվող հիմնական խնդիրները, ☐ գործունեության կառուցվածքը: ☐ իմացական գործընթացները՝ զգայություն, ընկալում, ուշադրություն, հիշողություն, մտածողություն, երևակայություն: ☐ մարդու հույզերն ու զգացմունքները, ☐ ըստ խառնվածքի դասակարգումը, յուրաքանչյուր տիպի առանձնահատկությունները: <i>Հմտություն</i> ☐ Տիրապետում է հոգեբանություն գիտության առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին: ☐ Տիրապետում է անձի և գործունեության կառուցվածքի մասին գիտելիքներին: ☐ Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ իմացական գործընթացների վերաբերյալ: ☐ Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ հուզականային գործընթացների վերաբերյալ: <i>Կարողունակություն</i> ☐ Ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, ☐ կիրառել ընդհանուր հոգեբանության հետազոտության մեթոդները, որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Հոգեբանության առարկան, արդի խնդիրները, մեթոդները: Թեմա 2 Հոգեբանության ծագումն ու զարգացումը, ներկա վիճակը, ճյուղերը, կառուցվածքը: Թեմա 3 Հոգեկանի ծագումն ու զարգացումը: Թեմա 4 Անձնավորություն : Թեմա 5 Միջանձնային հարաբերությունների հոգեբանություն: Թեմա 6 Գործունեության հոգեբանական բնութագիրը: Թեմա 7 Ուշադրություն: Թեմա 8 Հաղորդակցում և լեզու: Թեմա 9 Զգայություն:

	Թեմա 10 Ըմբռնում: Թեմա 11 Հիշողություն: Թեմա 12 Մտածողություն: Թեմա13 Երևակայություն: Թեմա 14 Հույզեր և զգացմունքներ Թեմա15 Խառնվածք,բնավորություն:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունաբար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Նալչաջյան Ա.Ա. Հոգեբանության հիմունքներ, Ե.1997 2. Ավանեսյան Հ., Հովհաննիսյան Հ., հովհաննիսյան Ս., Ասրիյան Է. Հոգեբանություն. դեմքեր, փաստեր/ Ուսումնական ձեռնարկ. Եր. ԵՊՀ հրատ. 2010,204 էջ 3. Психология. Учебное пособие под. Ред. Е. И. Рогова. М., 2005 3. Маклаков А. Г. Общая психология. М., 2007 4. СтоляренкоЛ. Д. Основы психологии. Ростов-на-Дону, 2005 5. Блейхер, Вадим Моисеевич, and Инна Вадимовна Крук. "Толковый словарь психиатрических терминов Լրացուցիչ 1. КАЗАКОВ Ю.Н, ЗОЛОТАРЁВА Г.К "ОБЩАЯ ПСИХОЛОГИЯ РАЗДЕЛ “ВВЕДЕНИЕ В ПСИХОЛОГИЮ” Конспект лекций." 2. Немов, Р. С. "Психология: учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: в 3 кн." М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС (2003). 3. http://www.uni.edu/tan/structuralism.htm

	4. http://psychology.about.com/od/historyofpsychology/a/schoolsthought.htm
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-057- Տարիքային և մանկավարժական հոգեբանություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	26
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	30
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	1. Ուսանողներին զինել մարդու օնոտոգենեզի զարգացման մասին գիտելիքներով: 2. Խորացնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, պրակտիկ, հոգեբանական և մեթոդական գիտելիքները: 3. Ուսանողներին գաղափար տալ մարդու զարգացման ֆիզիոլոգիականկան, սոցիալական և հոգեբանական օրինաչափությունների մասին: 4. Տարիքային և մանկավարժական հոգեբանության բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն ու ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: 5. Նախապատրաստել հոգեբանական գիտությունների ցիկլի առարկաների(սոցիալական հոգեբանություն, ընտանիքի հոգեբանություն, հոգեբանամանկավարժական խորհրդատվություն և այլն) հետագա ուսումնասիրություններին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ հոգեկանի զարգացման օրինաչափություններն ու նորագոյացությունները, ☐ յուրաքանչյուր տարիքային փուլի հոգեբանական բնութագիրը, ☐ ուսուցման և դաստիարակության կազմակերպման և իրականացման օպտիմալ եղանակները ☐ սոցիալական միջավայրի դերն ու ազդեցությունը անձի ձևավորման վրա:			

	<i>Հմտություն</i> • տարիքային և մանկավարժական հոգեբանության առարկային • տարիքային հոգեբանության ժամանակակից մեթոդներին, • հոգեբանամանկավարժական հետազոտության առանձնահատկություններին, • երեխաների հետ աշխատանքի առանձնահատկություններին <i>Կարողունակություն</i> բացահայտել հասարակության մեջ տեղ գտած բացասական երևույթները և ուսումնասիրել դրանց դրսևորման պատճառները, • անցկացնել հոգեբանամանկավարժական հետազոտություն, • խորհրդատվական աշխատանք իրականացնել չառաջադիմող և «դժվար» և «ռիսկի խմբի» աշակերտների հետ, • կատարել անձի հոգեբանական վերլուծություն, • կազմել աշակերտի և դասարանային կոլեկտիվի հոգեբանական բնութագիրը:
Դասընթացի բովանդակությունը	Դասընթացի ընդհանուր նկարագիրը Դասընթացում դիտարկվում են մարդու հոգեկանի զարգացման մեխանիզմները, օրինաչափությունները, հոգեկան զարգացման տարիքային դինամիկան, մանկավարժական գործունեությունը, ուսուցման և դաստիարակության հոգեբանությունը: Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել գիտելիքներով օնտոգենեզում հոգեկանի զարգացման մեխանիզմների և օրինաչափությունների, մարդու անձի հոգեկան զարգացման առանձնահատկությունների և տարիքային հոգեբանական առանձնահատկությունների մասին: Իսկ մանկավարժական հոգեբանությունը և հոգեբանությունը նպաստում են աշակերտների անձնային աճին, ինքնաճանաչմանը: Դասընթացը ընդլայնում է ուսանողների ընդհանուր տեսական, կիրառական և մեթոդական գիտելիքները, գաղափար է տալիս մարդու հոգեկան զարգացման օրինաչափությունների և դինամիկայի մասին: Տարիքային հոգեբանության բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքները և կարողությունները ուսանողը պատրաստ է կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: Թեմա 1. Տարիքային և մանկավարժական հոգեբանության առարկան, խնդիրները, մեթոդները: Տարիքային և մանկավարժական հոգեբանության՝ որպես գիտության սահմանումը: Ուսումնասիրման օբյեկտը, տարիքային հոգեբանության հիմնական բաժինները. նորածնություն, մանկիկություն, վաղ մանկություն, նախադպրոցական, կրտսեր դպրոցական տարիք,

	դեռահասություն, վաղ պատանեկություն: Իսկ մանկավարժական հոգեբանության բաժիններից՝ ուսուցման, ուսուցչի և դաստիարակության հոգեբանություն: Մանկավարժական հոգեբանությունն ուսումնասիրում է հոգեկանի զարգացումը ուսուցման և դաստիարակության պրոցեսում: Տարիքային հոգեբանության կապը այլ գիտությունների հետ: Թեմա 2. Մանկիկային և վաղ մանկական տարիքի հոգեկան զարգացման առանձնահատկությունները: Վաղ տարիքի երեխաների զարգացման սոցիալական իրադրությունը: Առարկայական-գործիքային գործունեության զարգացումը վաղ մանկության տարիքում: Երեխայի ճանաչողական ոլորտի կայացումը, անձնային ոլորտի ձևավորումը, խոսքի զարգացումը վաղ մանկության տարիքում: Երեք տարեկանի ճգնաժամը: Թեմա 3. Հոգեկան զարգացումը նախադպրոցական և կրտսեր դպրոցական տարիքում Նախադպրոցականի զարգացման սոցիալական իրադրությունը: Նախադպրոցականի առաջատար գործունեությունը: Խաղի ազդեցությունը երեխայի հոգեկան զարգացման վրա: Նախադպրոցականի իմացական ոլորտի զարգացման առանձնահատկությունները, խոսքի զարգացումը, հուզական ոլորտի և կամքի զարգացումը որպես վարքի կառավարման ընդունակություն: Նախադպրոցականի անձի ձևավորումը և հարաբերությունների և հաղորդակցման առանձնահատկությունները: Նախադպրոցական տարիքի հիմնական հոգեբանական նորագոյացությունները: Երեխայի հոգեբանական պատրաստությունը դպրոցական ուսուցմանը: Կրտսեր դպրոցականի զարգացման սոցիալական իրադրությունը, հաղորդակցման և հարաբերությունների առանձնահատկությունները: Կրտսեր դպրոցականի սոցիալական կարգավիճակը և Ես-կոնցեպցիան: Կրտսեր դպրոցականի ուսումնական գործունեությունը, իմացական ոլորտի զարգացումն ու առանձնահատկությունները: Կրտսեր դպրոցական տարիքի հիմնական հոգեբանական նորագոյացությունները: Թեմա 4. Անձի ձևավորման և զարգացման հոգեբանական առանձնահատկությունները դեռահասության տարիքում: Դեռահասների զարգացման ժամանակակից սոցիալական իրադրությունը: Դեռահասության տարիքի ճգնաժամը: Փոփոխություններ դեռահասի ֆիզիկական զարգացման մեջ: Դեռահասների սեռական նույնականացումը /իդենտիֆիկացիան/: Դեռահասի Հարաբերությունները մեծահասակների և հասակակիցների հետ: Փոփոխությունները դեռահասների
--	--

	կոգնիտիվ ոլորտում: Դեռահասների առաջատար գործունեությունը: Դեռահասի մոտիվացիոն-պահանջմունքային ոլորտի առանձնահատկությունները: Մեծության զգացումը դեռահասության տարիքում: Դեռահասի անձի առանձնահատկությունները: Բնավորության շեշտվածություն: Թեմա 5. Անձի ձևավորման և զարգացման հոգեբանական առանձնահատկությունները պատանեկության տարիքում: Պատանեկությունը որպես զարգացման և ինտեգրացիայի փուլ: Կոգնիտիվ փոփոխությունները պատանեկության տարիքում: Մասնագիտության ընտրություն: Ավագ դպրոցականի առաջատար գործունեությունը: Փոխհարաբերությունները շրջապատողների հետ պատանեկության տարիքում: Թեմա 6. Ուսուցչի հոգեբանություն: Ուսուցիչը ուսումնական գործընթացի կազմակերպիչ: Ուսուցիչի դերը աշակերտների փոխհարաբերությունների ձևավորման գործում: Ուսուցչի մասնագիտական գործունեության կարևոր գործոնները /իմացական, կառուցողական, կազմակերպչական, կոմունիկատիվ: Պատկերացում տալ մանկավարժական ընդունակությունների, մանկավարժական տակտի, հեղինակության, դիրքորոշումների և այլ կարևոր կողմերի մասին, որոնք ապահովում են ուսուցչի աշխատանքի արդյունավետությունը: Թեմա 7. 8. Ուսուցման և դաստիարակության հոգեբանություն: Ուսուցումը որպես երկկողմանի պրոցես: Ուսուցումը գիտելիքների, հմտությունների, կարողությունների ձեռքբերման պրոցես: Գիտելիքների արդյունավետ յուրացումը հիմնականում կախված է երեք գործոններից՝ ա. ինչ են սովորեցնում, բ. ինչպես են սովորեցնում, գ. ում են սովորեցնում: Ի վերջո, շատ կողմեր կան, որոնց պետք է անդրադառնալ և պետք է ուսուցանել դաստիարակելով և ընդհակառակը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման

	և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Բալյան Ա., Մանկավարժական հոգեբանության հարցեր, Երևան, 1983, 456 էջ 2. Սովետահայ հոգեբանություն, Ընտեր էջեր,, կազմ. Թուրունջյան Հ., Երևանի համալս., հրատ., 1988, 528 էջ 3. Տարիքային և մանկավարժ. հոգեբանություն, խմբ. Ա. Պետրովսկի, Ե., 1977, 398 էջ 4. Ղազարոսյան Ա., Ս. Սեդրակյան, Հոգեբանական թեստերի և զարգացնող վարժությունների ժողովածո և, Զանգակ հրատ., Ե., 2015, 188 էջ 5. Ղազարոսյան Ա., Ս. Սեդրակյան, Հոգեբանական աշխատանքները ուսումնական հաստատություններում, մեթ. Ձեռնարկ, Ե., 2016, 184 էջ 6. Ղազարոսյան Ա., Հոգեբանական աշակցություն ուսուցիչներին, ուս. Ձեռնարկ,, Վանաձոր, 2019, 208 էջ 7. Гамезо М.В., Петрова Е.А., Орлова Л.М. Возрастная и педагогическая психология М 2004 8. Детская психология, под ред. Я. Коломинского, Е. Панько, Минск, 1988, 399 с. 9. Крайг Г. Психология развития 1 7- е изд., Питер 2003, 992 с. 10. Мир детства, Младший школьник, сост. А. Захарова, В. Словодчиков, 2-е изд., М., 1988, 272 11. Мухина В.С. Возрастная психология М. 1999 12. Обухова Л.Ф. Возрастная психология М. 2004 13. Психология, Словарь, под ред. А. Петтовского, М. Ярошевского, изд. 2-е, М., 1990, 494 с. 14. Проблемы общей, возрастной и педагогической психологии, под ред. В. Давыдова, М., 1978, 238 с. 15. Фридман Л., Волков К., Психологическая наука – учителю, М., 1985, 224 с Լրացուցիչ 1. Мухина В.С. Возрастная психология М. 1999

	2. Немов Р.С. Психология книга 2 м.2004 3. Нью Комб Развитие ребенка 4. Обухова Л.Ф. Возрастная психология М. 2004 5. Психология, Словарь, под ред. А. Петтовского, М. Ярошевского, изд. 2-е, М., 1990, 494 с. 6. Проблемы общей, возрастной и педагогической психологии, под ред. В. Давыдова, М., 1978, 238 с. 7. Фридман Л., Волков К., Психологическая наука – учителю, М., 1985, 224 с
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ - 177 Մասնագիտական կողմնորոշման հիմունքներ			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	14
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգարք</u>			
Դասընթացի նպատակը	Զինել ապագա սոցիալական մանկավարժին այնպիսի գիտելիքներով, որոնք կօգնեն նրան խորհրդատվական աշխատանք իրականացնել դպրոցահասակ երեխային մասնագիտության ճիշտ ընտրության հարցում			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> Իմանա ☐ ☐ մասնագիտության ընտրության հարցում տեղին խորհրդատվություն կատարելու գիտական հիմնավորումները, ☐ մասնագիտության ընտրության հարցում տեղին խորհրդատվություն կատարելու գիտական հիմնավորումները, ☐ մասնագիտության ընտրության միջացառումների համակարգը <i>Հմտություն</i> Տիրապետի ☐ ☐ սանի ընդունակությունները, մասնագիտության ընտրու			

	թյան դրդապատճառները բացահայտող մեթոդներին <i>Կարողունակություն</i> Կարողանա ☐ ☐ ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, ☐ տալ սոցմանկավարժական խորհրդատվություն մասնագիտական կողմնորոշման հարցերի վերաբերյալ տարբեր տարիքի երեխաներին և նրանց ծնողներին, ☐ օգնություն ցույց տալ դժվար դաստիարակվող երեխաներին, ծնողներին ուսուցիչներին, ☐ որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ: ☐ կատարել ախտորոշում և խորհրդատվություն, մասնագիտության ընտրության պահանջարկը որոշելու կարողություն
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա1.-Երիտասարդության մասնագիտական կողմնորոշումը, որպես հասարակության սոցիալ տնտեսական զարգացման պահանջմունք: Մասնագիտության կողմնորոշման գիտական հիմունքները Թեմա2 Պրոֆեսիոգրամ,Անձի գործոնը և մասնագիտական կողմնորոշումը: Մասնագիտության ընտրության դրդապատճառները Թեմա3 Հետաքրքրությունները և մասնագիտական կողմնորոշումը:Ընդունակությունները և մասնագիտական կողմնորոշումը: Թեմա 4 Մասնագիտական կողմնորոշման համակարգը հանրակրթական դպրոցում Մասնագիտական կողմնորոշման սոցիալ-մանկավարժական խորհրդատվության անցկացման մեթոդիկան Թեմա 5 Սոցիալական մանկավարժի մեթոդական աշխատանքը մանկավարժական կոլեկտիվի հետ: Թեմա 6 Դպրոցի և ընտանիքի համագործակցությունը մասնագիտական կողմնորոշման աշխատանքներում: Սոցիալական մանկավարժի մասնագիտական կողմնորոշման աշխատանքի պլանավորումը և ղեկավարումը: Ընտանիքի գործոնը մասնագիտական կողմնորոշման հարցերում:Դպրոցի գործոնը մասնագիտության ընտրության հարցում Թեմա 7 Հանրակրթական դպրոցի կապը միջնակարգ մասնագիտական հաստատության հետ /ՄՄՀ Դպրոցի և բուհի համագործակցությունը մասնագիտական կողմնորոշման աշխատանքում: Թեմա 8 -Սովորողների մասնագիտական կողմնորոշման առաջնահերթ խնդիրները հանրակրթական դպրոցի

	բարեփոխումների ներկա փուլում:			
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգաթղթեր)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:			
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Ա.Ա. Լալայան – Պրոֆեսիայի ընտրության հիմունքներ 1992 2. .Թադևոսյան, Ա. Խառատյան , Կարիերայի պլանավորման գործընթաց, ՆՊՃՀ, Երևան, 2002 3. Կ. Գևորգյան, Ա. Թադևոսյան, Ժամանակի և սրբեսի կառավարում, ՆՊՃՀ, Երևան, 2003 4. Ե., Л.В. Ботякова – Учебно – методический кабинет профориентации, М. 5. С.Н. Чистякова – Учебник профориентации М. 1987 Լրացուցիչ- 1. Захаров Н.Н. “Профессиональная ориентация школьников: учебное пособие для студентов”. – М.:1988			

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ – 176 Մանկավարժական հետազոտության մեթոդոլոգիա և մեթոդներ			
Դասընթացի հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14

			Մեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաք</u>			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողների մեջ ձևավորել գիտելիքներ, կարողություններ և հմտություններ մանկավարժական հետազոտությունների կազմակերպման և իրականացման ուղղությամբ			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> Իմանա ☐ հետազոտության մեթոդաբանության էությունը, ☐ հետազոտության պրոբլեմի ընտրությունը և հիմնավորումը, ☐ մանկավարժական հետազոտության հիմնական փուլերը, ☐ մանկավարժական հետազոտության մեթոդները, ☐ մանկավարժական գիտափորձի տեսությունը և պրակտիկան, ☐ մանկավարժ-հետազոտողի կոմպետենցիաները: <i>Հմտություն</i> <i>տիրապետի</i> ☐ հետազոտության անցկացման տեխնիկային և մեթոդիկային, ☐ հետազոտության անցկացման հիմնական փուլերին, ☐ վերլուծելու և համադրելու հմտությամբ: <i>Կարողունակություն</i> <i>կարողանա</i> ☐ տարբերակել մեթոդաբանություն, հետազոտության մեթոդ, գիտական կանխատեսում, վարկած, հետազոտության օբյեկտ, «հետազոտության համակարգ հասկացությունները ☐ գործնականում կիրառել յուրացված գիտահետազոտական մեթոդները, ☐ ձևակերպել հտազոտության հիմնահարցը, առաջատար գաղափարը և վարկածը, ☐ իրականացնել փորձարարություն:			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Մեթոդոլոգիան և մանկավարժությունը, Թեմա 2 Հետազոտության պրոբլեմի ընտրությունը և հիմնավորումը, Թեմա 3 Մանկավարժական հետազոտության հիմնական փուլերը, Թեմա 4 Մանկավարժական հետազոտության			

	մեթոդները, Թեմա 5 Մանկավարժական գիտափորձի տեսությունը և պրակտիկան
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Краевский В.В., Методология педагогики, Ч. 2001 2. Федотова Г.А., Методология и методика педагогических исследований, В.Новгород, 2010 Լրացուցիչ- 1. Փիլիսոփայության հիմունքներ Սպիրկինի խմբ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ - 153 Մանկավարժական վարպետություն և էթիկա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	14
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգարք</u>			

Դասընթացի նպատակը	Նպատակն է ձևավորել բարոյական արժեքային կողմնորոշումներ մասնագիտական արդյունարար մանկավարժական գործունեություն ծավալելու նպատակով:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<i>Գիմանա.</i> - Մանկավարժական էթիկայի էությունը, կատեգորիաները: <i>Կկարողանա.</i> - Կառուցել բարոյական հարաբերություններ: <i>Կտիրապետի.</i> - Կոնֆլիկտների լուծմանը, ուսուցիչ-աշակերտ հարաբերությունների կարգավորմանը, բարոյական մշակույթին:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Մանկավարժական վարպետության տարրերը: Թեմա 2. Մանկավարժական էթիկայի օբյեկտը և առարկան: Թեմա 3. Մանկավարժական էթիկայի կատեգորիաները: Թեմա 4. Բարոյական գիտակցություն և բարոյական հարաբերություններ: Թեմա 5. Մանկավարժական հաղորդակցում: Թեմա 6. Մանկավարժական տակտ: Թեմա 7. Մանկավարժի բարոյական արժեքային կողմնորոշումները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ - գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, - ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, - դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝

	առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	1. Разин А. В. Этика: Учебник для вузов. - 3-е изд., перераб. Москва: Академический Проект, 2006. - 624 с. 2. Этика: Энциклопедический словарь / Под ред. Р. Г. Апресяна, А. А. Гусейнова. Москва: Гардарики, 2001. 3. Հայրապետյան Ս. Գ., Գործարարության բարոյականություն և վարվելակարգ, Եր 2003 4. Профессиональная этика: учеб. Пособие. , Волгоград, 2002

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-138- Համեմատական մանկավարժություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	14
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին ծանոթացնել տարբեր երկրների կրթական, տնտեսական, մշակութային, քաղաքական, սոցիալական ինստիտուտներին, միջազգային կրթական համակարգերի համեմատական վերլուծությամբ առանձնացնել առաջավորը, կիրառելին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.			
	<i>Գիտելիք</i>			
	Գիտի ☐			
	☐ համեմատական մանկավարժության ծագումն ու զարգացումը,			
	☐ համեմատական մանկավարժության առարկան,			

	խնդիրները և գործառույթները, ☐ համաշխարհային կրթադաստիարակչական համակարգի խնդիրները, ☐ Անգլիայի, ԱՄՆ-ի, Ճապոնիայի, Գերմանիայի Իսրայելի, Ֆինլանդիայի, Շվեդիայի կրթահամակարգերը և դրանց առանձնահատկությունները, ☐ սփյուռքահայության կրթության կազմակերպումը: <i>Հմտություն</i> Տիրապետում է ☐ ☐ կրթահամակարգերի մեկնաբանմանը, ☐ համեմատական մանկավարժության մեթոդներին, ☐ ակադեմիապես վերլուծելուն: <i>Կարողություն</i> Կարողանում է ☐ ☐ կիրառել համեմատական մանկավարժության մեթոդները, ☐ ուսումնասիրել կրթահամակարգեր, վերլուծել, դատողություններ անել, ☐ համեմատել, հակադրել կրթահամակարգերը:
Դասընթացի բովանդակությունը	<i>Համեմատական մանկավարժության ծագումն ու զարգացումը:</i> Պատմական ակնարկ համեմատական մանկավարժության ծագման շուրջ: Համեմատական մանկավարժությունը որպես ընդհանուր մանկավարժության ինքնուրույն ճյուղ <i>Համեմատական մանկավարժության առարկան, խնդիրները և գործառույթները:</i> Համեմատական մանկավարժության առարկան: Համեմատության ձևերը: Համեմատական մանկավարժության խնդիրները /մշտական և ժամանակավոր/: Համեմատական մանկավարժության գործառույթները: <i>Համեմատական մանկավարժության մեթոդները:</i> Փորձ /Էքսպերիմենտ/: Անկետավորում և հարցադրում: Հարցազրույցներ ու զրույցներ դպրոցականների և ուսանողների հետ: Վերլուծություն: Տեղեկատվության տարածում: Քանակական փաստերի որակական վերլուծություններ: <i>Համաշխարհային կրթադաստիարակչական համակարգերի խնդիրները: Բոլոնյան կրթական համակարգը:</i> Դպրոցական կրթությունը և զարգացման օպտիմալ ուղիների որոնման մի քանի խնդիրներ: Հիմնական դիդակտիկական հայեցակարգերը: Ուսուցման գլոբալ, մեծամասշտաբ նպատակը: Ուսուցման մի քանի տիպեր: Դպրոցական դաստիարակություն: Բոլոնյան կրթական համակարգ: <i>Կրթական համակարգը Ֆինլանդիայում:</i> Պատմական փաստերի և տվյալների վերլուծություն: Ֆինլանդիայի կրթական համակարգի բնութագրիչները: Ֆինլանդիայի կրթական

	համակարգի կառուցվածքը: <i>Շվեդիայի կրթական համակարգը:</i> Կրթության կազմակերպման սկզբունքները: Կառավարության դերը կրթության կազմակերպման գործում: Կրթության ֆինանսավորման համակարգը: Ուսումնական մոտիվացիա: Ուսումնական պլան: Կրթական համակարգի կառուցվածքն ու գործառության մեխանիզմները: <i>Ճապոնիայի, Գերմանիայի, Անգլիայի, ԱՄՆ-ի կրթական համակարգերը:</i> Անգլիայի կրթահամակարգը, դրա առանձնահատկությունները: ԱՄՆ-ի կրթահամակարգը, դրա առանձնահատկությունները: Ճապոնիայի կրթահամակարգը, դրա առանձնահատկությունները: Գերմանիայի կրթահամակարգը, դրա առանձնահատկությունները: <i>Իսրայելի կրթական համակարգը:</i> Իսրայելի կրթական համակարգի ընդհանրական պատկերը: Նախադպրոցական կրթություն: Դպրոցական կրթություն: Միջնակարգ կրթության կառուցվածքն ու առանձնահատկությունները: Արաբական կրթություն: Կրթական ինտեգրացիայի քաղաքականությունը: <i>Սփյուռքահայության կրթության որոշ հիմնահարցեր:</i> Լիբանանի և Սիրիայի հայկական եռաստիճան դպրոցները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Н.М. Назарова, Е. Н. Моргачева, Т. В. Фуряева,

	Сравнительная специальная педагогика, М. 2012 2. Е. И. Сахарчук, Стандарты высшего педагогического образования: достижения и проблемы, Высшее образование сегодня, 2004, №9. 3. Т. М. Дмитренко, Образовательные технологии в системе высшей школы, Педагогика №2, 2004. 4. Исмаилов Эльхон Эюб оглы, Сравнительно-педагогический анализ систем среднего профессионального образования Швеции и России, Калининград, 2004 5. Бражник Евгения Ивановна, Методологические подходы к исследованию образования в сравнительной педагогике, М., 2002 6. Б.И. Байденко, Образовательный стандарт. Опыт системного исследования, Новгород 1999. 7. Б. Вульфсон, З. Малькова, Сравнительная педагогика, Воронеж, 1996 8. Государственный образовательный стандарт высшего профессионального образования, Утвержден постановлением Правительства Российской Федерации от 12 августа, 1994 г. №940 Լրացնող 1□ Н. Е. Воробьев, И. С. Бессарабова, Особенности системы образования в Финляндии, Педагогика, 2006, 2. 2□ Ю. С. Дерябин, Финляндия один из мировых лидеров в образовании, Педагогика, 2004, 4. 4. В. Загвоздкин, Секрет финского успеха, Народное образование, 2006, 4. 5. В. Загвоздкин, Чем замечательна финская система образования, Директор школы, 2007, 10. 6. А. А. Маткин, Финская модель школьного образования, http://www.mschools.ru. 7. Система образования Финляндии, http://dic.edu.ru/information/national_systems/1544. 8. А. Давыдова, Учитесь в Финляндии, http://www.expert.ru/authors/1010. 9. D. J. Whiaker, Ten Years On: progress and problems in Finland's school reform. Comparative Education, Volume 19, N1, 1983. 10. G. L. Assibille, L. Gomez, Organisation and efficiency of education systems: some empirical findings, Comparative Education, Volume 36, N1, 2000
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-179 Հատուկ մանկավարժություն
Դասընթացին հատկացվող	4 կրեդիտ

կրեդիտը				
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	10
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	22
	Ինքնուրույն	64		
Ընդամենը	120			
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Հատուկ մանկավարժության մշակած մեթոդներով և հնարներով զարգացման խանգարում ունեցող անձին հնարավորինս ինքնուրույնության և անկախության հասցնելն է, մարդու զարգացման գործընթացի խանգարումների մանկավարժական միջոցներով փոխհատուցումը, վերականգնումը, սոցիալական վարքի համապատասխան ձևերի ձեռքբերումը: Անձի սոցիալականացումը և ինքնադրսևորումն է:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> <i>Գիտի.</i> - զարգացման խանգարումներ ունեցող երեխաներին վերաբերվող սոցիալ մանկավարժական օգնության կազակերպման և իրականացման բովանդակությունը և գործընթացի առանձնահատկությունները. <i>Հմտություն</i> <i>Տիրապետում է.</i> - հատուկ մանկավարժության ոլորտի տեսությանն ու գործնական հմտություններին: <i>Կարողություն</i> <i>Կարողանում է</i> - օժանդակել զարգացման խանգարումներ ունեցող երեխաներին, որակյալ կրթություն ստանալու համար ստեղծել մանկավարժական պայմաններ և ցուցաբերել հոգեբանամանկավարժական օգնություն			
Դասընթացի բովանդակությունը	Հատուկ մանկանարժության տեսական և մեթոդաբանական հիմքերը, օբյեկտը, առարկան, խնդիրները և նպատակը: Հատուկ մանկավարժության գիտական հիմնավորումները և կապը այլ գիտությունների հետ: Հոգեֆիզիկական			

	խանգարումների առաջացման պատճառները, արտահայտման բնույթը, ձևը, մեխանիզմները: • Հատուկ մանկավարժության ձևավորման և զարգացման պատմությունը: • Հատուկ կրթության համակարգի բարեփոխումները: Հոգեֆիզիկական զարգացման/ խանգարում (հաշմանդամություն) ունեցող անձանց նկատմամբ հասարակության վերաբերմունքը: Գնահատում: • Մտավոր զարգացման խանգարումներ ունեցող երեխաների կրթադաստիարակչական գործընթացի բովանդակությունն ու առանձնահատկությունները: • Զարգացման թույլ արտահայտված /ՀԶՀ/ խանգարումներով երեխաների հոգեկան զարգացման առանձնահատկությունները, ուսուցման և դաստիարակության հիմնահարցերը: • Լսողության խանգարումներ ունեցող անձանց կրթության հիմնախնդիրները, նրանց լուծման տեսությունը և պրակտիկան: • Տեսողության խանգարումներ ունեցող անձանց կրթության կազմակերպման հիմունքներ: • Հենաշարժողական համակարգի խանգարումներ ունեցող երեխաների հետ իրականացվող կրթադաստիարակչական աշխատանքների ուղղությունները: • Խոսքի և հաղորդակցման խանգարումներ. լոգոպեդական միջամտության առանձնահատկությունները: • Վարքի և հուզական խանգարումներով երեխաներ: Հոգեկան զարգացման առանձնահատկությունները, կրթության և դաստիարակության հիմնահարցերը: Աուտիզմ ունեցող երեխաներին ցուցաբերվող մանկավարժական օժնությունը, կրթության հիմնախնդիրները: • Զարգացման բարդ խանգարումներ ունեցող երեխաների հետ իրականացվող կրթական գործընթացի առանձնահատկությունները: • Զարգացման բարդ խանգարումներ ունեցող երեխաների հետ իրականացվող ԿԱՊԿՈՒ երեխաներ ունեցող ընտանիքների առանձնահատկությունները և ցուցաբերվող
--	---

	աջակցությունը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Հատուկ մանկավարժություն, -Ռ.Ն. Ազարյանի, Ա.Վ. Ավագյանի խմբ. Երևան 2016թ. 2. Специальная педагогика – Н.М. Назарова, Москва”, 2004г. 3. Основы коррекционной педагогики – А.Д. Гоннев, Н.И. Лифинцева, Н.В. Ялпаева, Москва 2002г. 4. И.П. Подласый – Курс лекции по коррекционной педагогике, Москва 2002г. 5. Դեֆեկտոլոգիայի հիմունքներ – Մինասյան Ա.Մ. Երևան, 1980թ. 6. Հատուկ մանկավարժության բառարան – Ռ.Ն. Ազարյան, Երևան 2001թ. Լրացուցիչ 1. Հատուկ մանկավարժություն և հոգեբանություն - «Գիտամեթոդական հոդվածների ժողովածու», Երևան 2003թ. 2. Ինչպես պահպանել և լավացնել երեխայի տեսողությունը – Ռ. Ն. Ազարյան, Զ.Վ. Սարգսյան, Երևան, 1994թ. 3. Детский церебральный паралич – Л.М.

	Шипицына, И.И. Мамайчук, Москва 2001г. 4. Н. В. Выготский – Основы дефектологии. Москва , 2005 5. Միջբուհական գիտամեթոդական հոդվածների ժողովածու – Հատուկ մանկավարժություն և հոգեբանություն թիվ 8, Երևան 2009 6. Ներառական կրթությունը Հայաստանում (հոդվածների ժողովածու) Երևան 2003 7. Հաշմանդամություն ունեցող երեխաների և երիտասարդների ներառում – (մեթոդաբանական ձեռնարկ), Երևան 2010:
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-142- Սոցիալական մանկավարժություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	22
			Մեմինար	20
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողների կողմից սոցիալական մանկավարժության որպես ինտեգրատիվ գիտության տեսական դրույթների, սոցիալական դաստիարակության և սոցիալականացման վերաբերյալ տեսական ու գործնական գիտական գիտելիքների յուրացումը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք - Սոցիալ-մանկավարժության բնագավառի տեսական և գործնական գիտական գիտելիքներ, ծանոթ լինի սոցիալ-մանկավարժության ծագման և զարգացման պատմությանը, արդի զարգացման միտումներին և հեռանկարներին: - Ունենա համակողմանի և համակարգված գիտելիքներ մասնագիտական ոլորտում:			

	• Իմանա մասնագիտացման ոլորտի նորագույն տեսությունները և դրանց մեկնաբանությունները, տիրապետի նորագույն մեթոդներին և տեխնիկական միջոցներին: <i>Հմտություն</i> • Կարողանա լուծել սոցիալ-մանկավարժական և սոցիալ-հոգեբանական խնդիրներ: • Կարողանա ձևակերպել և հետազոտել նոր խնդիրներ սոցիալական մանկավարժության և հարակից ոլորտներում: • Կարողանա վերլուծել և սինթեզել սոցիալ-մանկավարժական և սոցիալ-հոգեբանական խնդիրները: <i>Կարողունակություն</i> • Կազմակերպել իր աշխատանքային գործունեությունը՝ հենվելով կրթության և գիտության օրենքի հիմնական դրույթների վրա: • Սոցիալական մանկավարժության բնագավառում ինքնուրույն ձեռք բերել գիտելիքներ՝ օգտագործելով ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաները: • Կատարել սոցիալ-մանկավարժական գործընթացների պլանավորում:
Դասընթացի բովանդակությունը	➤ Սոցիալական մանկավարժության ձևավորումն ու զարգացումը: ➤ Սոցիալական մանկավարժության ուսումնասիրության օբյեկտը, առարկան: <i>Սոցիալական մանկավարժության հասկացությունները:</i> ➤ Սոցիալականացման մեխանիզմները: ➤ Սոցիալականացման գործընթացի բաղադրիչները: <i>Սոցիալականացման փուլերը:</i> ➤ Մարդը սոցիալականացման գործընթացում: <i>Մարդու սոցիալականացման տարիքային փուլերը:</i> Սոցիալականացման գործոնները: <i>Սոցիալականացման վրա ազդող մեզագործոնները, միկրոգործոնները:</i>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով

	նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. А. В. Мудрик. Социальная педагогика. М., 2000. 2. А. В. Мудрик. Введение в социальную педагогику. М., 1997. 3. Энциклопедия социальной работы. М., 1996. 4. Ю. В. Василькова, Т. А. Василькова. Социальная педагогика. М., 1994. 5. В. Г. Бочарова. Педагогика социальной работы, М., 1994. Օժանդակ նյութեր, ձեռնարկներ 6. Երեխաների պաշտպանություն, Եր., 2004: Լրացուցիչ 1. Ներառական կրթությունը Հայաստանում (հոդվածների ժողովածու), Եր., 2003: 2. Аксенова Л. И., Социальная педагогика в специальном образовании. -М., 2001. 3. Актуальные проблемы социального воспитания. Пол Т.Ф.Ярникий, В.Г.Бочаровой, В.Е.Львова. -М.-Запорожье 1990. 4. Басюк В.С, Модель организации службы социально-психологического сопровождения в условиях детского дома: теоретико-практический аспект. -М., 2001. 5. Буданова Г.П., Организация детского отдыха.-М., 1995.. 6. Алмазов Б.Н., Психическая средовая дезадаптация несовершеннолетних. -Свердловск, 1996.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ – 175 Հոգեբանամանկավարժական մարդաբանություն			
Դասընթացի հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	22
			Սեմինար	20
			Լաբորատոր աշխատանք	

			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաք</u>			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին տալ մարդու՝ որպես կենդանական աշխարհի բանական ներկայացուցչի վերաբերյալ հարուստ և հիմնավորված տեղեկատվություն, ձևավորել տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություններ և հմտություններ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ մարդաբանական գիտաճյուղերի ծագման նախադրյալները, ☐ մարդ տեսակի բնութագրական հատկանիշները ☐ մարդու շարժման ընդունակությունները տարածության և ժամանակի մեջ, ☐ անհատ մարդու զարգացման վերաբերյալ հայեցակարգային մտեցումները, ☐ մարդու և մշակույթի փոխկախվածության պատճառները, դաստիարակության նպատակի հիմնախնդիրը, ☐ դաստիարակության՝ որպես մարդաբանական գործընթացի էությունը, ☐ ժամանակակից դաստիարակին ներկյացվող հոգեբանամանկավարժական պահանջները, <i>Հմտություն</i> ☐ յուրաքանչյուր իրավիճակի համար նոր լուծում գտնելու ունակություն, ☐ տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, ☐ իմաստավորել մարդու էությունը, ☐ արդյունավետ կիրառել անձնավորության անհատական զարգացման վերաբերյալ գիտելիքները, ☐ իմաստավորել անհատի զարգացման և մշակութային գործընթացների փոխադարձ կապը: <i>Կարողունակություն</i> ☐ ներկայացնել «Հոգեբանամանկավարժական մարդաբանություն» դասընթացի հիմնական հասկացությունների բնութագրերը, ☐ տարբեր իրավիճակներում արագ կողմնորոշվել, ☐ արդյունավետ օգտվել մարդաբանական գիտելիքներից, ☐ փոխանցել ձեռք բերած գիտելիքները:			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 ☐ Մարդաբանություն հասկացության պատմությունը, կայացումը որպես ինքնուրույն գիտություն:			

	Թեմա 2[□] Մարդը որպես հոգեբանամանկավարժական մարդաբանության ուսումնասիրության առարկա: Թեմա 3[□] Մարդու զարգացումը տարածության և ժամանակի մեջ: Թեմա 4[□] Մշակույթը և մարդը: Թեմա 5[□] Դաստիարակությունը որպես հատուկ գործունեություն և գործընթաց: Թեմա 6[□] Կ[□]Դ[□] Ուշինսկու հոգեբանամանկավարժական, մարդաբանական հայացքները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Антропологические основания образования/Оренбург, 1998. 2. Антропоориентированные технологии в образовательном процессе школы и вуза. СПб., 2002. 3. Бим-Бад Б.М.Антропологические основания теории и практики образования.-М., 1994. 4. Бим-Бад Б.М.Педгогическая антропология.-М., 2004. 5. Коджаспирова Г.М. Педагогическая антропология.-М., Гардарики, 2005. 6. Лурье С.В.Психологическая антропология:история, современное состояние, перспективы:-М., Альма Матер, 2008. 7. МаксаковаВ.И. Педгогическая антропология.-М., 2004. 8. Салов Ю.И., Тюнникова Ю.С. Психолого-педагогическая

	антропология.-М., 2003. 9. Столяренко Л.М. Основы (с практикумом) –Ростов/Д, 1996. 10. Петровский А.В., Брушлийский А.В., Зинченко В.П. и др. Общая психология.-М., 1986. 11. Подласый И.П.Педагогика.-М., 2006. 12. Подласый И.П.Педагогика начальной школы.-М., 2000. Լրացուցիչ- 1. Амонашвили Ш.А. Гуманно-личностный подход к детям М.,1998. 2. Воликова Т.В. Учитель и семья. Москва, 1987. 3. Гребенников И.в. Педагогические проблемы руководства семейным воспитанием.- Москва, 1980. 4. Диалоги о воспитании: Книга для родителей. Москва, 1985. 5. Лизинский В.М. Практическое воспитание в школе. Москва, 2002. 6. Кабалецкий Д.Б. Воспитание ума и сердца. Москва, 1984. 7. Мудрик А.В. Общение в процессе воспитания. Москва, 2001. 8. Нечаев М.П. Теория и практика управления воспитанием. Москва, 2005. 9. Острые проблемы воспитания: поиски решения/Под ред. Б.З.Вульfoва. М., 2003. 10. Сухомлинский В.А. Родительская педагогика //Избр.пед.со.:3т, Москва, 1981. 11. Хуторской А.В.Педагогическая инноватика., Москва, 2008. 12. Щуркова Н.Е. Программа воспитания школьника. Москва, 2002. 13. Школа как воспитательная система /Под.ред.А.В.Гаврилина. Москва, 1992. 14. Фромм А. Азбука для родителей. Ленинград, 1991. 15. Ямбург Е.А. Школа на пути к свободе.-М., 2002.
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-148 - Շեղվող վարքի մանկավարժություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Մեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	32		

	Ընդամենը	60
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>	
Դասընթացի նպատակը	1. Ուսանողներին զինել դժվար դաստիարակվող երեխաների դաստիարակության առանձնահատկությունների, ախտորոշման, և օգնություն ցուցաբերելու մանկավարժական գիտելիքներով: 2.Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, մեթոդական և ախտորոշիչ - շտկողական գիտելիքները: 3. Ուսանողներին գաղափար տալ անձնավորության զարգացման օրինաչափությունների և շեղվող վարքի մասին: 4. Դժվար դաստիարակվող երեխաների հետ տարվող աշխատանքների մասին ձեռք բերած գիտելիքները և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ: 5. Ուսանողներին նախապատրաստել դժվար դաստիարակելիության խնդրի հետագա ուսումնասիրություններին:	
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ դժվար դաստիարակվող երեխաների դաստիարակության առանձնահատկությունների, ախտորոշման, և օգնություն ցուցաբերելու մանկավարժական ուղիները, ☐ ընդհանուր տեսական, մեթոդական և ախտորոշիչ - շտկողական մեթոդիկաները, ☐ անձնավորության զարգացման օրինաչափությունները և շեղվող վարքով երեխաներին, ☐ շեղվող վարքի մանկավարժություն առարկայի օբյեկտի, խնդիրների, սկզբունքի, նպատակի բացահայտումը, ☐ շեղվող վարքի մանկավարժություն առարկայի հասկացությունները <i>Հմտություն</i> ☐ «դժվար» դաստիարակվող երեխաների առաջացման պատճառների, տեսակների, հետևանքների մասին անհրաժեշտ գիտելիքներին: ☐ շնորհալի և «դժվար» դաստիարակվող երեխաներին բացահայտող ախտորոշիչ մեթոդիկաներին: ☐ անհրաժեշտ հոգեբանամանկավարժական հիմունքներին՝ «դժվար» դաստիարակվող երեխաների շտկողական աշխատանքներին: <i>Կարողունակություն</i> ☐ Դժվար դաստիարակվող երեխաների հետ տարվող աշխատանքների մասին ձեռք բերած գիտելիքները և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ	

	☐ Ախտորոշել դժվար երեխաներին և իրականացնել մանկավարժական օգնություն ☐ Իրականացնել շտկողական խորհրդատվություն ծնողների, մանակավարժների և այլ մեծահասակների հետ, ☐ Իրականացնել անհատական և խմբային շտկողական խորհրդատվություն, աշխատանք ըստ պահանջի:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 - Դժվար դաստիարակելիությունը և նրա դասակարգումը, Թեմա 2– Երեխաների և դեռահասների շեղված վարքագիծ: Թեմա 3– Մանկական անհարմարվողականության տիպաբանությունը, ընդհանուր տարբերակումը և նրա ախտորոշումը: Թեմա 4– Ուսման մեջ հետ մնացող աշակերտներ: Թեմա 5– Շնորհալի երեխաները և նրանց դաստիարակության, ուսուցման խնդիրները: Թեմա 6 – Ընտանիքը և երեխաների հակասոցիալիզացիան ու հակահարմարվողականությունը: Թեմա 7- Դժվար երեխաների հետ մանկավարժական աշխատանքի պայմանները դպրոցում: Թեմա 8- Երեխայի և նրա մանկության սոցիալ - հոգեբանական պաշտպանվածություն:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր

	1. И.П.Подласый Курс лекций по коррекционной педагогике, М, Владос ,2006 2. Ч.Вернар,П. Керинг Психопатология, Москва,2003, 3. К.Гилленбранд Коррекционная педагогика, Москва, Академия,2005 Լրացուցիչ 1. Грейс Крайг, Психология развития, 7-ое издание, Питер, 2. Ги Лефрансуа, Психология для учителя ,«Выдающееся пособие по психологической педагогике, Санкт-Петербург , «Праим - Еврознак.2003
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ – 149 Պենիտենցիար մանկավարժություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Սեմինար	14
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգարք</u>			
Դասընթացի նպատակը	1. Կարևորել «դժվար դաստիարակվող» երեխաների ուսուցման, դաստիարակության և կրթության խնդիրները: 2. Ծանոթանալ այն առաջադեմ մեթոդներին, հնարներին և միջոցներին, որոնք կարող են նպաստել դատապարտյալների առողջ և ամուր կոլեկտիվի ստեղծմանը: 3. Հասարակության ուշադրությունը հրավիրել անչափահաս հանցագործների հետ տարվող աշխատանքների կարևորության վրա:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> պենիտենցիար մանկավարժության մեթոդոլոգիական հիմքերը, հետազոտությունների չափորոշիչները ○ դատապարտյալի հետ աշխատելու առանձնահատկությունները և դժվարությունները ○ դատապարտյալի վերադաստիարակության սկզբունքները ○ Մակարենկոյի կոլեկտիվի տեսությունը			

	<i>Հմտություններ</i> ☐ ուսումնասիրել դատապարտյալի ներաշխարհը ☐ կազմակերպել կրթության գործընթացը դատապարտյալների համար ☐ ճիշտ կիրառել դատապարտյալների ֆիզիկական , բարոյական, աշխատանքային և իրավական դաստիարակության մեթոդները <i>Կարողություններ</i> ☐ դատապարտյալների հետ փոխհարաբերությունների հաստատման մեխանիզմին ☐ վերադաստիարակության ձևերին և իրականացման եղանակներին ☐ Մակարենկոյի տեսության կիրառման մեխանիզմին:
Դասընթացի բովանդակությունը	Պենիտենցիար մանկավարժության առարկան և խնդիրները. պենիտենցիար մանկավարժության առարկան,պենիտենցիար մանկավարժության խնդիրները, մանկավարժական գործընթացի էությունը ուղղիչ-աշխատանքային հիմնարկություններում: Պենիտենցիար մանկավարժությունը որպես մանկավարժության առանձին ճյուղ. պենիտենցիար մանկավարժության ծագումն ու զարգացումը, պենիտենցիար մանկավարժության կապը մյուս գիտությունների հետ, այլ գիտությունների փաստացի տվյալներիօգտագործումը: Պենիտենցիար մանկավարժության մեթոդոլոգիական հիմքերը, հետազոտման մեթոդները.պենիտենցիար մանկավարժության մեթոդոլոգիական հիմքերը, պենիտենցիար մանկավարժության հետազոտման մեթոդները՝ դիտարկում, զրույց, հարցման մեթոդներ /հարցազրույց, անկետավորում/, պրակտիկ գործունեության արդյունքների ուսումնասիրություն, փաստաթղթերի ուսումնասիրություն, մանկավարժական փորձ, սոցիոմետրիա, վարկանիշ, մոդելավորում, պենիտենցիար մանկավարժության հետազոտությունների չափորոշիչները և բնութագիրը: Պենիտենցիար մանկավարժության հիմնական հասկացությունները. անձի զարգացումը և շեղումները, վարքագծի շեղումները, վերադաստիարակում և շտկում: Դատապարտյալների անձը, նրա ուղղմանը ներկայացվող չափորոշիչները. դատապարտյալի ինքնադաստիարակման գործընթացի էությունը և կազմակերպումը, ուղղման չափորոշիչների կանոնները, ռիսկի խմբի և խոցելիության գործոնով երեխաները, նրանց ինքնադաստիարակման գործընթացի էությունը:

	Դատապարտյալների վերադաստիարակության և ուղղիչ-աշխատանքների սկզբունքները. դատապարտյալների ուղղման և վերադաստիարակման կարևորագույն սկզբունքները՝ նպատակասլացության, դատապարտյալների ուղղման ու վերադաստիարակման կապը կյանքի հետ, դատապարտյալների վերադաստիարակումն ու ուղղումը հանրօգուտ աշխատանքով, վերադաստիարակությունն ու ուղղումը կոլեկտիվում ու կոլեկտիվի միջոցով, անհատական և տարբերակված /շերտավորված/ մոտեցում դատապարտյալներին, դատապարտյալների ուղղման և վերադաստիարակման մեջ դրականի վրա հիմնվելը, դատապարտյալների հանդեպ պահանջկոտության և մարդասիրական վերաբերմունքի համադրություն, մանկավարժական գործընթացի և ներագդեցությունների ամբողջականությունը: Դատապարտյալների ֆիզիկական, աշխատանքային, իրավական, էսթետիկական, բարոյական դաստիարակությունների էությունը, սկզբունքները և մեթոդները. դատապարտյալների բարոյական դաստիարակության էությունը, սկզբունքները և մեթոդները, դատապարտյալների աշխատանքային դաստիարակության էությունը, սկզբունքները և մեթոդները, դատապարտյալների ֆիզիկական դաստիարակության էությունը, սկզբունքները և մեթոդները, դատապարտյալների իրավական, էսթետիկական դաստիարակության էությունը, սկզբունքները և մեթոդները: Ուսուցման յուրահատկությունը և դերը աշխատանքային վերադաստիարակության գործընթացում. ուսուցման գործընթացը որպես անձնավորության ճանաչողական ակտիվությունը զարգացնող գործընթաց, դատապարտյալների ուսուցման գործընթացի փուլերը: Դատապարտյալների կրթության գործընթացի կազմակերպման յուրահատկությունը ուղղիչ-աշխատանքային հիմնարկներում. դատապարտյալների կրթության գործընթացի վրա ազդող օբեկտիվ, և սուբեկտիվ գործոնները, դատապարտյալների կրթության գործընթացը մեկուսացման պայմաններում, դատապարտյալների կրթության գործընթացում ուսման մեջ երկարատև ընդմիջումների դերը, դատապարտյալների կրթության գործընթացում կոլեկտիվի դերը, Մակարենկոյի կոլեկտիվի տեսությունը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝

	▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	1. Исправительно-трудовая педагогика- академия МВД СССР М., под. ред.И.Д. Богатырева 2. Основы исправительно-трудоого законодательства Союза СССР и союзных республик 3. Ուշինսկի Կ.Դ. , Մանկավարժական ընտիր երկեր, եր. հ.1, հ.2, 4. Սուխոմլինսկի Վ. Ա., Սիրտս նվիրում են երեխաներին, Եր.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-016- Սոցիալական հոգեբանություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	18
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգարք</u>			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին ծանոթացնել հաղորդակցման, խմբերի և դրանցում անձի վարքի սոցիալ-հոգեբանական առանձնահատկությունների մասին:			

Դասընթացի վերջնաբաժնությունները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնաբաժնությունները. <i>Գիտելիք</i>՝ սոցիալական հոգեբանության հիմնական սկզբունքները, հասկացությունները և կատեգորիաները, հաղորդակցման գոցիալ-հոգեբանական առանձնահատկությունները և օրինաչափությունները, տարբեր սոցիալական խմբերի և հանրությունների ձևավորման և գործառնության օրինաչափությունները: <i>Հմտություն</i>՝ համապատասխան գիտական գրականության որոնելու և աշխատելու, հոգեախտորոշիչ և գիտահետազոտական գործունեության, մասնագիտական հաղորդակցման: <i>Կարողունակություն</i>՝ պրակտիկայում արդյունավետորեն կիրառել սոցիալական հոգեբանության ժամանակակից նկարագրական, էմպիրիկ և փորձարարական մեթոդները, տարբեր հետազոտության նպատակին և խնդիրներին սոցիալ-հոգեբանական երևույթները ադեկվատ գնահատելու և մեկնաբանելու, սոցիալ-հոգեբանական հետազոտության ծրագիր կազմելու և գիտահետազոտական աշխատանք կատարելու, թիմում աշխատելու
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 ☐ Սոցիալական հոգեբանության առարկան և օբյեկտը, ծագումն ու զարգացման փուլերը: Թեմա 2 ☐ Սոցիալական հոգեբանության ուսումնասիրության մեթոդները: Թեմա 3 ☐ Հաղորդակցման կառուցվածքը Թեմա 4 ☐ Խմբի սոցիալական հոգեբանություն: Թեմա 5 ☐ Անձի սոցիալական հոգեբանություն
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,

	ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր - Նալչաջյան Ա. Սոցիալական հոգեբանություն: Եր., 2004, 432 էջ: - Андреева Г. М. Социальная психология. - М.: Аспект Пресс, 2001. - 376 с - Майерс Д. Социальная психология. СПбУ, 2002. – 512 с. - Московичи С. Социальная психология. 7-е изд. – СПб: Питер, 2006. – 592 с. - Почебут Л.Г., Мейжис И.А. Социальная психология. Питер: 2010. – 521 с Լրացուցիչ - Бодалев А. А. Личность и общение: Избранные труды. – М.: Педагогика, 1983. – 272 с. - Зимбардо Ф., Ляйппе М. Социальное влияние / Ф. Зимбардо, М. Ляйппе. – СПб.: Питер, 2011. – 448 с. - Ильин Е. П. Психология общения и межличностных отношений: "Педагогическое образование" /Е. П. Ильин. - 2-е изд. - Санкт-Петербург: Питер, 2015. – 586 с. - Коломинский Я. Л. Психология взаимоотношений в малых группах. – Мн.: НТОО «ТетраСистемс», 2001. – 431 с

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-055- Ընտանիքի հոգեբանություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	18
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	1. Ուսանողներին զինել տարիքային հոգեբանության առարկայի, նրա խնդիրների , յուրաքանչյուր տարիքային խմբի վերաբերյալ համապատասխան գիտելիքներով :			

	2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կիրառական և մեթոդական գիտելիքները: 3. Ուսանողներին գաղափար տալ ժամանակակից ընտանիքի առանձնահատկությունների վերաբերյալ : 4. Ընտանիքի հոգեբանության բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկայում: Նախապատրաստել հոգեբանական գիտությունների շարքի առարկաների (ընդհանուր հոգեբանություն, մանկավարժական հոգեբանություն, սոցիալական հոգեբանություն, սպորտի հոգեբանություն, և այլն) հետ կապին:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ Ընդհանուր հոգեբանության ուսումնասիրման առարկան, տիրապետի առարկայի ներկայացրած խնդիրներին, պատկերացնի առարկայի տեղն ու դերը հոգեբանական գիտությունների համակարգում: <i>Հմտություն</i> ☐ Տիրապետում է ընտանիքի հոգեբանություն առարկային, մեթոդներին և խնդիրներին: ☐ Տիրապետում է առարկայի կառուցվածքի մասին գիտելիքներին: ☐ Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ իմացական գործընթացների վերաբերյալ: ☐ Ունի անհրաժեշտ գիտելիքներ ընտանիքի հոգեբանության բնագավառում կիրառվող տեխնիկաների և հուզականային գործընթացների վերաբերյալ <i>Կարողունակություն</i> ☐ ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, ☐ կիրառել ընտանիքի հոգեբանության հետազոտության մեթոդները, ☐ որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ
Դասընթացի բովանդակությունը	1. Ընտանիքի հոգեբանության առարկան, խնդիրները, նպատակները ➤ Ընտանիքի հոգեբանություն առարկան, սահմանումը: ➤ Ընտանիքի հոգեբանության խնդիրները: ➤ Ընտանիքը որպես դերերի սեսության ուսումնասիրման օբյեկտ: 2 . Ընտանիքի սոցիալ – հոգեբանական ուսումնասիրության

	հիմնախնդիրները : ➤ Ընտանիքը որպես սոցիալական խումբ: ➤ Ընտանիքը որպես ռեֆերենտային խումբ: ➤ Ընտանիքը որպես փոքր խումբ: 3.Դերերի տեսությունները և ընտանիքի խնդիրներին դերային մոտեցումները : ➤ Սոցիալական կարգավիճակի տեսակներն և կառուցվածքը: ➤ Ընտանեկան դերերի կառուցվածքը և տեսակները: ➤ Դերային սպասումների տեսակները: 4 .Ընտանեկան տեսակների պատմական զարգացումը և ընտանեկան դերերը : ➤ Հայրիշխանություն և մայրիշխանություն: ➤ Ժամանակակից ընտանիքի տեսակները: ➤ Ընտանիքի տեսակներն ըստ կառավարման ոճերի: 5 . Արդի բջջային ընտանիքի ձևավորման և զարգացման փուլերը: ➤ Ընտանեկան կյանքի պարբերացումն ըստ ներընտանեկան կարգավիճակների և դերերի: ➤ Ընտանեկան կյանքի փուլերը և կանխատեսումը: ➤ Ընտանիքի հասունության մակարդակները: 6 .Ընտանեկան բախումների էությունը և հաղթահարման ուղիները : ➤ Դերային բախումները: ➤ Դերային բախումների մակարդակները: ➤ Մրցակցությունը և դերերի բախումը: 7 .Ներընտանեկան հարմարումը և ընտանիքի ստեղծումը : ➤ Ամուսնական և ներընտանեկան հարմարման գործընթացները և պայմանները: ➤ Ամուսինների հարմարման տեսակները: ➤ Ապրումակցումը և ներընտանեկան ֆրուստրացիաները: 8. Ընտանեկան բախումը և ճգնաժամերը: ➤ Բախման էությունը : ➤ Նորմատիվային և ոչ նորմատիվային ճգնաժամերը : ➤ Ընտանիք կազմելու մոտիվացիան և ամուսնալուծությունները: 9.Ամուսնալուծությունը և դրա հետևանքները : ➤ Ամուսնալուծության հիմնական պատճառները: ➤ Ամուսնալուծության ռիսկերը և վիչակագրությունը: ➤ Ամուսնալուծության հետևանքները: 10. Առողջ և անառողջ ընտանիքները : ➤ Առողջ և անառողջ ընտանիքներ: ➤ Ընտանեկան կյանքը և անբավարարվածության
--	---

	հիմնախնդիրը: ➤ Հաղորդակցման բարդություններն անառողջ ընտանիքներում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Шнейдер, Лидия Бернгардовна. Семейная психология. — М.: Деловая книга, 1999. — 3000 экз. 2. Սեդրակ Ա. Սեդրակյան, Ընտանիքի հոգեբանություն Երևան 2010: 3. Ադիբեկյան Ա., Հայ ընտանիքի բջջայնացման հեռանկարները, Հայ ընտանիքի ներկան և ապագան, Թեզիսներ գիտաժողովի զեկուցումների, Երևան 1994 Լրացուցիչ 1. Ամիրյան Ս., Խոհեր ընտանիքի էվոլյուցիան, Իհ., Երևան, 1967, Իհ., Երևան, 1972:

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-131-Մասնագիտության ներածություն մանկավարժության հիմունքներով
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 1-ին կիսամյակ

Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	20
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	22
	Ինքնուրույն	48		
Ընդամենը		90		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին ծանոթացնել մանկավարժի մասնագիտությանը, նրա ներկայացվող կոմպետենցիաներին և մասնագիտական կոմպետենտությանը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. 5.1. Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. ☐ Մանկավարժի մասնագիտության ընդհանուր բնութագիրը և նրա արդի նշանակությունը ☐ մանկավարժի կոմպետենցիաները 5.2. Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. ☐ ներկայացնել և բնութագրել մանկավարժի մասնագիտությունը, ☐ կազմել մանկավարժի պրոֆեսիոգրաման, ☐ խմբավորել մանկավարժի կոմպետենցիաները, ☐ արագ կողմնորոշվել տարաբնույթ դաստիարակչական իրավիճակներում, տիրապետի մանկավարժական տեխնիկային: 5.3. Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. ☐ մանկավարժության հիմնական հասկացությունների և եզրաբառերի բնութագրմանը, ☐ կարողությունների և հմտությունների ինքնուրույն վերլուծություններ կատարելու ունակությանը ☐ տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելուն ☐ ուսուցիչ-դաստիարակի կոմպետենցիաների գաղափարագրմանը մանկավարժական վարպետությանը:			
Դասընթացի բովանդակությունը	<u>Թեմա 1.</u> Մանկավարժի մասնագիտության ընդհանուր բնութագիրը և մանկավարժի պատրաստման համակարգը. Ուսուցչի անձը և նրա մասնագիտությունը, Ուսուցչի մանկավարժական վարպետությունը: Ուսուցչի մանկավարժական ձեռահասության ձևավորման ուղիներն ու միջոցները. Ընդունակությունները - Կազմակերպչական, Դիդակտիկական,			

	Ակադեմիական, Պերցեպտիվ, Խոսքային ընդունակություններ, Անառարկելի հեղՆիակության հասնելու ընդունակություն, Կոմունիկատիվ ընդունակություններ, Մանկավարժական երևակայություն, Ուշադրությունը հավասարապես բաշխելու ընդունակությունը: <u>Թեմա 2.</u> Մանկավարժի իրավունքներն ու պարտականությունները - «Իրավունք» և «պարտականություն» հասկացությունները: «Մանկավարժական աշխատողներ»: Մանկավարժի իրավունքները: Մանկավարժի պարտականությունները: <u>Թեմա 3.</u> Մանկավարժի իմիջը- «Իմիջ» հասկացության էությունը: Մանկավարժի մասնագիտական և բարոյական բարեկրթությունը: Մանկավարժի մասնագիտական էթիկան: Մանկավարժի ընդհանուր մասնագիտական հմտությունները: <u>Թեմա 4.</u> Մանկավարժի մասնագիտական կոմպետենցիաները և կոմպետենտությունը - Մանկավարժի կոմպետենցիաները: Կոմպետենցիաները: Մասնագիտական կոմպետենտությունը: <u>Թեմա 5.</u> Մանկավարժական գործունեության մեթոդներն ու տեխնոլոգիաները - «Մեթոդ» հասկացության էությունը: «Տեխնոլոգիա» հասկացության էությունը: Մանկավարժական տեխնոլոգիաները: Մանկավարժական գործունեության տեխնոլոգիական ներուժը: <u>Թեմա 6.</u> Մանկավարժի ինքնակատարելագործման անհրաժեշտությունը Անձի ինքնադաստիարակության հիմնահարցը մանկավարժության և հոգեբանության մեջ: Ինքնաճանաչումը որպես ինքնադաստիարակության ելակետ: Ինքնադաստիարակություն, ինքնակրթություն:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում

	գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Յու. Ամիրջանյան, Ա. Ա. Սահակյան, Մանկավարժություն, Ե.2005 2. Գ. Ե. Ղույումյան, Մանկավարժություն, 1, 2 գիրք, Ե 2005 3. Յու. Կ. Բաբանսկի, Մանկավարժություն, Ե. 1986 4. Ն. Ե. Կովալով, Բ. Ֆ. Ռայսկի, Ն.Ա.Սորոկին, Մանկավարժության ներածություն 5. И. П. Подласый Педагогика, М., 2003 Լրացուցիչ 1. А.С.Агаганова Практикум по общей педагогики, 2003 2. В.Г.Крыско Психология и педагогика в схемах и таблицах, Минск, 1999 3. Բալայան Ա.Ա., Խնդիր-առաջադրանքներ մանկավարժությունից, Երևան, «Լույս», 1989 4. ՀՀ «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» օրենքը, 2004 5. «Նախնական մասնագիտական /արհեստագործական/ և միջին մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքը, 2005

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/բ-192 -Հայոց լեզու (հնչյունաբանություն)			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայոց լեզվի ընդհանուր բնութագրի, նրա զարգացման հիմնական միտումների, հնչյունաբանության, հնչյունափոխության, ուղղագրության և ուղղախոսության հարցերը: Դասընթացն ուսումնասիրում է լեզվի հնչյունական կազմը, ինչպես նաև խոսքային ավելի մեծ միավորները` վանկը,			

	հնչաբառը, հնչանախադասությունը, շեշտը և հնչերանգը: Դասընթացի ուսուցումն ունի և՛ լեզվաբանական-տեսական, և՛ կիրառական-գործնական արժեք ու նշանակություն:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ կիմանա «Հնչյունաբանություն» գիտակարգի առանցքային հասկացությունները և դրանց բովանդակությունը, դերը հայերենի կառուցվածքային տարբեր մակարդակների միավորների համակարգում, հայոց լեզվի տեսության տարբեր բաժինների հիմնադրույթները և դրանց ներքին կապերը: <i>Հմտություն</i> ☐ կտիրապետի «Հնչյունաբանություն» բուհական դասընթացի ուսուցման կազմակերպման ժամանակակից մեթոդներին, քննադատական և ինքնաքննադատական վերլուծության առանձնահատկություններին, գիտելիքները գործնականում կիրառելու, խնդիրներ առաջ քաշելու և դրանք լուծելու հմտություններին: <i>Կարողունակություն</i> ☐ կկարողանա վերլուծել քերականական օրինաչափությունները, բացատրել դրանց նշանակությունը, բնութագրել հին հայերենի կառուցվածքային առանձնահատկությունները և քերականական իմաստները, դրանց արտահայտության ձևերի տարբերությունների պատճառները:
Դասընթացի բովանդակությունը	<i>Թեմա 1.</i> Ժամանակակից հայոց լեզուն ազգային և պետական լեզու: <i>Թեմա 2.</i> Հայոց լեզվի զարգացման փուլերը: Արևելահայերենի կազմավորման համառոտ ակնարկ: Ժամանակակից հայերենի տիպաբանական բնութագիրը: <i>Թեմա 3.</i> Հնչյունաբանության առարկան: Հնչարտաբերական գործարաններ: Արտասանվածքի վերլուծություն: Հնչյուն և հնչույթ: Հայերենի հնչյունական համակարգը: <i>Թեմա 4.</i> Վանկ, վանկի կազմությունը: Տողադարձ, բառային շեշտ, հարաշեշտ բառեր: <i>Թեմա 5.</i> Հնչյունափոխություն, տեսակները: Շեշտից կախված հնչյունափոխություն: Երկհնչյունների հնչյունափոխությունը: Երկհնչյունների հնչյունափոխությունը: Պատմական հնչյունափոխություն: Փոխազդեցական և դիրքային հնչյունափոխություն: <i>Թեմա 6.</i> Ամփոփում, համաբանություն, ժողովրդական ստուգաբանություն: <i>Թեմա 7</i> ☐ Ուղղագրություն: Գրաբանություն և ուղղագրություն:

	Հայոց գիրը, թվային արժեքը: Հայերենի հին ու նոր ուղղագրությունները: Ուղղագրական բարեփոխումներ (1922-1944): <i>Թեմա 8.</i> Ուղղախոսություն, ժամանակակից հայերենի ուղղախոսական հիմունքները: Ուղղախոսական շեղումներ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Ժամանակակից հայոց լեզու, ԵԺ, Վ.Առաքելյան, Ա.Խաչատրյան, Ս.Էլոյան, ԵԺ, 1979: 2. Հայոց լեզու, Գ. Ջահուկյան, Է. Աղայան, Վ.Առաքելյան, Վ.Քոսյան, հատոր I, Ա պրակ, ԵԺ 1980: 3. ՍԺ Գյուլբուդաղյան, Հայերենի ուղղագրության պատմություն, ԵԺ, 1972: 4. Է. Աղայան, Լեզվաբանության հիմունքներ, ԵԺ, 1967: 5. ԹԺ Ղարազյուլյան, Ժամանակակից հայերենի ուղղախոսությունը, ԵԺ, 1974: Լրացուցիչ 1. Մ.Աբեղյան, Հայոց լեզվի տեսություն, Զ հատոր, ԵԺ, 1974: 2. Գ. Ջահուկյան, Ժամանակակից հայերենի տեսության հիմունքներ, ԵԺ, 1974:

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/բ-193-Հայոց լեզու (բառագիտություն)
Դասընթացին հատկացվող	5 կրեդիտ

կրեդիտը				
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	70	Դասախոսություն	36
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	34
	Ինքնուրույն	80		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայոց լեզվի պատմական և նկարագրական բառագիտության, բառագիտության առանձին բաժինների՝ իմաստաբանության, ստուգաբանության, բառակազմության հարցերը, տվյալ լեզվի բառապաշարը, նրա հետ կապված զանազան փոփոխությունները, բառն իր դրսևորած ձևի (հնչյունական կողմի) և արտահայտած իմաստի փոխադարձ կապի մեջ, բառի կրած զանազան փոփոխությունները՝ կապված նրա իմաստի և հնչյունական կողմի հետ, բառակազմության եղանակները:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ կիմանա «Բառագիտություն» գիտակարգի առանցքային հասկացությունները և դրանց բովանդակությունը, դերը հայերենի կառուցվածքային տարբեր մակարդակների միավորների համակարգում: <i>Հմտություն</i> ☐ կտիրապետի «Բառագիտություն» բուհական դասընթացի ուսուցման կազմակերպման ժամանակակից մեթոդներին, քննադատական և ինքնաքննադատական վերլուծության առանձնահատկություններին, գիտելիքները գործնականում կիրառելու, խնդիրներ առաջ քաշելու և դրանք լուծելու հմտություններին: <i>Կարողունակություն</i> ☐ կկարողանա կատարել ձևությամբական և բառակազմական վերլուծություն, բնագրերի հիման վրա ճիշտ տարբերակել տարբեր բառերի ծագումը, կրած ձևաիմաստային փոփոխությունները:			
	Դասընթացի բովանդակությունը <i>Թեմա 1.</i> Բառագիտություն առարկան (պատմական և նկարագրական բառեր): Բառի հասկացությունը: <i>Թեմա 2.</i> Իմաստաբանություն: Իմաստափոխություն, տեսակները: Բառերի տեսակներն ըստ իմաստի և ձևի:			

	<i>Թեմա 3.</i> Բառակազմություն: Հիմնական և երկրորդական ձևույթներ: <i>Թեմա 4.</i> Բարդ բառերի տեսակները: Հարադրական բարդություններ: Համադրական բարդություններ: Հապավական բարդություններ: <i>Թեմա 5</i>□ Ածանցում: Ածանցների դասակարգումը (ըստ շարադասության, ըստ ձևաբանության, ըստ ծագման, ըստ գործածականության): <i>Թեմա 6.</i> Ժամանակակից հայոց լեզվի բառապաշարը: Ժամ.հայոց լեզվի բառապաշարն ըստ ծագման: Ժամանակակից հայերենի բառապաշարի տարածամանակյա դասակարգումը: Ժամանակակից հայերենի բառապաշարի համաժամանակյա դասակարգումը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Ժամանակակից հայոց լեզու, Ե□, Վ.Առաքելյան, Ա.Խաչատրյան, Ս.Էլոյան, Ե□, 1979: 2. Հայոց լեզու, Գ. Ջահուկյան, Է. Աղայան, Վ.Առաքելյան, Վ.Քոսյան, հատոր I, Ա պրակ, Ե□ 1980: 3. Ս□ Գյուլբուդաղյան, Հայերենի ուղղագրության պատմություն, Ե□, 1972: 4. Է. Աղայան, Լեզվաբանության հիմունքներ, Ե□, 1967: 5. Թ□ Ղարապյուլյան, Ժամանակակից հայերենի

	ուղղախոսությունը, ԵՊ, 1974: 6. Էդ.Աղայան, Ընդհանուր և հայկական բառագիտություն: 7. Ս.Գալստյան, Ածանցումը և ածանցները ժամանակակից հայերենում: Լրացուցիչ 1. Մ.Աբեղյան, Հայոց լեզվի տեսություն, Զ հատոր, ԵՊ, 1974: 2. Գ. Ջահուկյան, Ժամանակակից հայերենի տեսության հիմունքներ, ԵՊ, 1974: 3. Ա.Մարգարյան, Հայերենի հարադիր բայերը: 4. Հայոց լեզվի զարգացումը սովետական շրջանում, ԵՊ, 1973: 5. Ա.Սուքիասյան, Հոմանիշները ժամանակակից հայերենում՝, ԵՊ:
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/բ 049-- Հայոց լեզու (ձևաբանություն)-1			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	20
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	22
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի դասավանդումը նպաստում է լեզվաբանական տրամաբանության զարգացմանը, խոսքի ճիշտ կառուցմանը, բառերի քերականական ձևերի ճշգրիտ ձևակերպմանը: Ձևաբանությունն իր առջև խնդիր է դնում ուսումնասիրելու քերականության այդ գիտակարգի առանձնահատկությունները, խոսքի մասերի դասակարգման սկզբունքները, ինչպես նաև յուրահատկություններն ու ընդհանրությունները:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ կլիմանա խոսքի մասերի դասակարգման տեսությունները և հիմունքները, խոսքի մասերի քերականական առանձնահատկությունները: <i>Հմտություն</i> ☐ կտիրապետի ձևաբանական վերլուծության մեթոդներին:			

	<i>Կարողունակություն</i> ☐ կկարողանա կատարել տեքստի ձևաբանական վերլուծություն, գտնել զուգաձևությունները, անկանոնությունները և սխալներն ու շեղումները:
Դասընթացի բովանդակությունը	<i>Թեմա 1.</i> Ձևաբանություն. առարկան, խնդիրները, հիմնական հասկացությունները: Քերականական կարգեր, նրանց արտահայտությունը: Խոսքի մասերի դասակարգման հիմունքները: <i>Թեմա 2.</i> Գոյականը որպես խոսքի մաս: Գոյականի իմաստային քերականական խմբերը: Գոյականի թվի քերականական կարգը: Անեզական և անհոգնական գոյականներ: Հոլովման տիպերը: Արտաքին հոլովումներ: Ներքին և անկանոն հոլովումներ: Գոյականի առկայացման քերականական կարգը: <i>Թեմա 3.</i> Ածականը որպես խոսքի մաս: Որակական և հարաբերական ածականների տարբերակիչ գծերը: Որակական ածականների համեմատության աստիճանները: Համեմատության աստիճաններ չունեցող ածականներ: <i>Թեմա 4.</i> Թվականը որպես խոսքի մաս: Այբուբենի թվային արժեքը: <i>Թեմա 5</i> ☐ Դերանունը որպես խոսքի մաս: Անձնական, ցուցական, փոխադարձ դերանուններ: Հարցահարաբերական, որոշյալ և անորոշ դերանուններ: Դերանվանական հոլովում: Դերանունների հոլովման և թվակազմության առանձնահատկությունները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝

	առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր- 1□ Մ□ Աբեղյան, Հայոց լեզվի տեսություն, Ե□, 1965 («Ձևաբանություն» բաժինը): 2□ Մ□ Աբրահամյան, Ն□ Պառնասյան, Հ□ Օհանյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, հատոր 2, Ե□, 1974: 3□ Մ□ Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանության հարցեր, Ա, Բ, Գ, Ե□, 1970, 1973 և 1977: 4. Գ□ Զահուկյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի տեսության հիմունքները, Ե□, 1975, «Ձևաբանություն» բաժինը: Լրացուցիչ- 1. Ս. Աբրահամյան, Ժամանակակից հայերենի քերականություն, Ե□, 1976: 2□ Մ□ Աբրահամյան, Արդի հայերենի դերանունները, Ե□, 1956: 3. Էդ□ Աղայան, Ժամանակակից հայերենի հոլովումը և խոնարհումը, Ե□, 1967:

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/բ-050- Հայոց լեզու (ձևաբանություն) - 2			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ժամանակակից հայերենի ձևաբանական համակարգը, բայ, մակբայ, կապ, շաղկապ, վերաբերական, ձայնարկություն խոսքի մասերի հատկանիշները, ուսուցանել տեսական գիտելիքների գործնական կիրառությունը:			
Դասընթացի վերջնաարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնաարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ կիմանա խոսքի մասերի դասակարգման տեսությունները և հիմունքները, խոսքի մասերի քերականական առանձնահատկությունները: <i>Հմտություն</i>			

	☐ կտիրապետի ձևաբանական վերլուծության մեթոդներին: <i>Կարողունակություն</i> ☐ կկարողանա կատարել տեքստի ձևաբանական վերլուծություն, գտնել զուգաձևությունները, անկանոնությունները և սխալներն ու շեղումները:
Դասընթացի բովանդակությունը	<i>Թեմա 1.</i> Բայը որպես խոսքի մաս: Բայի կազմությունը: <i>Թեմա 2.</i> Բայաձանցներ: Բայական լծորդություններ: Բայահիմքեր: <i>Թեմա 3.</i> Բայասեռի քերականական կարգը: Սեռային փոխանցումներ: Կրկնասեռություն: <i>Թեմա 4.</i> Անդամ բայեր: Անկախ դերբայներ: Դիմավոր բայեր: Կախյալ դերբայներ: <i>Թեմա 5.</i> Եղանակի, ժամանակի, դեմքի, թվի քերականական կարգեր: <i>Թեմա 6.</i> Ժամանակաձևերի կազմությունը: Երկրորդական բաղադրյալ ժամանակաձևեր: <i>Թեմա 7.</i> Խոնարհման առանձնահատկությունները: Անկանոն և պակասավոր բայեր: Հարադրավոր բայերի խոնարհումը: Ժխտական խոնարհում: <i>Թեմա 8.</i> Մակբայը որպես խոսքի մաս: Մակբայների կազմությունը, տեսակները: Կապը որպես խոսքի մաս: Շաղկապը որպես խոսքի մաս: Վերաբերական: Չայնարկություն:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

Գրականություն	Պարտադիր 1□ Մ□ Աբեղյան, Հայոց լեզվի տեսություն, Ե□, 1965: 2□ Մ□ Աբրահամյան, Ն□ Պառնասյան, Հ□ Օհանյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, հատոր 2, Ե□, 1974: 3□ Մ□ Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի ձևաբանության հարցեր, Ա, Բ, Գ, Ե□, 1970, 1973 և 1977: 4. Գ□ Ջահուկյան, Ժամանակակից հայոց լեզվի տեսության հիմունքները, Ե□, 1974: 5□ Ա□ Աբրահամյան, Բայը ժամանակակից հայերենում, Ա, Ե□, 1962: Լրացուցիչ 1. Ա□ Աբրահամյան, Հայերենի դերբայները և նրանց ձևաբանական նշանակությունը, Ե□, 1953: 2. Ս. Աբրահամյան, Ժամանակակից հայերենի քերականություն, Ե□, 1976: 3□ Մ□ Աբրահամյան, Չթեքվող խոսքի մասերը և նրանց բառական և քերականական հատկանիշների փոխհարաբերությունը ժամանակակից հայերենում, Ե□, 1960:
---------------	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/բ-051- Հայոց լեզու (շարահյուսություն) - 1			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է շարահյուսական հիմնարար գիտելիքների մատուցումը, ինչպես նաև ապագա ուսուցչին և՛ տեսական, և՛ գործնական-կիրառական կարողություններով և հմտություններով զինելը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք ☐ կգիտենա արդի հայերենի շարահյուսական հիմնարար հասկացությունները, նախադասության հիմնական հատկանիշները:			

	<i>Հմտություն</i> ☐ կտիրապետի բառակապակցությունների և նախադասությունների դասակարգման, նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամների, դրանց կապակցման եղանակների ու միջոցների տարբերակման և շարահյուսական վերլուծություններ կատարելու հմտություններին: <i>Կարողունակություն</i> ☐ կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում, առաջ քաշել խնդիրներ և լուծել դրանք:
Դասընթացի բովանդակությունը	<i>Թեմա 1.</i> Շարահյուսությունը որպես քերականության բաժին: Լեզու և խոսք: Շարահյուսական կապակցության միջոցներն ու եղանակները: <i>Թեմա 2.</i> Բառակապակցություն և նախադասություն, հիմնական հատկանիշները: <i>Թեմա 3.</i> Բառակապակցության տեսակները: <i>Թեմա 4</i> ☐ Պարզ նախադասության դասակարգման հիմունքները և տեսակները: <i>Թեմա 5.</i> Միակազմ նախադասություններ: <i>Թեմա 6.</i> Ենթակա, տեսակները, արտահայտությունը: <i>Թեմա 7.</i> Ստորոգյալ, քերականական ձևավորումը, տեսակները, արտահայտությունը: <i>Թեմա 8.</i> Գոյականական անդամի լրացումներ: <i>Թեմա 9.</i> Բայական անդամի խնդիր լրացումներ: <i>Թեմա 10.</i> Բայական անդամի պարագա լրացումներ <i>Թեմա 11.</i> Դերբայական դարձված և նախադասության կողմնակի անդամներ: Տրոհվող լրացումներ: Նախադասության հարակից միավորներ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,

	ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1 ☐ Մ ☐ Ասատրյան, Ժամանակակից հայոց լեզու ☐ պարզ նախադասություն, Ե ☐, 1987: 2 ☐ Ս ☐ Աբրահամյան, Ն ☐ Պառնասյան, Հ. Օհանյան, Խ. Բաղիկյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, հատոր 3, Ե ☐, 1976: 3 ☐ Ս ☐ Աբրահամյան, Հայոց լեզու ☐ շարահյուսություն, Ե ☐, 2004: Լրացուցիչ- 1 ☐ Ժ. Ճշմարիտյան, Դերբայական դարձվածք արդի հայերենում, Ե ☐, 1961: 2 ☐ Գ ☐ Խաչատրյան, հայոց լեզվի ոլորաններում, Վ ☐, 1994:

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/բ-052- Հայոց լեզու (շարահյուսություն) - 2			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	26
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	30
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն հայերենի բարդ նախադասության կառուցվածքի վերաբերյալ է շարահյուսական հիմնարար գիտելիքների մատուցումը՝ ուղղված ապագա ուսուցչին և՛ տեսական, և՛ գործնական-կիրառական կարողություններով և հմտություններով զինելուն:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ կգիտենա արդի հայերենի շարահյուսական հիմնական հասկացությունները, կտարբերակի լեզուն և խոսքը, նրանց փոխհարաբերությունները, բարդ նախադասության բաղադրիչների կապը, համադասական նախադասությունների տեսակները, ինչպես նաև ստորադասական նախադասության բաղադրիչների կապի արտահայտման դրսևորումները և			

	երկրորդականների պաշտոնների որոշման հիմունքները: <i>Հմտություն</i> □ կտիրապետի բարդ նախադասությունների գլխավոր և երկրորդական անդամների տարբերակման հիմունքներին, դրանց կապակցման եղանակների գործադրմանը, երկրորդական նախադասությունների պաշտոնների որոշման սկզբունքներին: <i>Կարողունակություն</i> □ կկարողանա կատարել շարահյուսական վերլուծություններ և ճիշտ փոխակերպումներ, ճիշտ կետադրել գրավոր խոսքը, գործնականում կիրառել ստացած գիտելիքները, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել:
Դասընթացի բովանդակությունը	<i>Թեմա 1.</i> Բարդ նախադասությունը և նրա կառուցվածքը: <i>Թեմա 2.</i> Բարդ համադասական նախադասություն (միավորական, ներհակական): <i>Թեմա 3.</i> Տրոհում, հավելական և հարակցական նախադասություններ: <i>Թեմա 4.</i> Բարդ ստորադասական նախադասության կառուցվածքը և իմաստային առանձնահատկությունները: Բարդ ստորադասական նախադասության բաղադրիչները, տեսակներն ըստ շարահյուսական փոխհարաբերության: <i>Թեմա 5.</i> Երկրորդական նախադասությունների դասակարգումը: Երկրորդական նախադասությունների պաշտոնի որոշման հիմունքները: <i>Թեմա 6.</i> Նախադասության գլխավոր անդամներին փոխարինող երկրորդական նախադասություններ: <i>Թեմա 7.</i> Նախադասության գլխավոր անդամներին փոխարինող երկրորդ. նախադաս. (գոյականական անդամին փոխարինող): <i>Թեմա 8.</i> Նախադասության երկրորդական անդամներին փոխարինող երկրորդական նախադասություններ (բայական անդամին փոխարինող): <i>Թեմա 9.</i> Բարդ ստորադասական նախադասության փոխակերպում: <i>Թեմա 10.</i> Ուղղակի խոսք և նրա փոխակերպումը: Կետադրություն:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական

	առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Ս.Աբրահամյան, Հայոց լեզու. շարահյուսություն, Երևան, 2004: 2. Գ.Գարեգինյան, Ժամանակակից հայոց լեզու. բարդ նախադասություն, Երևան, 1984: 3. Ս.Աբրահամյան, Վ.Առաքելյան, Վ.Քոսյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, հ. III, Երևան, 1975: Լրացուցիչ- 1. Յու. Դավթյան, Հայոց լեզվի փոխակերպումները, ԵՊ, 1998: 2. Գ.Խաչատրյան, Հայոց լեզվի ոլորաններում, ՎՊ, 1994:

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/բ-061-Մանկական գրականություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	18
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգարք</u>			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին զինել հայ, ռուս և արտասահմանյան մանկական գրականության պատմությանը վերաբերող գիտելիքներով՝ շեշտը դնելով կարևոր հեղինակների և գործերի վրա: Սովորեցնել բնագրի ընթերցման հիման վրա վերլուծություն կատարել, մասնակցել քննարկումներին, անգիր հատվածներ հանձնարարել չափածո գրական գործերից:			

	Մանկական գրականության զարգացման պատմության մասին ընդհանուր պատկերացում ձևավորել՝ կատարելով անհրաժեշտ տեսական հարցերի պարզաբանումներ, ինչպես օրինակ՝ գրական ժանրեր, բանահյուսական ժանրեր, պատկերավորման միջոցներ: Դասընթացի ընթացքում բացահայտվում են մանկական գրականության դերն ու նպատակը, և ներկայացվում են նրա առանձնահատուկ կողմերն ու զարգացման ընդհանուր բնութագիրը: Տրվում են նաև ընդհանուր գիտելիքներ գրականության տեսության հարցերի մասին, որոնք են՝ մանկական գրականության մեջ մտած գրական սեռեր, բանահյուսական ու գրական ժանրեր, գեղարվեստական երկերի վերլուծություն:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ Տվյալ դասընթացն ավարտելուց հետո ուսանողը պետք է ունենա առարկայի վերաբերյալ համապատասխան թեմաներից մշակումներ, գրի առնվազն երկու ռեֆերատ, կարդացած լինի հանձնարարված գեղարվեստական գրականությունը, լիարժեք պատկերացում ունենա հայ, ռուս և արտասահմանյան մանկական գրականության ընթացքի և զարգացման վերաբերյալ, կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում: Միևնույն ժամանակ ուսանողը պետք է անգիր հատվածներ իմանա հանձնարարված չափածո գործերից, մասնակցած լինի բանավիճային քննարկումներին: <i>Հմտություն</i> ☐ Պետք է տիրապետի մանկական գործերի վերլուծության սկզբունքներին ու մեթոդներին, քննարկման մասնակցելու կանոններին: <i>Կարողունակություն</i> • գրական վերլուծության ենթարկել անհրաժեշտ մանկական երկերը, • անգիր հատվածներ ասել չափածո մանկագրությունից, • զանազանել գրական ժանրերը:
Դասընթացի բովանդակությունը	<i>Թեմա 1.</i> Հանձնարարություններ: Ներածություն: Մանկական գրականությունը և ժողովրդական բանահյուսությունը: <i>Թեմա 2.</i> Ռուս մանկական գրականությունը: Ռուս մանկական գրականությունը ազատագրական շարժման 1-ին շրջանում: Ա. Ս. Պուշկին: <i>Թեմա 3.</i> Ներածություն: Մանկական գրականությունը և ժողովրդական բանահյուսությունը:

	<i>Թեմա 4.</i> Ռուս մանկական գրականությունը ազատագրական շարժման 2-րդ շրջանում: Ն.Ա.Նեկրասով: Լ. Ն. Տոլստոյ: <i>Թեմա 5.</i> Ն.Նեկրասով: «Փոքրիկ գյուղացին» <i>Թեմա 6.</i> Լ.Ն.Տոլստոյ: Ա.Պ.Չեխով: <i>Թեմա 7.</i> Ռուս խորհրդային մանկական գրականություն: Ս.Մարշակ: Մ.Պրիշվին: Ա.Բարտո: <i>Թեմա 7.</i> Արտասահմանյան մանկական գրականություն: Դ.Դեֆո: Զ.Սվիֆտ: <i>Թեմա 8.</i> Շ.Պերրո: Գրիմ եղբայրներ: <i>Թեմա 9.</i> Հ.Բ.Անդերսեն: Մ.Տվեն:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Խ. Գյուլնազարյան - «Ակնարկներ հայ մանկական գրականության» 2. Մ. Մելքումյան - «Ետպատերազմյան շրջանի սովետահայ մանկական գրականությունը և նրա կրթադաստիարակչական նշանակությունը» 3. Ս. Լալախանյան - «Հայ մանկական գրականության պատմության ուրվագծեր» 4. Զ. Ավետիսյան - «Արտասահմանյան գրականություն» 5. Ա. Շահինյան- «Հայ մանկագրության մի քանի հարցեր» Լրացուցիչ 1. Ա. Ս. Պուշկին - Հեքիաթներ 2. Լ. Ն. Տոլստոյ - «Աղջիկը և սունկերը», «Երեք արջ»,

	«Առյուծն ու շնիկը», «Կովկասի գերին» 3. Շ. Պերրո - Հեքիաթներ 4. Գրիմ եղբայրներ - Հեքիաթներ 5. Հ. Խ. Անդերսեն – Հեքիաթներ 6. Շ. Պերրո – Հեքիաթներ 7. Գրիմ եղբայրներ – Հեքիաթներ 8. Հ. Խ. Անդերսեն – Հեքիաթներ 9. Մարկ Տվեն - «Թոմ Սոյերի արկածները», «Հեքլբերի Ֆիննի արկածները»
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/բ-061 -Մանկական գրականություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին զինել հայ, ռուս և արտասահմանյան մանկական գրականության պատմությանը վերաբերող գիտելիքներով՝ շեշտը դնելով կարևոր հեղինակների և գործերի վրա: Սովորեցնել բնագրի ընթերցման հիման վրա վերլուծություն կատարել, մասնակցել քննարկումներին, անգիր հատվածներ հանձնարարել չափածո գրական գործերից: Մանկական գրականության զարգացման պատմության մասին ընդհանուր պատկերացում ձևավորել՝ կատարելով անհրաժեշտ տեսական հարցերի պարզաբանումներ, ինչպես օրինակ՝ գրական ժանրեր, բանահյուսական ժանրեր, պատկերավորման միջոցներ: Դասընթացի ընթացքում բացահայտվում են մանկական գրականության դերն ու նպատակը, և ներկայացվում են նրա առանձնահատուկ կողմերն ու զարգացման ընդհանուր բնութագիրը: Տրվում են նաև ընդհանուր գիտելիքներ գրականության տեսության հարցերի մասին, որոնք են՝ մանկական գրականության մեջ մտած գրական սեռեր, բանահյուսական ու գրական ժանրեր, գեղարվեստական երկերի վերլուծություն:			

Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> □ Տվյալ դասընթացն ավարտելուց հետո ուսանողը պետք է ունենա առարկայի վերաբերյալ համապատասխան թեմաներից մշակումներ, գրի առնվազն երկու ռեֆերատ, կարդացած լինի հանձնարարված գեղարվեստական գրականությունը, լիարժեք պատկերացում ունենա հայ, ռուս և արտասահմանյան մանկական գրականության ընթացքի և զարգացման վերաբերյալ, կարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում: Միևնույն ժամանակ ուսանողը պետք է անգիր հատվածներ իմանա հանձնարարված չափածո գործերից, մասնակցած լինի բանավիճային քննարկումներին: <i>Հմտություն</i> □ Պետք է տիրապետի մանկական գործերի վերլուծության սկզբունքներին ու մեթոդներին, քննարկման մասնակցելու կանոններին: <i>Կարողունակություն</i> • գրական վերլուծության ենթարկել անհրաժեշտ մանկական երկերը, • անգիր հատվածներ ասել չափածո մանկագրությունից, • զանազանել գրական ժանրերը:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Հայ մանկական գրականությունը մինչև 19-րդ դարը: Հայ մանկական գրականությունը մինչև 19-րդ դարի 1-ին կեսին: Խ.Աբովյան Թեմա 2. Ռաֆայել Պատկանյան Թեմա 3. Մանկական գրականությունը և ժողովրդական բանահյուսությունը Թեմա 4. Խաչատուր Աբովյան Թեմա 5. Ղազարոս Աղայան Թեմա 6. Հովհաննես Թումանյան Թեմա 7. Աթաբեկ Խնկոյան Թեմա 8. Ստեփան Զորյան Թեմա 9. Հայ մանկական գրականությունը Հայրենական պատերազմի տարիներին և հետպատերազմյան շրջանում: Վախթանգ Անանյան Թեմա 10. Մովսես Արազի: Հայրապետ Հայրապետյան Թեմա 11. Մկրտիչ Կորյուն: Խաժակ Գյուլնազարյան Թեմա 12. Սիլվա Կապուտիկյան <i>Թեմա 13. Գուրգեն Գաբրիելյան</i>
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝

	▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Խ. Գյուլնազարյան - «Ակնարկներ հայ մանկական գրականության» 2. Մ. Մելքումյան - «Ետպատերազմյան շրջանի սովետահայ մանկական գրականությունը և նրա կրթադաստիարակչական նշանակությունը» 3. Ս. Լալախանյան - «Հայ մանկական գրականության պատմության ուրվագծեր» 4. Ա. Շահինյան- «Հայ մանկագրության մի քանի հարցեր» Լրացուցիչ 1. Խ. Աբովյան - «Առակներ», «Նախաշավիղ» 2. Ռ. Պատկանյան - Մանկական բանաստեղծություններ, պատմվածքներ, հեքիաթներ 3. Ղ. Աղայան - Մանկական բանաստեղծություններ, պատմվածքներ, հեքիաթներ 4. Հովհ. Թումանյան - Լեզենդներ՝ «Շունն ու կատուն», «Մի կաթիլ մեղրը», «Չարի վերջը»: Մանկական բանաստեղծություններ, հեքիաթներ, պատմվածքներ 5. Ստ. Զորյան - Պատմվածքներ կենդանիների մասին, հեքիաթներ 6. Վ. Անանյան - «Սևանի ափին», «Հովազաձորի գերիները», «Որսորդական պատմվածքներ» 7. Մկ. Կորյուն - «Մանկական երկեր», «Առակներ»

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/բ-053- Դարձվածաբանություն և բառարանագիտություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	14
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	14
	Ինքնուրույն	32		
Ընդամենը	60			
Ստուգման ձևը	<u>Ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է հարստացնել հայոց լեզվի դարձվածաբանությունից և բառարանագիտությունից ուսանողների գիտելիքները, կատարելագործել նրանց բանավոր և գրավոր խոսքի հմտությունները, ընդլայնել այն թեմաների շրջանակը, որտեղ նրանք կարող են արդյունավետ օգտագործել նշված առարկայի ուսումնասիրության արդյունքում ձեռք բերած գիտելիքները:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ա) ժամանակակից հայերենի դարձվածքները, բ) դարձվածաբանական միավորների իմաստային և կառուցվածքային առանձնահատկությունները, գ) դրանց ստուգաբանությունը, ☐ գ) նշանավոր բառարանագիրների գործերը: <i>Հմտություն</i> ☐ դարձվածքների կառուցվածքային կադապարները, խոսքի մեջ դրանք ունեցած տեղն ու դերը: <i>Կարողունակություն</i> ☐ բացատրել դարձվածքների ծագումը, կառուցվածքը, արտահայտած իմաստները, ստուգաբանել դրանք:			
Դասընթացի բովանդակությունը	<i>Թեմա 1.</i> Դարձվածաբանությունը իբրև լեզվաբանական գիտաճյուղ, նրա ուսումնասիրության առարկան: Դարձվածքների հարաբերությունը առածների, ասացվածքների, թևավոր խոսքերի հետ: Դարձվածք և բառակապակցություն: Դարձվածք և նախադասություն: Դարձվածք և բառ: <i>Թեմա 2.</i> Դարձվածքի առաջացումը: Դարձվածային տարբերակ: Դարձվածքների բազմիմաստությունը և համանունությունը: Դարձվածքների հոմանիշությունը: <i>Թեմա 3.</i> Դարձվածքների հականիշությունը: Դարձվածքների հարանունությունը: Դարձվածքների ստուգաբանությունը: Դարձվածքների կառուցվածքը: <i>Թեմա 4.</i> Դարձվածքների տեսակները՝ ըստ հիմնական բաղադրիչի խոսքիմասային պատկանելության: Դարձվածքների տեսակները՝ ըստ բաղադրիչների քանակի:			

	Դարձվածքների իմաստաբանական կառուցվածքը: Դարձվածքների բաղադրությունը: Դարձվածքը և բառակազմությունը: Հարցական դարձվածքներ: Եղանակավորող դարձվածքներ: <i>Թեմա 5</i> Դարձվածքների նմանակություն և հակադարձ նմանակություն: Երկանդամ դարձվածքների կառուցվածքային տիպերը: <i>Թեմա 6.</i> Եռանդամ դարձվածքների կառուցվածքային տիպերը: Քառանդամ դարձվածքների կառուցվածքային տիպերը: Դարձվածքների շարահյուսական առանձնահատկությունները: <i>Թեմա 7.</i> Բառարանագրություն: Բառարանների տեսակները: Հայ բառարանագրությունը 5-10-րդ դարերում: Հայ բառարանագրությունը 11-17-րդ դարերում: <i>Թեմա 8</i> Բառգիրք հայոց: Հայ բառարանագրությունը 18-րդ դարում: Միս. Մեբաստացին և իր «Բառգիրք հայկազեան լեզուի» աշխատությունը: <i>Թեմա 9.</i> 18-րդ դարում հրատարակված այլ բառարաններ: Հայ բառարանագրությունը 19-րդ դարում: Մանվել Ջախջախյան: Գրիգոր Փեշտմալճյան: <i>Թեմա 10.</i> Նոր հայկազյան բառարան: 19-րդ դարում հրատարակված այլ բառարաններ: 20-րդ դարի հայ բառարանագրությունը: Հր. Աճառյան: Մտ. Մալխասյանց: Էդ. Աղայան: Հանրագիտարաններ: Հայկական սովետական հանրագիտարան: Հայ բառարանագրությունը 20-րդ դարի վերջին:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

Գրականություն	Պարտադիր- 1. Ա. Մ. Սուքիասյան, Ժամանակակից հայոց լեզու, ԵՊ, 1999: 2. Պ. Ս. Բեդիրյան, Ժամանակակից հայերենի դարձվածաբանություն, ԵՊ, 1973: 3. Գ. Կ. Գասպարյան, Հայ բառարանագրության պատմություն, ԵՊ, 1968: Լրացուցիչ- 1. Խ. Գ. Բադիկյան, Ժամանակակից հայերենի դարձվածային միավորները, ԵՊ, 1986: 2. Ա. Մ. Սուքիասյան, Ս.Ա. Գալստյան, Հայերենի դարձվածաբանական բառարան, ԵՊ, 1975:
----------------------	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/բ-208 -Երկրագիտություն և գավառագիտություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	12
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	32		
Ընդամենը		60		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին զինել գիտելիքներով Երկրի ֆիզիկաաշխարհագրական երևույթների մասին,խորացնել և ընդլայնել ուսանողների գիտելիքները մթնոլորտի, ջրոլորտի, քարոլորտի, կենսոլորտի մասին,գաղափար տալ Եիկրի լանդշաֆտային թաղանթի ձևավորման հիմնական տարրերի մասին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթականծրագրիհետևյալվերջնարդյունք(ներ)ը.			
	<i>Գիտելիք</i> ☐ երկրի ձևի,չափերի վերաբերյալ, ☐ երկիր ոլորտային կառուցվածքի մասին, ☐ աշխարհագրական թաղանթում տեղի ունեցող ֆիզիկաաշխարհագրական երևույթների մասին, ☐ աշխարհագրական թաղանթի միասնականության և այնտեղ տեղի ունեցող երևույթների փողկապակցության մասին <i>Հմտություն</i> ☐ Երկրագիտության ժամանակակից և նորագույն ձեռքբերումներին,			

	☐ Ֆիզիկաաշխարհագրական երևույթների վերլուծությանը, ☐ երկրի ոլորտային կառուցվածքի փոխկապակցվածությունը, արտաքին և ներքին ուժերի կապն ու ազդեցությունը լանդշաֆտային թաղանթի ձևավորման գործում, ☐ երկրի մակերևույթի առանձնահատկություններին: <i>Կարողունակություն</i> ☐ կկարողանա գործնականում ֆիզիկաաշխարհագրական երևույթները բնության մեջ պատկերացնել, դրանց առաջացման պատճառները իմանալ և ճիշտ գնահատել ☐ կկարողանա ուրվագծային քարտեզների վրա պատկերել հուլիսյան և հունվարյան իզոթերմերը ☐ կկարողանա ուրվագծային քարտեզների վրա պատկերել կլիմայական գոտիները ☐ կկարողանա ուրվագծային քարտեզների վրա պատկերել օվկիանոսային հոսանքները ☐ կկարողանա ուրվագծային քարտեզների վրա պատկերել մթնոլորտային տեղումների բաշխվածությունը երկրի վրա ☐ կկարողանա ուրվագծային քարտեզների վրա պատկերել բնական զոնաները
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Դասընթացի ծրագրի ներկայացում և ուսումնական գործողությունների պլանավորում: Երկրի ձևի և չափերի աշխարհագրական նշանակությունը: Երկրի օրական և տարեկան պտույտների աշխարհագրական հետևանքները: Թեմա 2. <u>Երկրի ներքին կառուցվածքը</u> : Երկրի ներքին էներգիայի ազդեցությունը լանդշաֆտային թաղանթի ձևավորման վրա: Թեմա 3. Հողմնահարում: Երկրի մակերևույթը: Հողային ոլորտ: Երկրագնդի հողերի գլխավոր տիպերը: Թեմա 4. Մթնոլորտ: Եղանակ և կլիմա: Օվկիանոսային հոսանքների դերը Երկրի առանձին ռեգիոնների կլիմայի ձևավորման մեջ: Թեմա 5. Ջրոլորտ: Թեմա 6. Կենսոլորտ: Բույսերը և աշխարհագրական միջավայրը: Կենդանիները և աշխարհագրական միջավայրը: Թեմա 7. Լանդշաֆտային ոլորտի տարրերը: Ժամանակակից լանդշաֆտների կառուցվածքը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում

	ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Հ.Գաբրիելյան<<Երկրագնդի լանդշաֆտային ոլորտը>>, Երևան ,2000թ 2. Ս.Վ Կալեսնիկ <<Ընդհանուր երկրագիտություն>>1-ին,2-րդ հատորներ 3. Ա.Ալեքսանյան <<Օդերևութաբանություն և կլիմայագիտություն>> Երևան 1978 4. И.Х.Шукин „Общая геоморфология“ Москва,1974 г. 5. С.М.Шубаев „Общее землеведение” Москва, 1972 г. 6. Географический атлас мира, Москва, 1997 г. 7. Атлас мира, Москва, 2002 г. 8. Реймерс Н.Ф. „Природопользование”, М., 1990г. 9. Розанов Б.Г. „Основы учения об окружающей среде”, М., 1984г. Լրացուցիչ 1. Розанов Б.Г. „Основы учения об окружающей среде”, М., 1984г.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/բ-054-Խոսքի կուլտուրա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	14
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	

			Գործնական աշխատանք	28
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <i>ստուգարք</i>			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է վերամշակել ուսանողների արտահայտիչ խոսքը և տեխնիկան, գեղարվեստական ստեղծագործությունների միջոցով հղկել արտահայտիչ խոսքը, ծանոթացնել խոսքի տեմպին, ռիթմին, առոգանության և տրամաբանական շեշտերին, այս ոլորտում ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ ունենալ արտահայտիչ խոսք: <i>Հմտություն</i> ☐ կտիրապետի խոսքի կուլտուրայի ուսումնասիրման մեթոդներին: <i>Կարողունակություն</i> ☐ կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում:			
Դասընթացի բովանդակությունը	<i>Թեմա 1.</i> Խոսքի կուլտուրա և տեխնիկա. համառոտ ակնարկ: <i>Թեմա 2.</i> Խոսքի կուլտուրայի հիմնական տարրերը: <i>Թեմա 3.</i> Շնչառություն, տեսակները: <i>Թեմա 4.</i> Առոգանություն, տեսակները: <i>Թեմա 5.</i> Խոսքի տեմպ: <i>Թեմա 6.</i> Չայներանգ: <i>Թեմա 7.</i> Ուղղախոսություն: <i>Թեմա 8.</i> Ռիթմ: <i>Թեմա 9.</i> Խոսքի հնչման կուլտուրա: <i>Թեմա 10.</i> Շեշտ: <i>Թեմա 11.</i> Հոհեցումը և լսարանը:			
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝			

	առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Ա. Աբրահամյան, Հայերենի կետադրությունը, Ե., 1999 2. Հ. Աճառյան, Հայերենի արմատական բառարան, 4հ.: 3. Զ. Աղաջանյան, Ձևաբանական նորմ և խոսքի մշակույթի հարցեր, Ե., 2007: 5. Դ. Գյուրջինյան, Մեծատա՞ռ, թե փոքրատառ, Ե., 2001: 6. Ա. Սանթրոյան, Արդի հայերենի կետադրության համակարգը, Ե., 2004: 7. Դ. Գյուրջինյան, Հայերեն բառարան-տեղեկատու, Միասին, անջատ կամ գծիկով գրվող բառեր, Ե., 2001: 8. Ռ. Նազարյան, Մայրենին բոլորի համար, Ե., 2006: 9. Գ. Զահուկյան, Ժամանակակից հայերենի տեսության հիմունքները, Ե., 1974: 10. Վ. Սահակյան, Վ. Սահակյան, Ուղղագրության, կետադրության և քերականության ուղեցույց, Ե., 2004: 11. Յու. Դավթյան, Ժամանակակից հայերենի կետադրության ինքնուսույց, Ե., 2010: Լրացուցիչ 1. Է. Աղայան, Արդի հայերենի բացատրական բառարան, հ. 1-2, Ե., 1976: 2. Վ. Գաբրիելյան, Գրավոր խոսք, Ե., 2004:

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/բ-175-Գրաբար			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	20
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	36
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ համապատասխան գիտելիքներ հայերենի պատմության հին			

	շրջանի վերաբերյալ՝ լեզվական բազմաթիվ իրողությունների հիմքը ճիշտ ընկալելու և վերլուծելու, նաև՝ պատմական սկզբնաղբյուրները բնագրով ուսումնասիրելու և ճիշտ հասկանալու համար: Դասընթացին ներկայացվում են գրաբարի հնչյունական, բառային և քերականական համակարգերը՝ իբրև գրավոր հուշարձանների լեզու: Դասընթացի նպատակն է մասնագիտական հիմնարար գիտելիքների մատուցումը, ինչպես նաև ապագա ուսուցչին տեսական և գործնական – կիրառական կարողություններով ու հմտություններով զինելը:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ Գրաբարի կառուցվածքային օրինաչափությունները, բառապաշարի և քերականական ձևերի ծագումնաբանական և տիպաբանական առանձնահատկությունները, հին հայերենի բնութագիրը՝ ըստ տարբեր մատենագիր հեղինակների: <i>Հմտություն</i> ☐ Ընթերցել գրաբար ձեռագրերը, բացատրել դրանց իմաստը, ճիշտ թարգմանել, վերլուծել քերականական օրինաչափությունները, բնութագրել հին հայերենի կառուցվածքային առանձնահատկությունները և քերականական իմաստները, դրանց արտահայտության ձևերի տարբերությունների պատճառները: <i>Կարողունակություն</i> ☐ Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի հին լեզուներ ուսումնասիրելու մեթոդաբանությանը, գրաբարի առանձնահատկություններին, կարողանա անհրաժեշտ փաստագիտական տվյալներ հավաքել տարբեր պատմաղբյուրներից, դրանք վերլուծել և համեմատել, անհրաժեշտ հետևություններ անելու կարողություն ձևավորել:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 ☐ Գրաբարն իբրև 5 -11-րդ դ.դ. գրական լեզու: Գրաբարի հնչյունական համակարգը. այբուբեն: Ձայնավորներ և բաղաձայններ: Երկբարբառներ և եռաբարբառներ: Թեմա 2 ☐ Ընդհանուր- պատմական հնչյունափոխություն: Շեշտ և շեշտից կախված հնչյունափոխություն: Թեմա 3 ☐ Հոլովների կազմությունը: Ա արտաքին հոլովում: Ա ներքին հոլովում: Թեմա 4 ☐ Ե պարզ հոլովում: Ի պարզ հոլովում: Թեմա 5 ☐ Ի-ա արտաքին և ներքին հոլովումներ: Թեմա 6 ☐ Ո պարզ հոլովում: Տրական հոլով. ում վերջավորություն ստացող բառեր: Թեմա 7 ☐ ՈԻ պարզ հոլովում: Թեմա 8 ☐ Ո-ա խառն հոլովում:

	Թեմա 9[□] Դերանուն: Տեսակները: Անձնական դերանունների հոլովումը: Թեմա 10[□] Փոխադարձ դերանունների հոլովումը: Թեմա 11[□] Ցուցական դերանունների հոլովումը: Ցուցական դերանունների հոլովումը գոյականների հետ: Թեմա 12[□] Ստացական դերանունների հոլովումը: Թեմա 13[□] Հարաբերական դերանունների հոլովումը: Հարցական դերանունների հոլովումը: Թեմա 14[□] Անորոշ դերանունների հոլովումը: Որոշյալ դերանունների հոլովումը: Թեմա 15[□] Ածականների հոլովումը: Ածականի համեմատության աստիճանի կազմության առանձնահատկությունները: Ընթերցանություն և թարգմանություն: Թեմա 16[□] Թվականների կազմության առանձնահատկությունները: Ընթերցանություն և թարգմանություն: Թվականների հոլովումը: Անգիր հատվածներ: Թեմա 17[□] Խոնարհում: Լծորդ և լծորդություն: Պարզ և ածանցավոր բայեր: Ներգործածև և կրավորածև խոնարհում: Պարզ և բաղադրյալ ժամանակներ: Թեմա 18[□] Բայահիմքեր: Ներկայի հիմք: Ներկա ժամանակածև: Անցյալ անկատար ժամանակածև: Թեմա 19[□] Առաջին ապառնի ժամանակածև: Արգելական հրամայական: Թեմա 20[□] Անորոշ, անցյալ, ենթակայական և ապառնի դերբայներ: Թեմա 21[□] Անցյալ կատար յալի հիմքից կազմվող ժամանակածևեր: Անցյալ կատարյալի հիմքի կազմությունը: Անցյալ կատարյալ ժամանակը: Թեմա 22[□] Երկրորդ ապառնի: Բուն հրամայական: Հորդորական հրամայական: Թեմա 23[□] Պատճառական բայեր: Միադիմի բայեր: Բաղադրյալ ժամանակածևեր՝ անցյալ դերբայով: Բաղադրյալ ժամանակածևեր՝ ապառնի դերբայով: Պակասավոր բայեր: Թեմա 24[□] Անկանոն բայեր: Խոնարհման հիմնական տիպերը և նրանց կազմության օրինաչափությունները: Հայերենի բայածևերի կազմության, ծագման և զարգացման օրինաչափությունները: Թեմա 25[□] Մակբայներ: Ձևի, տեղի, ժամանակի, չափի մակբայներ: Թեմա 26[□] Նախդիրներ: Առ, ի, գ, ըստ, ընդ, ց նախդիրները: Ընթերցանություն և թարգմանություն:
Գնահատման մեթոդները և	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով,

չափանիշները	հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Ա. Աբրահամյան, Գրաբարի ձեռնարկ, Ե□, 1976: 2. Գ.Խաչատրյան, Գրաբարի շարահյուսության ձեռնարկ, Ե□, 1989: Լրացուցիչ 1. Լ.Խաչատրյան, Գ.Թոսունյան, Գրաբարի դասագիրք, Ե□, 2004: 2. Հ.Ավետիսյան, Ռ.Ղազարյան, Գրաբարի ձեռնարկ, Ե□, 1976: 2. Հ.Ավետիսյան, Որոշիչ-որոշյալի կապակցությունը գրաբարում, Ե□, 1972: 3. Մ. Աբեղյան, Երկեր, հ. Զ., Ե□, 1974: 4. Մ. Աբեղյան, Հայոց լեզվի տեսություն, Ե□, 1965: 5. Պ. Շարաբխանյան, Գրաբարի ձեռնարկ, Ե□, 1974: 6. Պ. Շարաբխանյան, Գրաբարի շաղկապները, Ե□, 1960: 7. Վ.Առաքելյան, Գրաբարի հոլովումը և խոնարհումը, Ե□, 1945: 8. Վ.Համբարձումյան, Գրաբարի ինքնուսույց, Ե□, 1999:

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/բ-163-Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	70	Դասախոսություն	34

			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	36
	Ինքնուրույն	80		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ☐ ինքնուրույն աշխատանքի միջոցով հաղորդակից լինել մեթոդամանկավարժական գրականության և մանկավարժական պրակտիկ աշխատանքի նորույթներին, ☐ հայոց լեզվի ուսուցումը զուգակցել գաղափարական, բարոյական և գեղագիտական դաստիարակության հետ, ☐ տարրական դասարաններում հայոց լեզվի ուսուցման ընթացքում ապահովել միջառարկայական կապերը, ուսուցման անհատականացման և աշակերտների ակտիվացման ժամանակակից պահանջները, ստեղծագործորեն օգտագործել կրտսեր դպրոցում գործող դասագրքերը, ծրագրերն ու ուսումնաօժանդակ նյութերը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք ☐ հիմնարար գիտելիքներ հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդիկայից ☐ յուրացնել գրաճանաչության, ընթերցանության, քերականության և խոսքի զարգացման դասավանդման մեթոդիկան, ☐ ունակ կլինի դրանք կիրառել պրակտիկ աշխատանքում Հմտություն ☐ տարրական դասարաններում մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա, ☐ աշակերտների հետ համագործակցային աշխատանքներ, ☐ դասապրոցեսի ճիշտ կառուցվածք, ☐ բարեկրթության կանոններ: Կարողունակություն ☐ մասնագիտական գիտելիքը նորացնել և փոխանցել, նոր գաղափարներ առաջ քաշել, ☐ թիմում աշխատել, ☐ հետազոտական աշխատանքներ կատարել:			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Քերականական գիտելիքների ուսուցման հիմնական դիդակտիկական սկզբունքները, դրանց իրականացման մեթոդիկան: Քերականության տեղն ու դերը հայոց լեզվի տարրական ուսուցման համակարգում:			

	Թեմա 2 Քերականական գիտելիքների յուրացման գործընթացի առանձնահատկությունները տարրական դասարաններում: Քերականական վարժությունների համակարգը: Մայրենի լեզվի տարրական դասընթացի ուսուցման փուլերը, դրանց խնդիրներն ու բովանդակությունը: Հնչյունաբանական տարրական գիտելիքների ուսուցման մեթոդիկա: Գաղափար նախադասության մասին: Թեմա 3 Լեզվական տարրական գիտելիքների ուսուցման մեթոդներն ու եղանակները: Շարահյուսական տարրական գիտելիքների ուսուցումը: Թեմա 4 Ձևաբանական տարրական գիտելիքների ուսուցումը: Խոսքի մասերի՝ գոյականի, բայի ուսուցումը: Թեմա 5 Քերականության դասի տիպերը: Քերականական ուղղագրության ուսուցումը: Ածականի, թվականի, դերանվան, շաղկապի և ձայնարկության ուսուցումը: Թեմա 6 Քերականության դասի կառուցվածքը, տիպերը: Զննականությունը քերականության դասերին: Թեմա 7 Խոսքի զարգացման մեթոդիկայի գիտական հիմունքները: Բանավոր խոսքի զարգացումը: Բանավոր խոսքի հիմնական բաղադրիչները: Բանավոր խոսքին ներկայացվող պահանջները: Թեմա 8 Բանավոր խոսքի զարգացման մեթոդները: Բառապաշարի զարգացման ուղղությամբ տարվող աշխատանքների մեթոդիկա: Հոմանիշների և հականիշների ուսուցումը որպես բառապաշարի զարգացման միջոց: Դարձվածք, դարձվածքների և ասացվածքների ուսուցումը որպես խոսքի հարստացման միջոց: Թեմա 9 Կապակցված խոսքի զարգացման մեթոդիկա: Կապակցված խոսքին ներկայացվող պահանջները: Նկարի շուրջ պատմության հյուսումը՝ որպես կապակցված խոսքի զարգացման արդյունավետ հնար: Թեմա 10 Գրավոր խոսքի զարգացումը Գրավոր խոսքի տեսակները և դրանց ուսուցման մեթոդիկան: Արտագրության ուսուցման մեթոդիկա: Արտագրության տեսակները: Թեմա 11 Թելադրության ուսուցման նշանակությունը գրավոր խոսքի զարգացման գործում: Թեմա 12 Փոխադրության ուսուցման մեթոդիկան: Շարադրության ուսուցման մեթոդիկան: Թեմա 13 Գրավոր աշխատանքների կազմակերպումը, անցկացումը, ստուգումն ու գնահատումը: Սխալների վերլուծության և ուղղման ձևերը: Թեմա 14 Ուղղագրության ուսուցումը: Ուղղագրության
--	---

	ուսուցման ձևերն ու մեթոդները: Հայոց լեզվի ուղղագրության և ուղղախոսության հիմնական սկզբունքները և մեթոդները: Ուղղագրական վարժությունների համակարգը: Թեմա 15 Կետադրության ուսուցման տեղն ու դերը մայրենի լեզվի տարրական դասընթացում, կետադրության ուսուցումը կարդալիս: Թեմա 16 Վայելչագրության նշանակությունը, նրա տեղն ու դերը մայրենի լեզվի դասընթացում: Վայելչագրության հիմնական պահանջները տարրական դասարաններում: Վայելչագրության ուսուցման մեթոդները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1□ Ա. Տեր-Գրիգորյան, Հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդիկա, Երևան, 1980: 2□ Ա. Տեր-Գրիգորյան, Քերականության մեթոդիկա, Երևան 1977: 3□ Ջ. Գյուլամիրյան, Հայոց լեզվի տարրական ուսուցման մեթոդիկա, Երևան, 2006: Լրացուցիչ 1. Ա. Տեր-Գրիգորյան, Կարդալու և գրելու սկզբնական կարողությունների ձևավորումը, Երևան, 1980: 2□ Ջ. Գյուլամիրյան, Կարդալու կարողությունների և խոսքի զարգացումը տարրական դասարաններում, Երևան, 1988: 3□ Ջ. Գյուլամիրյան, Խոսքի զարգացում, Երևան, 2004:

	Ա. Մանուկյան, Խոսքի զարգացման մեթոդիկա, Երևան 1976:
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/բ-163- Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի,2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	70	Դասախոսություն	34
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	36
	Ինքնուրույն	80		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	«Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա» առարկայի ուսումնասիրությունը կոչված է ապագա դասվարներին զինելու տեսական և մեթոդական գիտելիքներով, մայրենի լեզվի տարրական դասագործընթացը անհրաժեշտ գիտական հիմքերի վրա դնելու համար: «Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա» առարկայի իմացության շնորհիվ ուսանողները գիտելիքներ են ձեռք բերում մայրենի լեզվի տարրական դասընթացի բովանդակության մասին, յուրացնում են տարրական ուսուցման ժամանակակից տեսության հիմնական դրույթները, սովորում են գործնականում կիրառել ինչպես ավանդական, այնպես էլ փոխներգործուն ակտիվ մեթոդներ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ ունենալ հիմնարար գիտելիքներ հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդիկայից, ☐ յուրացնել գրաճանաչության և ընթերցանության մեթոդիկայի դասավանդման մեթոդիկան, ☐ ունակ լինել դրանք կիրառելու պրակտիկ աշխատանքում: <i>Հմտություն</i> ☐ տարրական դասարաններում մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա, ☐ աշակերտների հետ համագործակցային աշխատանքներ, ☐ դասապրոցեսի ճիշտ կառուցվածք, ☐ բարեկրթության կանոններ:			

	<i>Կարողունակություն</i> ☐ մասնագիտական գիտելիքը նորացնել և փոխանցել, նոր գաղափարներ առաջ քաշել, ☐ թիմում աշխատել, ☐ հետազոտական աշխատանքներ կատարել:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1 Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկական որպես գիտություն, մեթոդիկայի գիտական հիմունքները: Մայրենի լեզվի տարրական դասընթացի բաժինները և դրանց բովանդակությունը, խնդիրներն ու նպատակները: Թեմա 2 Քերականական գիտելիքների յուրացման գործընթացի առանձնահատկությունները տարրական դասարաններում: Քերականական վարժությունների համակարգը: Մայրենի լեզվի տարրական դասընթացի ուսուցման փուլերը, դրանց խնդիրներն ու բովանդակությունը: Հնչյունաբանական տարրական գիտելիքների ուսուցման մեթոդիկա: Գաղափար նախադասության մասին: Թեմա 3 Գրաձանաչության ուսուցման մեթոդները և դրանց դասակարգման սկզբունքները: Գրաձանաչության ուսուցման մեթոդները հայ դպրոցում: Թեմա 4 Գրաձանաչության ուսուցման ժամանակակից մեթոդները: Դպրոց ընդունվող երեխայի տարիքային առանձնահատկությունները և դրանց հաշվառումը գրաձանաչության շրջանում: Թեմա 5 Գրաձանաչության այբբենական շրջան: Հնչյուն տառերի ուսուցման մեթոդական շղթան: Թեմա 6 Կարդալու ուսուցումը, գրելու ուսուցումը գրաձանաչության այբբենական շրջանում: Կրտսեր դպրոցականի աշխարհաձանաչողական գիտելիքների և դաստիարակչական աշխատանքների իրականացումը: Գրաձանաչության շրջանում երաշխավորվող խաղերը: Թեմա 7 Գրաձանաչության հետայբբենական շրջան: Բացատրական ընթերցանության մեթոդով նախապատրաստում կարդալու և գրելու ունակության զարգացում: Թեմա 8 Գրաձանաչության ուսուցման դասի տիպերը: Այբբենարանը որպես դասագիրք: Թեմա 9 Ընթերցանության մեթոդիկայի խնդիրներն ու նպատակը: Բացատրական ընթերցանության մեթոդի հիմնական բաղադրամասերը: Զրույց, տեսակները: Բնագրի ընթերցում: Թեմա 10 Բառային աշխատանք, աշխատանք բնագրի վրա, բնագրի վերարտադրում, ամփոփում: Թեմա 11 Կարդալու կրթադաստիարակչական նշանակությունը:

	Կարդալու որակական հատկանիշները, դրանց ուսուցման ձևերն ու մեթոդները տարրական դասարաններում: Թեմա 12 Աշխատանք բնագրի վրա: Կարդալու ձևերը և մեթոդները տարրական դասարաններում: Ընթերցանության բնագրերի բովանդակային կողմի վերլուծություն: Թեմա 13 Գեղարվեստական ստեղծագործությունների ուսուցման մեթոդական առանձնահատկությունները: Պատմվածքի, հեքիաթի, ոտանավորի, առակի, ասացվածքի ուսուցումը: Թեմա 14 Գործնական բնույթի հոդվածների ուսուցման առանձնահատկությունները: Բնագիտական, պատմական, աշխարհագրական, գիտահանրամատչելի նյութերի դասավանդման առանձնահատկությունները: Թեմա 15 Արտադասարանային ընթերցանություն: Առածների, ասացվածքների, շուտասելուկների դասավանդումը: Հանելուկների պատասխանները գուշակելու և հյուսելու կարողության մշակման մեթոդիկան: Թեմա 16 Ընթերցանության դասի տիպերը: Ընթերցանության դասի հետ կապված գործնական աշխատանքները՝ էքսկուրսիա, իրազնական դաս, դիտում և այլն: Թեմա 17 Մայրենի լեզվի դասագրքերի կառուցվածքը, կառուցման սկզբունքները:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

Գրականություն	Պարտադիր 1 ☐ Ա. Տեր-Գրիգորյան, Հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդիկա, Երևան, 1980: 2 ☐ Ա. Տեր-Գրիգորյան, Քերականության մեթոդիկա, Երևան 1977: 3 ☐ Ջ. Գյուլամիրյան, Հայոց լեզվի տարրական ուսուցման մեթոդիկա, Երևան, 2006: Լրացուցիչ 1. Ա. Տեր-Գրիգորյան, Կարդալու և գրելու սկզբնական կարողությունների ձևավորումը, Երևան, 1980: 2 ☐ Ջ. Գյուլամիրյան, Կարդալու կարողությունների և խոսքի զարգացումը տարրական դասարաններում, Երևան, 1988: 3 ☐ Ջ. Գյուլամիրյան, Խոսքի զարգացում, Երևան, 2004: Ա. Մանուկյան, Խոսքի զարգացման մեթոդիկա, Երևան 1976:
---------------	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄԻ/բ-072-Մաթեմատիկա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	24
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելիքներ բազմությունների և միացությունների տեսության տարրերից:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.			
	Գիտելիք			
	Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա.			
	☐ Բազմությունների տեսության տարրերը, վերլուծական երկրաչափության և մաթեմատիկական անալիզի տարրերը, հանրահաշվական համակարգերի մասին			
	Հմտություն			
	Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի			
	☐ բազմությունների և միացությունների տեսության տարրերին			

	Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա □ ձեռք բերած տեսական “ գործնական գիտելիքները կիրառել դասավանդման գործընթացում, հետազոտական աշխատանքներում (գրաֆիկների, սխեմաների կառուցում “ այլն,
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Բազմություններ, գործողություններ բազմությունների հետ Թեմա 2. Կոմբինատորիկայի տարրերը □ Դեկարտյան արտադրյալ, կորտեջ, գումարման և արտադրյալի կանոնը, կարգավորություն, տեղափոխություն, զուգորդություն, Պասկալի եռանկյուն: Թեմա 3. Համապատասխանություն, հարաբերություն, արտապատկերում: Թեմա 4. Համապատասխանության տեսակները, հարաբերությունը բազմության վրա, հարաբերության գրաֆ, հարաբերության հիմնական հատկությունները, համարժեքության հարաբերություն: Թեմա 5. Բազմության` դասերի տրոհման մասին թեորեմը, Կարգի հարաբերություն, կարգավորված բազմություններ, արտապատկերումներ, համարժեք բազմություններ, հզորություն: Թեմա 6. Ասույթների տրամաբանություն, ճշմարիտ և կեղծ ասույթներ, ասույթի ժխտում, ասույթների կոնյուկցիա Թեմա 7. դիսյունկցիա, իմպլիկացիա, համարժեքություն, ասույթների տրամաբանության բանաձևերը: Թեմա 8. Պրեդիկատների տրամաբանություն 1 տեղանի պրեդիկատներ, ընդհանրության և գոյության քվանտորներ, պրեդիկատների կոնյուկցիա, դիսյունկցիա, իմպլիկացիա, Թեմա 9. համարժեքություն, բազմատեղ պրեդիկատներ, թեորեմա, հակադիր և հակադարձ թեորեմներ, անհրաժեշտ և բավարար պայմաններ: Թեմա 10. Միացությունների տեսության տարրերը. դեկարտյան արտադրյալ, կորտեժներ: Թեմա 11. Գումարման և բազմապատկաման կանոնները: Թեմա 12. Կարգավորություններ կրկնություններով և առանց կրկնությունների: Թեմա 13. Տեղափոխություններ (կարգավորված բազմություններ) Թեմա 14. Զուգորդություններ առանց կրկնությունների տեսքի թվերի հատկությունները: Պասկալի եռանկյունը:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	1. Н. Я. Виленкин и другие “Математика”, “Процвещение”, М. 1977г. 2. Яковлев Г. Н. и др. “Алгебра и начала анализа” часть I, II, издательство “Наука”, М. 1978г. 3. Задачник практикум по математике. (под редакцией Н. Я. Виленкина), М. “Просвещение”, 1977г 4. Վ. Ս. Սարգսյան, Պ. Ն. Տոնոյան «Տարրական մաթեմատիկայի հարցեր» Եր․ անի համալսարանի հրատարակչություն, 1979թ. 5. Վալուցե Ի. Վ., Դիլիգուլ Գ. Դ., Մաթեմատիկա, Եր․ ան «Լույս», 1986թ.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄԻ/Բ-073-Մաթեմատիկա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	

			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	ուսանողներին տալ գիտելիքներ Վերլուծական երկարաչափությունից:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ Տվյալ դասընթացին մասնակցելու նախապայմանն այն է, որ ուսանողները ունենան բավարար գիտելիքներ մաթեմատիկայից <i>Հմտություն</i> ☐ Ստացած գիտելիքները կարողանա կիրառել գործնական պարապմունքներին <i>Կարողունակություն</i> ☐ կարողանան ձեռք բերած տեսական “ գործնական գիտելիքները կիրառել դասավանդման գործընթացում,			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Կետի կոորդինատները ուղղի վրա: Կոորդինատների ձևափոխությունը ուղղի վրա: Ուղղանկյուն դեկարտյան կոորդինատները հարթության վրա: Կոորդինատների ձևափոխությունը հարթության վրա: Թեմա 2. Հիմնական խնդիրներ հարթության վրա: Գծային հավասարումներ. ուղղի հավասարումը, ուղիղների ուղղահայացություն և զուգահեռության պայմանը Թեմա 3. Տրված կետով անցնող ուղիղների փնջի հավասարումը, երկու կետով անցնող ուղղի հավասարումը: Ուղիղների կազմած անկյունը: Ուղղի ընդհանուր հավասարումը: Երկու ուղիղների հատման կետը: Թեմա 4. Շրջանագծի հավասարումը: Էլիպսը, հավասարումը, հատկությունները: Պարաբոլ, հավասարումը, ատկությունները: Հիպերբոլ, հավասարումը, հատկությունները:			
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական			

	առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	1. Н. Я. Виленкин и другие “Математика”, “Просвещение”, М. 1977г. 2. Яковлев Г. Н. и др. “Алгебра и начала анализа” часть I, II, издательство “Наука”, М. 1978г. 3. Задачник практикум по математике. (под редакцией Н. Я. Виленкина), М. “Просвещение”, 1977г 4. Վ. Ս. Սարգսյան, Պ. Ն. Տոնոյան «Տարրական մաթեմատիկայի հարցեր» Եր․անի համալսարանի հրատարակչություն, 1979թ. 5. Վալուցե Ի. Վ., Դիլիգուլ Գ. Դ., Մաթեմատիկա, Եր․ան «Լույս», 1986թ.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄԻ/Բ-074-Մաթեմատիկա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ուսումնասիրել հանրահաշվական արտահայտությունները նույնական ձևափոխությունները, հավասարումները, անհավասարումները:			

Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ Տվյալ դասընթացին մասնակցելու նախապայմանն այն է, որ ուսանողները ունենան բավարար գիտելիքներ մաթեմատիկայից <i>Հմտություն</i> ☐ Ստացած գիտելիքները կարողանա կիրառել գործնական պարապմունքներին <i>Կարողունակություն</i> ☐ կարողանան ձեռք բերած տեսական “ գործնական գիտելիքները կիրառել դասավանդման գործընթացում,
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Հանրահաշվական արտահայտությունների նույնական ձևափոխություններ Հանրահաշվական արտահայտություններ Հանրահաշվական արտահայտությունների նույնական ձևափոխություններ Թեմա 2.Հավասարումներ, դրանց տեսակները Գծային հավասարումներ: Քառակուսային հավասարումներ: Մոդուլի նշանի տակ անհայտ պարունակող հավասարումներ: Ցուցչայի և լոգարիթմական հավասարումներ: Հավասարումների լուծման գրաֆիկական եղանակ: Թեմա 3.Անհավասարումներ, դրանց տեսակները Գծային անհավասարումներ: Քառակուսային անհավասարումներ: Ցուցչայի և լոգարիթմական անհավասարումներ: Անհավասարումների լուծման գրաֆիկական եղանակ:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ

	քննություններ կամ ստուգարքներ՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	1. Н. Я. Виленкин и другие “Математика”, “Процвещение”, М. 1977г. 2. Яковлев Г. Н. и др. “Алгебра и начала анализа” часть I, II, издательство “Наука”, М. 1978г. 3. Задачник практикум по математике. (под редакцией Н. Я. Виленкина), М. “Просвещение”, 1977г 4. Վ. Ս. Սարգսյան, Պ. Ն. Տոնոյան «Տարրական մաթեմատիկայի հարցեր» Եր․անի համալսարանի հրատարակչություն, 1979թ. 5. Վալուցե Ի. Վ., Դիլիգուլ Գ. Դ., Մաթեմատիկա, Եր․ան «Լույս», 1986թ.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄԻ/Բ-075-Մաթեմատիկա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելիքներ մաթեմատիկական անալիզի տարրերից:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. ☐ մաթեմատիկական անալիզի տարրերը, ☐ Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի			

	☐ մաթեմատիկական անալիզի տարրերին Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա ☐ ձեռք բերած տեսական “ գործնական գիտելիքները կիրառել դասավանդման գործընթացում, հետազոտական աշխատանքներում (գրաֆիկների, սխեմաների կառուցում “ այլն,
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Ֆունկցիայի գաղափարը, նրա տրման եղանակները: ֆունկցիայի գրաֆիկը: Ուղիղ և հակադարձ համեմատականությունները և նրանց գրաֆիկները: Թեմա 2. Ֆունկցիայի աճումը և նվազումը: Նշանապահականման միջակայքերը: Ֆունկցիայի բաղադրույթը (բարդ ֆունկցիա) Թեմա 3. Հակադարձ ֆունկցիան և նրա գրաֆիկը: Ֆունկցիայի գրաֆիկի ձևափոխությունները : Թեմա 4. Քառակուսային ֆունկցիան և նրա գրաֆիկը: Կոտորակագծային ֆունկցիան և նրա գրաֆիկը: Թեմա 5. Թվային հաջորդականություն, հաջորդականության և ֆունկցիայի սահմանը, ֆունկցիայի անընդհատությանը: Թեմա 6. Թվային հաջորդականություններ, ռեկուրենտ բանաձևեր: Անվերջ փոքր հաջորդականությունները և նրանց հատկությունները: Թեմա 7. Հաջորդականության սահմանը: Թեորեմներ սահմանների մասին: Թեմա 8. Ֆունկցիայի սահմանը, մի քանի նշանավոր սահմաններ: Ֆունկցիայի անընդհատությունը, անընդհատ ֆունկցիաների հատկությունները Թեմա 9. Մեկ փոփոխականի ֆունկցիայի դիֆերենցիալ հաշվի տարրեր: Ֆունկցիայի ածանցյալը: Նրա երկրչափական մեկնաբանությունը: Ածանցման կանոնները: Թեմա 10. Բարդ և հակադարձ ֆունկցիաների ածանցյալները: Տարրական ֆունկցիաների ածանցյալները: Ֆունկցիայի աճման և նվազման կապը ածանցյալի հետ: Թեմա 11. Էքստրեմումները, մեծագույն և փոքրագույն ա Ֆունկցիայի հետազոտումը և գրաֆիկի կառուցումը ածանցյալի օգնությամբ: թեքները: Թեմա 12. Մեկ փոփոխականի ֆունկցիայի ինտեգրալ հաշվի տարրեր: Ֆունկցիայի նախնականը (անորոշ ինտեգրալ): Թեմա 13. Որոշյալ ինտեգրալի հատկությունները, Նյուտոն-

	Լայքնիցի Բանաձև Թեմա 14. Որոշյալ ինտեգրալի որոշ կիրառություններ (կորագիծ սեղանի մակերեսի, պտտման մարմնի և բուրգի ծավալների հաշվումը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	1. Н. Я. Виленкин и другие “Математика”, “Процвещение”, М. 1977г. 2. Яковлев Г. Н. и др. “Алгебра и начала анализа” часть I, II, издательство “Наука”, М. 1978г. 3. Задачник практикум по математике. (под редакцией Н. Я. Виленкина), М. “Просвещение”, 1977г 4. Վ. Ս. Սարգսյան, Պ. Ն. Տոնոյան «Տարրական մաթեմատիկայի հարցեր» Եր․անի համալսարանի հրատարակչություն, 1979թ. 5. Վալուցե Ի. Վ., Դիլիգուլ Գ. Դ., Մաթեմատիկա, Եր․ան «Լույս», 1986թ.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄԻ/Բ-076 -Մաթեմատիկա
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ

Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելիքներ թվերի տեսության տարրերից:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. ☐ թվերի տեսության տարրերը, ☐ Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի ☐ Թվերի տեսության տարրերին Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա ☐ ձեռք բերած տեսական “ գործնական գիտելիքները կիրառել դասավանդման գործընթացում, հետազոտական աշխատանքներում (գրաֆիկների, սխեմաների կառուցում “ այլն,			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Ամբողջ ոչ բացասական թվերի քանակական տեսությունը: Թեմա 2. Գումարման արքսոմատիկ սահմանումը: Գումարի գոյությունը “ միակությունը: Բազմապատկման արքսոմատիկ սահմանումը: Արտադրյալի գոյությունը “ միակությունը: Թեմա 3. Բնական թվերի բազմության անսահմանափակությունը “ դիսկրետությունը, հզորությունը: Թեմա 4. Պեանոյի արքսիոմները; Մաթեմատիկական ինդուկցիայի սկզբունքը: Թեմա 5. Մնացորդով բաժանումը:: Թեմա 6. Թվարկության համակարգեր: Թվի գրությունը 10-ական “ այլ թվարկության համակարգերում: Թեմա 7. Գործողություններ 10-ական համակարգում: Թեմա 8. Գործողություններ ոչ 10-ական համակարգերում Թեմա 9. Մի թվարկության համակարգից մյուսին անցումը: Թեմա 10. Թվերի բաժանելիությունը: Բաժանելիության			

	հարաբերությունը " հատկությունները:: Թեմա 11. Բաժանելիության հայտանիշները: Թեմա 12. Պարզ " բաղադրյալ թվեր: Էրատոսթենի ցանցը Թեմա 13. Թվաբանության հիմնական թեորեմը: Թեմա 14. Ամենամեծ ընդհանուր բաժանարարը: Փոխադարձ պարզ թվերի: Ամենափոքր ընդհանուր բազմապատիկը: Բաղադրյալ թվերի վրա բաժանելիության հայտանիշները: Էվկլիդեսի ալգորիթմը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	1. Н. Я. Виленкин и другие “Математика”, “Просвещение”, М. 1977г. 2. Яковлев Г. Н. и др. “Алгебра и начала анализа” часть I, II, издательство “Наука”, М. 1978г. 3. Задачник практикум по математике. (под редакцией Н. Я. Виленкина), М. “Просвещение”, 1977г 4. Վ. Ս. Մարգարյան, Պ. Ն. Տոնոյան «Տարրական մաթեմատիկայի հարցեր» ԵրԴ՝անի համալսարանի հրատարակչություն, 1979թ. 5. Վալուցե Ի. Վ., Դիլիգուլ Գ. Դ., Մաթեմատիկա, ԵրԴ՝ան «Լույս», 1986թ.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄԻ/բ-077-Մաթեմատիկա
Դասընթացին հատկացվող	4 կրեդիտ

կրեդիտը				
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	64		
Ընդամենը	120			
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ Գաղափար իրական թվերի դաշտի կառուցման մասին			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. ☐ հանրահաշվական համակարգերը ☐ Հմտություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի ☐ հանրահաշվական համակարգերին Կարողունակություն Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա ☐ ձեռք բերած տեսական “ գործնական գիտելիքները կիրառել դասավանդման գործընթացում, հետազոտական աշխատանքներում (գրաֆիկների, սխեմաների կառուցում “ այլն,			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Ռացիոնալ թվեր, գործողություններ նրանց հետ: Թեմա 2. Անհամաչափելիության գաղափարը, իրական թվերի բազմությունը: Թեմա 3. Հանրահաշվական գործողություններ և հանրահաշիվ			
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ` <div><div><input type="checkbox"/></div>գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով` առավելագույնը գումարային 40 միավոր,</div> <div><div>☐</div>ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,</div>			

	▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	1. Н. Я. Виленкин и другие “Математика”, “Просвещение”, М. 1977г. 2. Яковлев Г. Н. и др. “Алгебра и начала анализа” часть I, II, издательство “Наука”, М. 1978г. 3. Задачник практикум по математике. (под редакцией Н. Я. Виленкина), М. “Просвещение”, 1977г 4. Վ. Ս. Սարգսյան, Պ. Ն. Տոնոյան «Տարրական մաթեմատիկայի հարցեր» Եր․անի համալսարանի հրատարակչություն, 1979թ. 5. Վալուցե Ի. Վ., Դիլիգուլ Գ. Դ., Մաթեմատիկա, Եր․ան «Լույս», 1986թ.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄԻ/բ-078 Մաթեմատիկայի դասավանդման տեխնիկա և մեթոդիկա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	70	Դասախոսություն	34
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	36
	Ինքնուրույն	80		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Պատրաստել տարրական դասարանների մաթեմատիկայի հմուտ ուսուցիչ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ Տվյալ դասընթացին մասնակցելու նախապայմանն այն է,			

	որ ուսանողները ունենան բավարար գիտելիքներ մաթեմատիկայից <i>Հմտություն</i> ☐ Այդ մեթոդները կիրառել դասավանդման պրոցեսում <i>Կարողունակություն</i> ☐ Դպրոցի տարրական դասարանների մաթեմատիկայի դասընթացը և այն դասավնդելու մեթոդները
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Մաթեմատիկայի դասավանդման մեթոդիկան որպես գիտություն, առարկա, բովանդակությունը և կառուցվածքը, Թեմա 2. Թեմատիկ պլանի կազմում, Թեմա 3. Զննապարագաներ, դրանց տեսակները Թեմա 4. Տասնյակ, հարյուրյակ, հազարյակ, բազմանիշ թվեր:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	1 .Տարրական դասարանների ծրագրեր, դասագրքեր, մեթոդական ձեռնարկներ: 2 . Бантова М.А.,Бельтюкова Г.В., ”Методика преподавания математики в начальных классах.М.,1984. 3. Совершенствование обучения младших школьников (отв. ред. А.М.Пышкало-М.1984).
Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄԻ/բ-078 -Մաթեմատիկայի դասավանդման տեխնիկա և մեթոդիկա

Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	70	Դասախոսություն	34
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	36
	Ինքնուրույն	80		
Ընդամենը	150			
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Պատրաստել տարրական դասարանների մաթեմատիկայի հմուտ ուսուցիչ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ Տվյալ դասընթացին մասնակցելու նախապայմանն այն է, որ ուսանողները ունենան բավարար գիտելիքներ մաթեմատիկայից <i>Հմտություն</i> ☐ Այդ մեթոդները կիրառել դասավանդման պրոցեսում <i>Կարողունակություն</i> ☐ Դպրոցի տարրական դասարանների մաթեմատիկայի դասընթացը և այն դասավնդելու մեթոդները			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1.Թեմատիկ խնդիրների լուծման ուսուցումը Թեմա 2.Կարևոր մեծությունների հետազոտում Թեմա 3.Ծանոթություն կոտորակների հետ: Թեմա 4.Հանրահաշվական նյութի ուսումնասիրումը: Թեմա 5.Երկրաչափական նյութի ուսումնասիրումը: Թեմա 6.Արտադասարանական աշխատանքներ և նրանց տեսակները:			
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ - գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, - ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,			

	▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	1 .Տարրական դասարանների ծրագրեր, դասագրքեր, մեթոդական ձեռնարկներ: 2 . Бантова М.А.,Бельтюкова Г.В., ”Методика преподавания математики в начальных классах.М.,1984. 3. Совершенствование обучения младших школьников (отв. ред. А.М.Пышкало-М.1984).

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԱՍ/Բ-046 Կերպարվեստի հիմունքներ և դասավանդման մեթոդիկա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	18
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	24
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգարք</u>			
Դասընթացի նպատակը	Որպես ապագա մանկավարժների՝ կերպարվեստի դասավանդման ձևատեսության ուսուցումը դպրոցական կրթության բաժնի ուսանողների համար առանձնակի կարևորություն է ներկայացնում: Առանց մշակութային հարուստ ավանդույթներ ունեցող մեր ժողովրդի մշակութային արժեքների իմացության, առանց դրանց ստեղծման պատմությանը ծանոթ լինելու և սերնդից սերունդ դրանց ստեղծման ու ուսուցման ավանդական ու դասական ձերին ու մեթոդներին տեղյակ լինելու և դրանք յուրացնելու, ամենաբարձր կարգի նկարիչ-արվեստագետն անգամ, մեծ դժվարությունների կարող է հանդիպել կերպարվեստի ուսուցման հարցերում: Սույն ծրագրային թեմաների			

	բովանդակության խոր ու կայուն իմացության դեպքում կերպարվեստի ուսուցման բարդ ու դժվարին գործընթացը ավելի դյուրին կդառնա: Առաջադրվող թեմատիկան հիմնովին և ամփոփ տեղեկություններ և իմացություններ կտա ուսանողին հետագայում դասապրոցեսը առավել ուշագրավ և առավել գիտականորեն կազմակերպելու, որի արդյունքում կերպարվեստի դասերը առավել արդյունավետ կանցկացվեն: 1. սովորողներին ուսուցանել կերպարվեստի ուսուցման արդյունավետ ձևերին ու մեթոդներին 2. մանկապարտեզում ստեղծագործաբար մոտենալ դասավանդման հարցերին, դասերը դարձնել առավել գրավիչ 3. կերպարվեստի դասավանդման մեթոդների իմացություն 4. մեթոդական իմացությունների (տեսական և գործնական) կիրառում 5. նախորդ տարիների գիտականորեն ապացուցված կերպարվեստի դասավանդման մանկավարժական արդյունավետ ձևերի կիրառման անհրաժեշտությունը կերպարվեստի ուսուցման գործընթացում: Սույն ծրագիրը ամփոփ իմացություններ կհաղորդի կերպարվեստի դասավանդման հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը մեզ հայտնի առավել արդյունավետ դասավանդման մեթոդների մասին և ծրագրային թեմաների բովանդակության խոր ու կայուն իմացության դեպքում միայն կերպարվեստի ուսուցման բարդ ու դժվարին գործընթացը ավելի դյուրին կդառնա:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ գիտելիքներ մանկավարժությունից, հոգեբանությունից ☐ մատուցվող նյութը մասնատելու և վերլուծելու կարողություն, ☐ պատկերային մտածողություն, գիտելիքներ հասարակական գիտությունների մասին: <i>Հմտություն</i> ☐ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ☐ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ☐ գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու <i>Կարողունակություն</i> • սովորողներին ուսուցանել կերպարվեստի ուսուցման

	արդյունավետ ձևերին ու մեթոդներին - մանկապարտեզում ստեղծագործաբար մոտենալ դասավանդման հարցերին, դասերը դարձնել առավել գրավիչ - կերպարվեստի դասավանդման մեթոդների իմացություն - մեթոդական իմացությունների (տեսական և գործնական) կիրառում - նախորդ տարիների գիտականորեն ապացուցված կերպարվեստի դասավանդման մանկավարժական արդյունավետ ձևերի կիրառման անհրաժեշտությունը կերպարվեստի ուսուցման գործընթացում:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա.1- ներածություն թեմա 2.- Կերպարվեստի դասավանդման մեթոդները հնադարում թեմա 3.- Կերպարվեստի դասավանդման մեթոդները հին Եգիպտոսում թեմա 4.- Կերպարվեստի դասավանդման մեթոդները հին Հունաստանում թեմա 5.- Նկարչության դասավանդման մեթոդները միջնադարում թեմա 6- Վերածննդի դարաշրջանի կերպարվեստի ուսուցման մեթոդիկան թեմա.7- Գեղարվեստական կրթության և գեղագիտական դաստիարակության ակադեմիա կան համակարգը (16-17-րդ դ.) թեմա.8Բնօրինակից նկարչությունը որպես կերպարեստի ուսումնական գործընթացի հիմնական մաս թեմա.9 Կերպարվեստի և այլ ուսումնական առարկաների միջառարկայական կապերի ուսուցողական հիմունքները թեմա.10 Սովորողների տարիքային առանձնահատկությունները և նրանց հետաքրքրությունները կերպարվեստային գործունեության և կերպարվեստից որոշակի ունակությունների ու հմտությունների յուրացման գործընթացում
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ - գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, - ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում

	առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Ս. Լ. Վարդանյան, Միջառարկայական կապերը ուսումնական գործընթացում, Եր., 1986 2. Ք. Վ. Բաղդասարյան, «Ծիածանե ուսումնական ալբոմ /1-2-րդ դաս./, Եր., 1985 3. Լ. Ս. Ղազարյան, Կերպարվեստի դասերը 4-6-րդ դաս., Եր., 1983 4. Լ. Ս. Ղազարյան, Կերպարվեստի դասերը 1-3-րդ դաս., Եր., 1982 5. Գ. Մ. Թովմասյան, Գեղանկար, Վանաձոր, 2003 6. Ք. Մ. Բաղդասարյան, Կերպարվեստի դասերը 1-3-րդ դաս., Եր., 1986 Լրացուցիչ 1. Բաղդասարյան ՔՍՍ Կերպարվեստի դասեր 1-3-րդ դասարաններում Երևան, 1986 2. Գուլմիսարյան ԵՍԱՍ Արվեստի պատմություն» ուսումնական ձեռնարկ Երևան, «Վահանե» 2003 3. Թերզյան ՍՍՍ Գեղանկարչության տեխնիկական միջոցները

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԱՍ/Բ-045-Երգեցողություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	

			Գործնական աշխատանք	42
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգարք</u>			
Դասընթացի նպատակը	ուսուցանել հանակրթական դպրոցի երաժշտություն առարկայի ծրագրով նախատեսված երգերը, ինչպեսնաև ծանոթացնել հանձնարարվող ունկնդրման նյութին, որտեղ ընդգրկված են հայկական ժողորդական, արևմտանվրոպական, ռուսական դասական և ժամանակակից երաժշտական ստեղծագործություններ :			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ երգեցողության կանոնները ☐ երգչային շնչառությունը / կոնքային, որովայնային/ ☐ ինտոնացիոն մաքուր երգեցողությունը ☐ բանաստեղծական տեքստի հստակ արտաբերումը և առոգանությունը ☐ երաժշտական նրբերանգները, որտեղ ընդգրկված են հայկական ժողովրդական, արևմտանվրոպական, ռուսական դասական և ժամանակակից երաժշտական ստեղծագործություններ: <i>Հմտություն</i> ☐ 2-րդ կուրսի 4-րդ կիսամյակում նախատեսվում է 1-2-րդ դասարանների ծրագրում ընդգրկված երգերի ուսուցում: ☐ 3-րդ կուրսի 4-րդ կիսամյակում նախատեսվում է ☐ 3-4-րդ դասարանների ծրագրում ընդգրկված երգերի ուսուցում <i>Կարողունակություն</i> ☐ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու ☐ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու ☐ որակի մասին հոգացություն ☐ թիմում աշխատելու ☐ գնահատման գործիքների կիրառելու ☐ նախագիծ պլանավորելու և իրականացնելու			
Դասընթացի բովանդակությունը	<i>Թեմաներ</i> 1-ին կիսամյակ Թեմա 1. Ներածություն՝ երաժշտական գործունեության տեսակները Թեմա 2. 1-ին դասարան Ինչ է արտահայտում երաժշտությունը(Ողջույն դպրոց, Հայոց տառեր, Զանգն առաջին,Շնիկի դասը)			

	Թեմա 3. Աշնան գույները երաժշտության մեջ.(Աշուն, Աշունը եկավ, Անձրև եկավ, Արև - արև) Թեմա 4. Օրոր, Օրորոցի երգ,Տղաների քայլերգը, Վազք, Թեմա 5. Ձմռան գույները երաժշտության մեջ(Նոր տարվա հանդես, Տոնածառ, Ուրախ զանգակներ, Պսակ –պսակ,) Թեմա 6. Գարնան գույները երաժշտության մեջ(Գարնան սպասում, Մայրիկիս տոնը,) Թեմա 7. Ազգ փառապանծ, Ճախարակ, Երևան,Հաբրբան, Կաքավի երգ, Իմ պապիկի Հայաստան, Լորիկ քայլերգը և նրա տեսակները(Հայկական քայլերգ, Ֆուտբոլի քայլերգ,Հայրենիք,) Թեմա 7. Պարը և նրա տեսակները(Հոպա զարկե ու քելե, Շուրջպար, Տղամարդկանց պար, Կատվի պար, Տիկնիկների պար,) Թեմա 8. Երգը և նրա տեսակները(Գացեք տեսեք, Արջամուկ,Օրորոցային,Զելթունցիների քայլերգը,) Երգը օպերային բալետում, սիմֆոնիայում(Ունկնդրում) 2-րդ կիսամյակ Թեմա 1. Երգը, պարը, քայլերգը վերաճում են քայլերգայնության, պարայնության, երգայնության Թեմա 2. Արտահայտչական և նկարագրական ինտոնացիաներ(Կոունկներ) Թեմա 3. Երաժշտության զարգացումը Թեմա 4. Երաժշտական ստեղծագործության կառուցվածքը Թեմա 5. Ժողովրդական երգ(Քնարական) Թեմա 6. Ժողովրդական երգ(Աշխատանքային) Թեմա 7. Ժողովրդական երգ(Ծիսական) Թեմա 8Ժողովրդական երգ(Պանդխտության) Թեմա 9. Պատմահարենասիրական երգեր Թեմա 10. Հոգևոր երգեր
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և

	գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Յու. Վ. Յուզբաշյան, Ա. Ա. Փահլևանյան 2. 'Երաժշտությունը 1-2-րդ դասարաններում' 3. ուսուցչի մեթոդական ձեռնարկ Երևան 2001 4. Յու. Վ. Յուզբաշյան, Ա. Ա. Փահլևանյան 'Երաժշտության առարկայի դասագրքեր 5. 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ դասարանների համար: Երևան 2006 Լրացուցիչ- 1. Բրուսյան Մ.Ա. –Հայ ժողովրդական երաժշտական ստեղծագործություն: Երևան 1983 2. Հարությունյան Մ. Գ., Բարամյան Ա. Ա. –Հայ երաժշտության պատմություն/ հնագույն շրջանից մինչև մեր օրերը/ :Երևան 1996

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԱՍ/Բ-047 -Երաժշտական դասատ. տեսություն և մեթոդիկա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի,1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	22
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	20
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգարք</u>			
Դասընթացի նպատակը	Երաժշտ□ դասատ□ տեսություն և մեթոդիկա առարկայի հիմնական նպատակն է ուսանողներին զինել համակողմանի գիտելիքներով, գեղագիտական ընկալման զգացողությամբ, արվեստի լեզուն հասկանալու և գնահատելու կարողությամբ: Տարբեր մեթոդական հնարների և հմտությունների ձևավորման			

	արդյունքում զինել կրթական խնդիրներ լուծելու կարողությամբ, տարբեր տեխնոլոգիաների կիրառման հմտությամբ:
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, ☐ տիրապետի երաժշտական վերլուծության և հետազոտության մեթոդներին, ☐ կարողանա նկարագրել երաժշտության բովանդակությունը, թեմատիկան, կառուցվածքը, արտահայտչամիջոցները, ☐ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ, <i>Հմտություն</i> ☐ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու ☐ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու ☐ որակի մասին հոգացություն ☐ թիմում աշխատելու ☐ գնահատման գործիքների կիրառում ☐ նախագիծ պլանավորել և իրականացնել <i>Կարողունակություն</i> ☐ մաքուր և գեղեցիկ ձայնով երգել դպրոցական ծրագրով նախատեսված երգերը ☐ վերլուծել տարբեր դասարանների ծրագրային նյութը ☐ համեմատել ավանդականն ու նորարարականը ☐ համեմատել տարբեր երկրների դպրոցների, երաժշտական դաստիարակության և երաժշտական լսողության զարգացման տարբեր համակարգերը:
Դասընթացի բովանդակությունը	1.Երաժշտությունը որպես արվեստի տեսակ և նրա արտահայտչամիջոցները 2. Երաժշտական արվեստի ժանրերն ու ձևերը 3. Զրույցներ երաժշտության մասին 4.Մեթոդիկա առարկայի հիմնական խնդիրներն ու սկզբունքները 5. Երաժշտության դասը որպես դպրոցում երաժշտական դաստիարակության հիմնական ձև 6.Երաժշտության դասի հիմնական բաղկացուցիչներն ու նրանց փոխադարձ կապը 7.Միջառարկայական կապերը 8.Երաժշտության դասավանդման տեխնոլոգիան տարրական

	դպրոցում: Ընդհանուր մեթոդներն ուսկզբունքները ըստ դասարանների 9.Երաժշտական տարրական գրագիտություն
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Յուզբաշյան Յու., Փահլևանյան Ա. Երաժշտությունը 1-ից 4-րդ դասարաններում /ուսուցչի մեթոդական ձեռնարկ/, 2001, Երևան 2. Շահնազարյան Ա.Մ.Երգ ու բան (բ մաս):Երգ ու հաց(գ մաս):Երաժշտության ձեռնարկներ դպրոցահասակ երեխաների համար:Երևան Արևիկ հրատ.,1989. 3. Կարապետյան Լ.,Երգարան, II,III,IVդասարանների համար:Երևան, Շաղիկ,1995: Լրացուցիչ- 1. Абдуллин Э.Б.- Теория и практика музыкального обучения в общеобразовательной школе.Учебное пособие.М.,1983. 2. Апраксина О.А.- Методика музыкального воспитания в школе.М.,1983.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԱՄ/բ-048 - Աշխատանքի ուսուցում և նրա դասավանդման մեթոդիկա
------------------------------	---

Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	24
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	64		
	Ընդամենը	120		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգաթք			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին զինել գիտելիքներով, որոնք հնարավորություն կտան ունենալ անհրաժեշտ հմտություններ: Ապագա ուսուցչի վրա դրված է կարևորագույն խնդիր՝ աշակերտներին տալով գիտելիքներ՝ զարգացնել գեղագիտական ճաշակ, ստեղծագործական ունակություն և աշխատասիրություն, աշխատանքի կուլտուրա: Աշխատանքի ուսուցում առարկան սերտորեն կապված լինելով ուսումնական մյուս առարկաների հետ՝ որոշակիորեն օգնում է այդ առարկաների դասավանդման որակը բարձրացնելուն: Մաթեմատիկա առարկայի համար նախատեսված և պատրաստված դիդակտիկ նյութերը օգնում են ավելի լավ յուրացնելու մաթեմատիկա առարկան: Աշխատանքի ուսուցման դասերի ընթացքում պատրաստված «բառակազմությունե, «տառադարանե դիդակտիկ նյութերը նպաստում են հայոց լեզու առարկան բարձր մակարդակով ուսուցանելու համար: Ապլիկացիոն աշխատանքները զարգացնում են երեխաների մոտ էսթետիկական և գեղագիտական ճաշակը, նպաստում է նրանց աչքաչափի և կենտրոնանալու կարողությանը: Երեխաների մոտ զարգանում է գունային զգացողությունը: Ապլիկացիան համարվում է երեխաների արտահայտչական գոծունեության կարևորագույն և սիրելի ձևերից մեկը: Երեխաներին ուրախացնում է թղթի վառ գունավորումը, պատկերաքանդակների շարժուն ու հաջող դասավորումը: Ծեփագործության բնագավառում երեխաների էսթետիկական դաստիարակության, ինչպես նաև նկարչության բնագավառում, կարևոր նշանակություն ունի մասնագիտացումը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ Արվեստի գործերի հանդեպ գեղագիտական վերաբերմունքի դրսևորման, գեղեցիկը			

	ընկալելու, մեկնաբանելու կարողություն: ☐ Տեսական գիտելիքներ թղթի և սովարաթղթի ստացման և օգտագործման վերաբերյալ: ☐ Ասեղնագործության զարգացման պատմությունը մեկնաբանելու կարողություն: ☐ Տեսական գիտելիքներ շյուղագործության պատմության վերաբերյալ: ☐ Գյուղատնտեսական աշխատանքի դերն ու նշանակությունը մեկնաբանելու կարողություն: ☐ Բնօրինակից ծեփակերտման, կոշտ նյութերով աշխատելու առանձնահատկությունները մեկնաբանելու կարողություն / փայտ, պլաստիլին, գիպս և այլն/ <i>Հմտություն</i> ☐ Կկարողանա խորապես պատկերացում կազմել առարկայի բովանդակությանը ☐ <u>Աշխատանք թղթով և սովարաթղթով</u>. ծանոթացում թղթի ստացման եղանակներին, թղթի հատկություններին, դրանց նշանակությանը շինվածքների պատրաստման ժամանակ: <i>Կարողունակություն</i> ☐ <u>Ապլիկացիոն աշխատանքներ</u> /մի քանի գույնի թղթերով/ - թեմատիկ ապլիկացիաներ: ☐ Ասեղնագործության տաբեր տարատեսակների իմացություն: ☐ Բնօրինակից ծեփակերտման, կոշտ նյութերով աշխատելու առանձնահատկությունների իմացություն / փայտ, պլաստիլին, գիպս և այլն/
Դասընթացի բովանդակությունը	1. Աշխատանքի ուսուցման խնդիրները և միջառարկայական կապերը 2. Աշխատանքի ուսուցման դասի կառուցվածքը և պլանավորումը 3. Աշխատանքի ուսուցման բովանդակությունը 1-3-րդ դասարաններում 4. Աշխատանքի կուլտուրայի դաստիարակումը աշխատանքի ուսուցման պրոցեսում 5. Կոմպլեքս մոտեցում աշխատանքային ուսուցման դասերի նկատմամբ 6. Աշխատանքի ուսուցման ծրագիր. «Տեխնիկական աշխատանքե, «Գյուղատնտեսական աշխատանքե 7. Աշխատասիրության ձևավորումը և ամրապնդումը 8. Տարազի պատմությունը:

	9. Ապլիկացիա: Ուսուցման մեթոդներն ու խնդիրները 10. Տեսական գիտելիքներ թղթի և ստվարաթղթի ստացման և օգտագործման վերաբերյալ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Քոչարյան Ժ. Պ.-- «Աշխատանքի ուսուցումը 1-3-րդ դասարաններում», Երևան, 1988թ 2. Յավրիյան Գ. -- «Հյուսք և կարե, Երևան, 1993թ. 3. Гусакова М. А. -- Аппликация, М. , 1977г. 4. Конышева Н. М. --Лепка в начальных классах, М., 1985г. 5. Կարինե Պապիկյան, Ժաննա Ավետիսյան Լրացուցիչ 1. «Հայկական ասեղնագործություն», Երևան, 2002թ.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/Բ-250-Բնագիտություն և դասավանդման տեխնոլոգիա և մեթոդիկա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	70	Դասախոսություն	38
			Սեմինար	

			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	32
	Ինքնուրույն	80		
	Ընդամենը	150		
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	«Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկա» առարկայի նպատակն է պատրաստել կայուն և խորը գիտելիքներով, նախաձեռնող, հմուտ, ժամանակակից ուսուցման մեթոդներին տիրապետող, տարրական դպրոցի արդի խնդիրները պատկերացնող ուսուցիչ, որը կարող է այն հմտորեն մատուցել նաև մարնկավարժական գործունեության ընթացքում:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք □ ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, □ տիրապետել ժամանակակից դասի արդյունավետ մեթոդներին՝ տարրական դպրոցում, □ մանկավարժական գործունեության ընթացքում, որոշ հարցերի նկատմամբ ցուցաբերել ստեղծագործական մոտեցում և ինքնուրույնություն, □ հանձնարարված գրականության և տեղեկատվական այլ աղբյուրների հիման վրա կազմել ժամանակակից դասի մոդել: Հմտություն □ Բնագիտության դասավանդման մեթոդներին ու տեխնոլոգիաներին, □ Մանկավարժական վարպետությանը, □ Ձեռք բերած գիտելիքները հստակ կիրառելու և փոխանցելու, մանկավարժական վերլուծական մտածողության զարգացման հմտություններին: Կարողունակություն □ ներկայացնել բնագիտության հիմնական հասկացությունները, □ տեղին կարողալ օգվտել համապատասխան մեթոդի արդյունավետությունից՝ սովորողի տարիքին համապատասխան, □ օգտագործել ուսուցման և դասստիարակության կազմակերպման հիմնական ձևերը, □ տիրապետել ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաներին, □ տիրապետի մանկավարժական հմտություններին՝ դասի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով:			

**Դասընթացի
բովանդակությունը**

Թեմա 1. Դասընթացի ծրագրի ներկայացում և ուսումնական գործողությունների պլանավորում:

Թեմա 2. Ներածություն: Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի տեղը գիտությունների համակարգում: Կապը այլ գիտությունների հետ: Բնագիտական կրթության նպատակն ու խնդիրները: Ուսումնական գործունեության տեսակները:

Թեմա 3. Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի հոգեբանամանկավարժակա և գիտական հիմունքները

Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի ներկայացվող չափորոշիչները տարրական դպրոցում: Բնագիտության ուսուցման տեսությունը և տեխնոլոգիան: Բնագիտական հասկացությունների զարգացումը դպրոցական դասընթացում: Ուսումնական գործունեության տեսակներ:

Թեմա 4. Բնագիտության դասավանդման տեխնոլոգիայի և մեթոդիկայի զարգացման համառոտ պատմություն

Բնագիտական մտքի զարգացումը: Բնագիտական մտքի զարգացումը միջնադարյան Հայաստանում: Դպրոցական բնագիտությունը և դրա ուսուցումը 18-րդ դարում: Դպրոցական բնագիտությունը և դրա ուսուցումը 19-րդ դարում: Դպրոցական բնագիտությունը և դրա ուսուցումը 20-րդ դարում: Բնագիտության դասավանդման մեթոդիկայի զարգացումը հայ դպրոցում: Բնագիտության դասավանդման մեթոդիկայի զարգացումը հայ դպրոցում 20-րդ դար: Բնագիտության դասավանդման մեթոդիկայի զարգացումը հայ դպրոցում՝ խորհրդային շրջան:

Թեմա 5.6. Բնագիտական հասկացությունները տարրական դպրոցում

Բնագիտական հասկացությունների զարգացումը տարրական դպրոցում: Հասկացության բովանդակությունը: Բնագիտական հասկացությունների ձևավորումը և զարգացումը տարրական դպրոցում: Տարրական դպրոցի աշակերտների կարողությունների և հմտությունների զարգացումը բնագիտական հասկացությունների միջոցով:

Թեմա 7.8. Աշակերտների ճանաչողական գործունեությունը բնագիտության դասավանդման պրոցեսում: Տարրական գիտելիքները կենդանի օրգանիզմների և անկենդան մարմինների մասին, ծանոթացում համապատասխան քաղաքի, շրջանի, գյուղի մարդկանց աշխատանքային գործունեությանը:

Թեմա 9, 10. Էկոլոգիական կրթության բովանդակությունը

	տարրական դպրոցում Էկոլոգիական կուլտուրայի ձևավորումը կրտսեր դպրոցականների մոտ: Էկոլոգիական կրթության սկզբունքները: Էկոլոգիական կրթության նպատակը տարրական դպրոցում: <u>Թեմա 11,12,13.</u> Ուսուցման ավանդական ժամանակակից մեթոդների կիրառումը բնագիտության մեջ՝ տարրական դպրոցում, կազմակերպման ձևերը Ինչ է մեթոդը: Ուսուցման հիմնական մեթոդների պայմանական խմբերը: Բնագիտական ուսուցման կազմակերպչական ձևերը տարրական դպրոցում: Ավանդական և ժամանակակից դասերի տարբերությունները <u>Թեմա 14.</u> Դաստիարակող ուսուցում Շնչառության և շրջակա աշխարհի դասընթացի դաստիարակչական նպատակներն ու խնդիրները: Աշխարհայացքի դաստիարակումը: Արժեքային բնապահպանական կողմնորոշումների ձևավորումը. հայրենասիրական, էկոլոգիական, գեղագիտական, հայրենագիտական, սանիտարահիգիենիկ և ֆիզիկական:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգաքննություններ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Արնաուդյան Ա , Գյուլբուդադյան Ա.Մասնագիտական զարգացման ձեռնարկ ուսուցիչների համար,-Եր, 2004

	2. Շարոյան Մ., Հայաստանի բնաշխարհ.պահպանություն և վտանգներ, 2007 3. Տողանյան Ն.,Գյուլբուդադյան Ա.Ես և շրջակա աշխարհը, 2-4 ուսուցչի ձեռնարկ,-Եր.,Մանմար,, 2013 4. .Ես և շրջակա աշխարհը՝,2-4 դասարանի դասգրքեր, 2013 5. Ներկարարյան Ա.Կենսաբանության ուսուցման տեսություն և մեթոդիկա/ Եր., 2013 6. Ксеизова Г.Ю.,Перспективные школьные технологии, М., 2001 Լրացուցիչ 1. Խաչատրյան Հ.Սոսյաց անտառ:-Եր.:Արիկ-, 1988 2. Հանրագիտարան կրտսեր դպրոցականների համար ,, Ինչ է, ո՞վ է,, հ. 1-4,Եր., 1984-1987 3. Пуговкин А.,П.,Скварцов П.М., Биология. методическое пособие, М. 2008 4. Усова А.В.,формирование у школьников научных понятий в процессе обучения, М., 1986
--	---

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԱՍ/Բ-101 Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն և մեթոդիկա			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	12
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	16
	Ինքնուրույն	32		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել գիտելիքներով՝ նպաստելու համար ազգգրնակչության համակողմանի, ներդաշնակ զարգացմանը, դաստիարակելու ֆիզիկապես և բարոյապես առողջ քաղաքացիներ, պատրաստ հայրենիքի բարգավաճմանն ու պաշտպանությանը:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> ☐ պատկերացում կկազմի ֆիզիկական դաստիարակության միջոցների և մեթոդների վերաբերյալ,			

	☐ տեսա-գործնական պարապմունքներում ֆիզիկական վարժությունների ազդեցության ոլորտի մասին, ☐ կտիրապետի ֆիզիկական դաստիարակության և սպորտի հիմնական հասկացություններին, ☐ տիրապետի ֆիզիկական վարժությունների ծագումնաբանությանը և հետագա զարգացմանը, ☐ կտիրապետեն ֆիզիկական դաստիարակության տարբեր համակարգերին, ☐ կտիրապետեն ֆիզիկական վարժությունների գրառման և կիրառման կարգին, ☐ կկարողանա ձեռք բերված կարողությունները կիրառել ուսումնական, աշխատանքային գործընթացներում, ☐ ուսանողները կնախապատրաստվեն ապագա մանկավարժական աշխատանքային հմտություններին: <i>Հմտություն</i> ☐ մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ☐ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ☐ որակի մասին հոգացություն, ☐ թիմում աշխատելու, ☐ գնահատման գործիքների կիրառելու և նախագիծ պլանավորելու իրականացնելու <i>Կարողունակություն</i> ☐ <u>Ֆիզիկական վարժությունների գրառման և կիրառման կարողություն,</u> ☐ <u>Ուսումնական խնդրի պահանջի ընկալում,</u> ☐ <u>Ուսումնական խնդրի լուծման մեթոդի պատկերացում,</u> ☐ <u>Ուսումնական խնդրի լուծման ճիշտ ընտրություն</u> ☐ <u>Ուսումնական խնդրի կատարման և եզրահանգման ունակություն:</u>
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Ֆիզ. Դաստ. Տես. և մեթ. առարկայի նպատակը և խնդիրները Թեմա 2. Ֆիզիկական դաստիարակության հիմնական հասկացությունները և ուղղությունները Թեմա 3. Շարժողական ընդունակություններ Թեմա 4. «Ֆիզիկական կուլտուրա» առարկայի արտադասարանային աշխատանքներ և դասի կազմակերպման ձևերը Թեմա 5. «Ֆիզիկական կուլտուրա» առարկայի ծրագիր և չափորոշիչները, պլանավորման աշխատանքները
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր

	աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր – 1. Ա. Ա. Գրիգորյան, Ֆ. Գ. Ղազարյան, «Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն», Դասագիրք, Երևան 2. Ֆ. Գ. Ղազարյան, «Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն և մեթոդիկա», Երևան 3. Յու. Գ. Գրիգորյան, Հ. Ս. Մինասյան «ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԿՈՒԼՏՈՒՐԱ» ԱՌԱՐԿԱՅԻ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐ» Երևան 4. Ա. Գ. Ստեփանյան, Յու. Գ. Գրիգորյան «ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԿՈՒԼՏՈՒՐԱ»ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԻ ԱՂԱՆԱՎՈՐՈՒՄ», ուսուցչի ձեռնարկ, Երևան 5. Հ. Ս. Մինասյան, Հ. Հ. Գաբրիելյան «ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԿՈՒԼՏՈՒՐԱ» Գնահատումը հանրակրթական դպրոցում», Ուսուցչի ձեռնարկ, Երևան 6. Գ. Գ. Շահվերդյան, «Ֆիզիկական դաստիարակության տեսություն և մեթոդիկա», «Մանկավարժություն և մեթոդիկա» բաժնի ուսանողների համար, Վանաձոր 7. Ֆ. Գ. Ղազարյան «Սպորտային պատրաստության տեսություն և մեթոդիկա», Երևան 8. Ֆ. Գ. Ղազարյան «Դպրոցականների շարժողական հատկությունների մշակման առանձնահատկությունները ֆիզիկական կուլտուրայի դասերին», Երևան, «Լույս » Լրացուցիչ 1. Л. П. Матвеев, «ТЕОРИЯ И МЕТОДИКА ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ », «физкультура и спорт», Москва 2. Ж. К. Холодов., В. С. Кузнецов, «ТЕОРИЯ И МЕТОДИКА

	ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ И СПОРТА», Москва 3. Игнатьева В. Я. «Учебник для вузов физической культуры»- М., ФОН 175 с.
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԱՍ/Բ-097- -Շախմատ			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի,1-ին, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28/ 28	Դասախոսություն	
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	28/28
	Ինքնուրույն	32/32		
	Ընդամենը	60/60		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթք</u>			
Դասընթացի նպատակը	«Շախմատ» առարկայի դասավանդման հիմնական նպատակն է ուսանողների ծանոթացնել շախմատին, ծագումնաբանությանը, պատմությանը, խաղաքարերին, առանձին խաղաքարերի արժեքներին, փոխանակումներին, քայլերի հերթականությանը, փոխատեղումներին, դաշտի անվանումներին, մատային իրավիճակներին, շախմատային գրառումներին: Սովորողների մոտ ձևավորել դասընթացների ժամանակ ստացած գիտելիքները տեսականորեն զարգացնելու և գործնականում կիրառելու ունակություններ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք ☐ վերլուծության և համադրության կարողություն ☐ կազմակերպչական կարողություն (պլանավորում, կազմակերպում, ղեկավարում, վերահսկում), ☐ հենքային ընդհանուր գիտելիքների տիրապետում, ☐ պետական լեզվով հաղորդակցվելու կարողություն, ☐ համակարգչային տարրական հմտություններ, ☐ տեղեկույթը կառավարելու հմտություն (տեղեկույթի ձեռք բերում, համակարգում, վերլուծում), ☐ խնդիրներ լուծելու կարողություն, Հմտություն ☐ Քննադատություն և ինքնաքննադատություն,			

	☐ միջանձնային ճկուն հարաբերություններ, ☐ խմբային աշխատանք կատարելու ունակություն, ☐ միջազգային միջավայրում աշխատելու ունակություն, բարոյական արժեքների դավանում, ☐ այլ ոլորտներում մասնագետների հետ շփվելու կարողություն, <i>Կարողունակություն</i> ☐ տեղեկություններ հաղորդել 'Շախմատ' խաղի վերաբերյալ, ☐ տիրապետել խաղաքարերի հիմնական տեղաշարժերին, ☐ զարգացնել սովորողների տրամաբանությունը : ☐ տիրապետել խաղի կանոններին, ☐ լուծել առաջադրված խնդիրները. ☐ ուսումնասիրել ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի ծագման և հետագա մասնագիտական գիտելիքները խորացնելու և փոխանցելու, ☐ նոր գաղափարներ առաջ քաշելու, ☐ որակի մասին հոգացություն, ☐ թիմում աշխատելու, ☐ գնահատման գործիքների կիրառելում և նախագիծ պլանավորել իրականացնելու զարգացման էտապներին:
Դասընթացի բովանդակությունը	<i>Թեմաներ</i> <i>1-2րդ կիսամյակներ</i> Թեմա 1. Ծանոթություն շախմատի հետ, Արքա, թագուհի: Շախ Թեմա 2. Շախ և մատ: Պատ, Նավակ, փիղ, ձի: Թեմա 3. Զինվոր: Խաղաքների սկզբնական դասավորությունը և խաղաքարերի մոտավոր արժեքները: Փոխանակում: Թեմա 4. Փոխատեղում, վերցնել անցման ժամանակ, զինվորի փոխարկում: Թեմա 5. Դաշտերի անվանումներ, քայլի գրանցում, հավերժական շախ: Մատ թագուհով, երկու նավակով և մեկ նավակով: Մատ վերջին հորզոնականից, մանկական մատ: Թեմա 6. Պաշտպանություն, անպաշտպան խաղաքար: Կապ, բաց հարձակում: Թեմա 7. Մատային դիրքեր, խաղի գրանցում և սկզբնախաղ: Բաց հարձակում և երկքայլանի խնդիրներ: Թեմա 8. Նյութական առավելություն: Պաշտպանություն մատից և խուսափում պատից: Մահապարտ նավակ: Վերջնախաղեր: Գլուխկոտրուկներ: Թեմա 9. Մատ թեթև ֆիգուրներով: Երկվորյակ դիրքեր: Սխալի ուղղում և երկքայլանի մատեր: Նյութական առավելություն:

	Թեմա 10. Մատային դիրքերի ստեղծում: Օգնական մատ: Թեմա 11. Վերջնախաղեր. նավակը՝ զինվորի դեմ: Եռաքայլ մատային դիրքեր: Թեմա 12. Մարտավարական մտահղացումներ. Ծանրաբեռնված խաղաքար: Թեմա 13. Անցունակ զինվորը՝ որպես մարտավարական հնարք Ճառագայթային գրոհ, միջանկյալ շախ: Ընթացիկ պլան: Թեմա 14. Պոլ Մորֆի, Վիլհելմ Ստեյնից, Տիգրան Պետրոսյան:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Հ. Թումանյան՝ Շախմատ 2- Որսուցիչների ձեռնարկ. Երևան 2011թ. 2. Միսակյան Ս.- Շախմատ 2-4- մեթոդական ուղեցույց 3. Լեննֆիշ – Սկսնակ շախմատիստի գիրք Լրացուցիչ 1. Журавлев – Шаг за шагом 2. Ивашенко С- Учебник шахмотных комбинаций

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-150 -Ներառական կրթության կազմակերպում
Դասընթացին հատկացվող	5 կրեդիտ

կրեդիտը				
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	70	Դասախոսություն	38
			Մեմինար	12
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	20
	Ինքնուրույն	80		
Ընդամենը	150			
Ստուգման ձևը	<u>Քննություն</u> , ընթացիկ քննություն, ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողների համար բացահայտել ներառական կրթության էությունը, գաղափարախոսությունը, քաղաքականությունը, մեթոդաբանությունն ու բովանդակությունը: Ուսանողներին փոխանցել ներառական կրթության տեսագործական առաջավոր փորձը, ուսուցանել ներառական կրթության կազմակերպման օրենսդրական և մանկավարժական հիմունքները:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. 5.1. Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. ներառական կրթության գաղափարախոսությունը, քաղաքականությունը, հայեցակարգը, բովանդակությունը, միջազգային փորձը և սկզբունքները, ներառական կրթության որակի ապահովման և արդյունավետության բարձրացման ուղիները, միջոցները, ներառական ուսուցման կազմակերպման մեթոդիկաներն ու տեխնոլոգիաները, ներառական կրթության իրավական, օրենսդրական և մանկավարժական հիմունքները: 5.2. Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա. պլանավորել, կազմակերպել և իրականացնել մանկավարժական գործընթացը և վերլուծել ծագած հիմնխնդիրները, օգտվել հանրակրթության չափորոշից և կազմել ներառական գործընթացի կազմակերպման փաստաթղթեր, դրսևորել մանկավարժական վարպետություն և օգտվել ՀՀ օրենքներից ու նորմատիվ փաստաթղթերից: 5.3. Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. Ներառական ուսուցման մեթոդիկաներին և տեխնոլոգիաներին, մանկավարժական աջակցության ձևերին, ներառական ուսուցում իրականացնող դպրոցների և ընտանիքների համագործակցության ձևերին, աշակերտների կրթական կարիքների, նրանց գիտելիքների, կարողությունների և			

	հմտությունների գնահատման գործիքակազմին:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Հասկացություն Ներառական կրթության մասին: Ներառման քաղաքականությունն ու սկզբունքները: Թեմա 2. Ներառական կրթության իրականացման իրավական նախադրյալները միջազգային փաստաթղթեր: ՄԱԿ-ի երեխայի իրավունքների մասին կոնվենցիան (1989թ.): ՄԱԿ-ի սանդարտ կանոնները(1993թ.): Սալամանկայի հռչակագիրը(1994թ.): Դակարի գործողությունների շրջանակները(2000թ.): Թեմա 3. ՀՀ Օրենսդրությունը ներառման քաղաքականության մասին: Ընդհանուր դրույթներ: Թեմա 4. Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց, նրանց ծնողների (այլ օրինական ներկայացուցիչների) իրավունքները: Թեմա 5. Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց կրթության համակարգ: Թեմա 6. Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց կրթության համակարգի կառավարումը: Թեմա 7. Կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց կրթության կազմակերպման տնտեսական հիմքերը: Թեմա 8. Հատուկ կրթության համակարգը ՀՀ-ում: Կրթական հատուկ կարիքները: Թեմա 9. Բժշկահոգեբանամանկավարժական գնահատման կենտրոնի գործունեության նպատակը և գործառույթները: Թեմա 10. Կրթական կարիքի գնահատումը ներառական կրթության համակարգում՝ որպես պլանավորման ու զարգացման միջոց (2017թ օրենքը) Թեմա 11. Անհատական ուսումնական պլան (ԱՈԻՊ): Օրինակելի ձև: Թեմա 12. Ներառման քաղաքականության իրագործումը ՀՀ կրթական համակարգում: Թեմա 13. Մանկավարժահոգեբանական աջակցությունը՝ որպես ներառական կրթության արդյունավետության պայման: Թեմա 14. Ուսուցման արդյունավետ մեթոդներն ու տեխնոլոգիաները ներառական կրթության պայմաններում: Թեմա 15. Դաստիարակության գործընթացի կազմակերպումը ներառական կրթության պայմաններում Թեմա 16. Ընտանիքի, դպրոցի և ուսուցչի դերն ու նշանակությունը ԿԱՊԿՈԻ անձանց սոցիալական հարմարման գործում Թեմա 17. Ուսուցման իրականացումը

	տնային(հիվանդանոցային) պայմաններում
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր 1. Н.М. Назарова. Специальная педагогика, М 2004г 2. Гонев Курс лекции по коррекционной педагогике, М. 2004 г. 3. Подласый И.П. - Курс лекции по коррекционной педагогике, 2003 г. 4. Ներառական կրթությունը Հայաստանում /հոդվածների ժողովածու/, Եր., 2003 5. Ներառման ուղեցույց՝ ապահովելու մատչելի կրթություն բոլորի համար, Եր., 2007 6. ՄԱԿ-ի ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ, ՀԱՅԱՍՏԱՆ., «Դռները բացել բոլորի համար», Ներառական կրթության ծրագրերի գնահատում Հայաստանում, Եր., 2002 Լրացուցիչ 1. Հատուկ կրթությունը Հայաստանում երեկ, այսօր, վաղը, Եր., 2004 2. Եթե երեխան ունի կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք: Ծնողների և մանկավարժների համար: Հ. Ղազարյան, Հուլիսի Կամուրջ ՀԿ., 2004:

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-216 - Մանկավարժական նորարարական տեխնոլոգիաներ			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	16
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	14
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	Նպատակն է ձևավորել մանկավարժական նորարարական տեխնոլոգիաներով ժամանակակից ուսումնադաստիարակչական գործունեություն կազմակերպելու և իրականացնելու կարողունակություն:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<i>Կիմանա.</i> ☐ Մանկավարժական նորարարական տեխնոլոգիաների տեսակներ, դրանց ընթացակարգը և մեթոդական ցուցումները: <i>Կկարողանա.</i> ☐ Կիրարկել յուրացված տեխնոլոգիաները: <i>Կտիրապետի.</i> ☐ Տեխնոլոգիաների իրականացման փուլերին, ընթացակարգին:			
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Մանկավարժական նորարարական տեխնոլոգիաների էությունը: Թեմա 2. Մանկավարժական վարպետության տեխնոլոգիա: Թեմա 3. Աշակերտների ինքնուրույն գործունեության կազմակերպման տեխնոլոգիա: Թեմա 4. Աշակերտների հետազոտական գործունեության կազմակերպման տեխնոլոգիա: Թեմա 5. Աշակերտների նախագծային գործունեության կազմակերպման տեխնոլոգիա: Թեմա 6. Քննադատական մտածողության զարգացման տեխնոլոգիա: Թեմա 7. Երկխոսության տեխնոլոգիա: Թեմա 8. Քեյսի տեխնոլոգիա:			
Գնահատման մեթոդները և	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝			

չափանիշները	▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Бухвалов В.А. Методики и технологии образования г. Рига, 1994г 2. Щуркова Н.Е. Педагогическая технология как учебная дисциплина //Педагогика N2, 1993г. стр.66-70 3. Боголюбов В.И. Педагогическая технология: эволюция понятия//Советская педагогика N9, 1991г 4. Зубарева Н.С. Педагогическая технология: путь в дидактику и практику обучения//Психолого-педагогические проблемы повышения квалификации работников образования. Межвуз. науч. труд Вып.3 в 2-х ч, Ч1 М., 1994г. С.36-41 Լրացուցիչ՝ 1. Селевко П.К. Современные преподавательные технологии: Учебное пособие. - М.: Народное образование, 1998. 2. Фрадкин Ф.А. Гаврилин А.В. Технология формирования личности в рефлексологической педагогике// История пед. технологии. М., 1993г. стр.23-25. 3. Шамова Т.И. Активизация учения школьников М., 1982г.

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/բ-146 - Ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ
Դասընթացի հատկացվող	3 կրեդիտ

կրեդիտը				
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	42	Դասախոսություն	16
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	14
			Գործնական աշխատանք	12
	Ինքնուրույն	48		
Ընդամենը	90			
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, <u>ստուգաթղթ</u>			
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին զինել ուսուցման ժամանակակից մեթոդներով՝ ձևավորելով գործիքակազմի ընտրության և հետևողական կիրառման կարողունակություն:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. Գիտելիք Գիտի ☐ ☐ ուսուցման մեթոդների մոդեռնիզացիան, ☐ ինտերակտիվ /փոխներգործուն/ մեթոդներ ☐ խաղային մեթոդներ ☐ նախագծային մեթոդը ☐ քեյս մեթոդը ☐ ԽԻԿ համակարգը, ☐ խթանման փուլի մեթոդները, ☐ իմաստավորման փուլի մեթոդները, ☐ կշռադատման փուլի մեթոդները, ☐ ուսուցման ալգորիթմացումը, ☐ ուսուցման մեթոդների և տեխնոլոգիաների փոխկապակցվածությունը, ☐ ուսուցման տեխնոլոգիաներ: Հմտություն Տիրապետում է ☐ ☐ մեթոդների ճիշտ ընտրությանը, ☐ ուսուցման գործընթացի նախագծմանը ժամանակակից մեթոդներով, ☐ ուսուցման ալգորիթմացմանը: Կարողություն Կարողանում է ☐ ☐ մասնագիտական գործունեությունը կազմակերպել ուսուցման ժամանակակից մեթոդներով ու տեխնոլոգիաներով, ☐ կիրառել ուսուցման ժամանակակից մեթոդներ:			
Դասընթացի բովանդակությունը	Ուսուցման ժամանակակից մեթոդների էությունը: "Ուսուցման մեթոդ" հասկացության էությունը: Ուսուցման ավանդական և			

	Ժամանակակից մեթոդներ: Ժամանակակից մեթոդների առավելությունները: Ժամանակակից մեթոդների կիրառման առանձնահատկությունները: <i>Ուսուցման մեթոդների մոդեռնիզացիան /արդիականացումը/:</i> Ավանդական ուսուցման մեթոդների մոդեռնիզացիան: Ուսուցման մեթոդների մոդեռնացման անհրաժեշտությունը: <i>Ինտերակտիվ մեթոդներ:</i> Ակտիվ և պասիվ մեթոդներ: Անձնակենտրոն և անձնակողմնորոշիչ մեթոդներ: Համագործակցային մեթոդներ: <i>Խաղային մեթոդներ:</i> Խաղային մեթոդների տեսակները: Դերային խաղեր: <i>Նախագծային մեթոդ:</i> Հետազոտական, ստեղծագործական կարողությունների զարգացում: Կառուցողական մտածողություն: Նախաձեռնողականություն, ինքնուրույնություն: <i>ԽԻԿ համակարգ:</i> Ուսուցման գործընթացի փուլերը: Խթանման, իմաստի ընկալման և կշռադատման փուլերի նպատակները: <i>Խթանման փուլի մեթոդները:</i> Մտազրոհ, խմբավորում, պրիզմա, մտածիր- գույգ կազմիր -քննարկիր, ձևակույտ մեթոդների համառոտ նկարագիրը: <i>Իմաստի ընկալման փուլի մեթոդները:</i> T -աձև աղյուսակ, գաղափարների քարտեզ, Վեննի դիագրամ, փոխգործուն նշանների համակարգ, խորանարդում, խճանկար, երեք բանալի և մեկ կողպեք, շրջագայություն պատկերասրահում մեթոդների համառոտ նկարագիրը: <i>Կշռադատման փուլի մեթոդները:</i> Քառաբաժան, խորանարդում մեթոդների համառոտ նկարագիրը: <i>Ուսուցման մեթոդների և տեխնոլոգիաների փոխկապակցվածությունը:</i> "Մեթոդ", "հնար", "միջոց", "մեթոդիկա", "տեխնիկա", "տեխնոլոգիա" հասկացությունները: Ուսուցման տեխնոլոգիաների իրականացման գործում ուսուցման մեթոդների դերը: <i>Ուսուցման ալգորիթմացում:</i> Ալգորիթմացման տեխնոլոգիա: Ալգորիթմացման տեխնոլոգիայի իրականացման փուլերը: <i>Ուսուցման տեխնոլոգիաներ:</i> Ուսուցման տեխնոլոգիականացումը: Ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաները: Տեղեկատվական և հաղորդակցական տեխնոլոգիաների դերը ուսուցման գործընթացի արդյունավետության բարձրացման գործում:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է 100 բալանոց սանդղակով, հետևյալ բաղադրիչների ներառմամբ՝ ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և

	հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:
Գրականություն	Պարտադիր՝ 1. Хуторский А.В., Практикум по дидактике и методикам обучения, СПб, издательство, Питер,2004 2. Глебова Л.И. Применение активных методов обучения в практике преподавателей. Режим доступа: http://www.informio.ru/publications/id243 3. Димитренко Н.В. Мотивация, как фактор повышения качества обучения. Режим доступа: http://festival.1september.ru 9. Зарукина Е.В., Логинова Н.А., Новик М.М. Активные методы обучения: рекомендации по разработке и применению. Режим доступа: http://cme.dstu.edu.ru 4. Кавтарадзе Д.Н. Обучение и игра. Введение в активные методы обучения / Д.Н. Кавтарадзе. – М., 1998. 11. Колокольникова У. Технология активных методов обучения в профессиональном образовании. Учебное пособие. Режим доступа: library.krasu.ru/ft/ft/_umkd/359/u_course.pdf 5. Активные методы обучения. Электронный курс. Международный Институт Развития «ЭкоПроф», Образовательный портал «Мой университет», http://www.moi-universitet.ru. 6. Давыдов В.В. Проблемы развивающего обучения. – М.: Издательство «Педагогика», 1986. – 240 с. 7. Коджаспирова Г.М. Педагогика. – М.: изд-во «Владос», 2004. – 352 с.

	8. Коджаспирова Г.М., Петров К. В. Технические средства обучения и методика их использования. – М.: Издательский центр «Академия», 2001. – 256 с . 9. Коджаспирова Г.М. Практикум и методические материалы. – М.: Издательство «Владос», 2003. – 416 с . 10. Кукушин В. С. Теория и методика обучения: учебное пособие. – Ростов- на-Дону : Издательство «Феникс», 2005. – 474 с . 11. Лернер И.Я. Дидактические основы методов обучения. – М.: Издательство «Педагогика», 1981. – 186 с. 12. Сластенин, В.А. Педагогика: учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. – М.: Издательство «Академия», 2002. – 576 с. 13. Харламов И.Ф. Педагогика. – М.: Издательство «Высшая школа», 2003. – 520 с. 14. Шмаков С.А. Игры учащихся. – М.: Издательство «Новая школа», 2004. – 240 с . 15. Яковлев Н.М., Сохор А.М. Методика и техника урока – М.: Издательство «Просвещение», 1985. – 208 с. 16. Гузеев В. В. Методы и организационные формы обучения. – М.: Народное образование, 2001. – С. 70–79. 17. Инновационные методы обучения: Методические рекомендации для магистрантов, получающих квалификацию «Преподаватель высшей школы». – Нальчик: Каб.-Балк. Ун-т, 2006. – 35 с. 18. Корнеева Е. Н. Активные методы социально-психологического обучения: Учебное пособие. – Ярославль: ЯГПУ, 2009. 19. Кларин М. В. Инновации в мировой педагогике: обучение на основе исследования, игры и дискуссии (Анализ зарубежного опыта). Рига: НПЦ «Эксперимент», 1995. С. 158. 20. Кларин М. В. Интерактивное обучение – инструмент освоения нового опыта//Педагогика. – 2000. – № 7. – С. 12–18. 21. Матяш Н. В. Проектный метод обучения в системе технологического образования//Педагогика. – 2000. – № 4. 22. Панина Т. С., Вавилова Л. Н. Современные способы активизации обучения/под. ред. Т. С. Паниной. – М.: Академия, 2007. – 176 с. Лршgnlgh` 1. Аронова, Г. А. Методика обучения взрослых : особенности лекционной формы подачи материала по гуманитарным дисциплинам [Электронный ресурс] // Фестиваль педагогических идей «Открытый урок» : [сайт]. – 2012. — Режим доступа:
--	--

	http://festival.1september.ru/articles/513950/ (дата обращения: 11.05.2012) 2. Зимняя, И. А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентного подхода в образовании. Авторская версия. — М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. — 42 с. 3. Краснов, Ю. Э. Современные дискуссии по проблеме «Метод проектов» (реферативный обзор источников, включая рассмотрение концепции Дж. Равена о развитии компетентностей высшего уровня посредством проектного обучения) / Ю. Э. Краснов // Метод проектов. Серия «Современные технологии университетского образования». Вып. 2. / Белорусский государственный университет. Центр проблем развития образования. Республиканский институт высшей школы БГУ. — Минск : РИВШ БГУ, 2003. — С. 197— 221. 4. Масалков, И. К. Стратегия кейс-стади: методология исследования и преподавания: учебник для вузов / И. К. Масалков, М. В. Семина. — М. : Академический Проект ; Альма Матер, 2011. — 443 с. 5. Панина, Т. С. Современные способы активизации обучения : учебное пособие / Т. С. Панина, Л. Н. Вавилова ; под ред. Т. С. Паниной. — 4-е изд., стер. — М. : Издательский центр «Академия», 2008. — 176 с. 6. Полат, Е. С. Метод проектов / Е. С. Полат // Метод проектов. Серия «Современные технологии университетского образования». Вып. 2. / Белорусский государственный университет. Центр проблем развития образования. Республиканский институт высшей школы БГУ. — Минск : РИВШ БГУ, 2003. — С. 39—47. 7. Ситуационный анализ, или Анатомия Кейс-метода / под ред. Ю. П. Сурмина. — Киев : Центр инноваций и развития, 2002. — 286 с. 8. Ступина, С. Б. Технологии интерактивного обучения в высшей школе: учебно- методическое пособие / С. Б. Ступина. — Саратов : Издательский центр «Наука», 2009. — 52 с.
--	--

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	Կուրսային աշխատանք		
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2+2 կրեդիտ		
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 5-րդ կիսամյակ, 3-րդ տարի, 6-րդ կիսամյակ		
Ստուգման ձևը			
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	h/h	Գնահատման բաղադրիչները	Հատկացվող միավորները
	1	Կուրսային աշխատանքի ձևակերպում (0-50)	
	1.1.	Կուրսային աշխատանքի կատարման ինքնուրույնությունը, ուսանողի կատարած դատողությունների, եզրակացությունների հիմնավորումը և փաստարկումը	0-10
	1.2.	Աշխատանքի թեմային վերաբերող տեսական և գործնական նյութերի օգտագործման և մշակման մակարդակը	0-10
	1.3.	Ուսանողի կողմից գրականության և այլ փաստական նյութերի կիրառությունը և կիրառման հստակությունը	0-10
	1.4.	Կուրսային աշխատանքի բովանդակության համապատասխանությունը թեմային	0-10
	1.5.	Կուրսային աշխատանքի ձևակերպման համապատասխանությունը սույն կարգի VII բաժնում նշված չափանիշներին	0-10
	2.	Պաշտպանություն (0-50 միավոր)	
	2.1.	Ղեկավարի կարծիքը	0-10
	2.2.	Աշխատանքի բովանդակության ներկայացման կարողությունը	0-10
	2.3.	Ուսանողի կողմից սեփական տեսակետը Պաշտպանելու կարողությունը	0-10
	2.4.	Ուսանողի կողմից աշխատանքը սլայդներ և այլն)	0-10
	2.5.	Ուսանողի խոսքի կուլտուրան	0-10

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	Ուսումնական պրակտիկա
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ 3 կրեդիտ
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին տարի, 2-րդ կիսամյակ, 2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ,
Ստուգման ձևը	
Նպատակը	• ուսումնասիրել դպրոցի կառավարման համակարգը, նորմատիվային փաստաթղթերը • ծանոթացնել դպրոցի տնօրենի, փոխտնօրենների և ուսուցչական կոլեկտիվի հետ • ծանոթացնել դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքի պլանին, • ուսումնասիրել դպրոցի բազմամասնագիտական խմբի աշխատանքը • ուսանողներին ընդգրկել մանկավարժական աշխատանքներին:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Պրակտիկական ամփոփվում է գրավոր հաշվետվությամբ: Ուսանողի պրակտիկական գնահատվում է բազմագործոնային 100 միավորի բաղադրիչներով:

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	Արտադրական /մանկավարժական/ պրակտիկա
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	6+6 կրեդիտ
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ 4-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ
Ստուգման ձևը	
Նպատակը	Ուսանողներին նախապատրաստել կրթական համակարգի տարբեր աստիճաններում կրթադաստիարակչական գործունեություն ծավալելուն: Անհրաժեշտ մասնագիտական հմտությունների և կարողությունների ձևավորման համար հիմք են հանդիսացել մանկավարժության, սոցիալական մանկավարժության, սոցիալ-մանկավարժական խորհրդատվության, սոցիալական աշխատանքի մեթոդների, մանկավարժական էթիկայի, ներառական կրթության կազմակերպում, հատուկ մանկավարժության, հոգեբանության ուսումնասիրումը:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատման բաղադրիչները	Հատկաց- ող միավորը	Գնահատում
	Հաճախում	0 - 10	
	Առարկայի իմացություն	0 - 20	
	Վարած դասերի վերլուծություն Մեթոդական գործիքակազմի ընտրության և կիրառման կարողություն, ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառում դասի պլանավորման կարողություն դասաժամանակի ճիշտ օգտագործում գնահատման կարողություն	0 - 7 0-4 0-3 0-6	
	Մանկավարժական աշխատանք մանկավարժական վարպետություն մանկավարժական մշակույթ արտադասարանային աշխատանքի կազմակերպման կարողություն, դասղեկի ժամի անցկացում	0 - 5 0 - 2 0 - 8	
	Հոգեբանախորհրդատվական աշխատանք աշակերտի կամ դասարանի կոլեկտիվի հոգեբանական բնութագրի կազմում դասի հոգեբանամանկավարժական վերլուծության անցկացում արտադասարանային միջոցառման հոգեբանական հիմնավորում	0 - 5 0 - 5 0 - 5	
	Իրակտիկայի պաշտպանություն	0 - 20	
	նդհանուր միավորը	100	

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	Ավարտական աշխատանք		
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2+5 կրեդիտ		
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի, 1-ին, 2-րդ կիսամյակ		
Ստուգման ձևը			
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
	«Գերազանց» (5)	96-100	A+
	«Գերազանց» (5)	91-95	A
	«Գերազանց» (5)	86-90	A-
	«Լավ» (4)	81-85	B+
	«Լավ» (4)	76-80	B
	«Լավ» (4)	71-75	B-
	«Բավարար» (3)	67-70	C+
	«Բավարար» (3)	62-66	C
	«Բավարար» (3)	58-61	C-
	«Անբավարար»	0-57	D
	«Ստուգված»	58-100	S
	«Չստուգված»	0-57	U

